دافغانستان انتقالي اسلامي دولت

دعدليې وزارت

رسمي جريده

فوق العاده ګڼه

Ketabton.com

قـــانون اساسی افغانستان

دچاپ نېټه: د ۱۳۸۳ هـ.ش كال د سلواغې دمياشتې(۸) ـ پرله پسې ګڼه(۸۱۸)

(c) ketabton.com: The Digital Library

در این شماره :

١- فرمان شماره (١٠٣) مؤرخ ١٣٨٢/١١/٦ رئیس دولت انتقالی اسلامی افغانستان در مورد توشیح قانون اساسی افغانستان.

٢- قانون اساسی افغانستان.

٣- فهرست الفبائی (اندکس)

دامتیاز خاوند : دعدلي وزارت
مسؤول چلوونکی : شاه جهان "بیگزاد"
مرستیال : نور علم

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

بسم الله الرحمن الرحيم

دافغانستان داساسي قانون د توشيح

په باب دافغانستان د انتقالي اسلامي

دولت د رئيس

فرمان

گڼه:(۱۰۳)

نېټه: ۱۳۸۲/۱۱/٦

دلوی خدای په نامه او دافغانستان دنجيبو خلکو د نېکمرغۍ په هيله، نوی اساسي قانون چې د ۱۳۸۲ هجري لمريز کال دلیندۍ له ۲۲ څخه دمرغومي تر ۱۴ نېټې پورې په کابل ښارکې د جوړې شوې لويې جرگې لخوا په ۱۲ فصلونو او ۱٦۲ مادوکې درأيوپه اتفاق تصويب شو، توشيح او انفاذ يې اعلاموم.

دمتعال خدای له در بار څخه هيله کوم ترڅو دغه اساسي قانون داسلام دمبين دين دحکمونو په رعايت سره دملي يووالي دټينگښت، دډموکراسۍ دهدفونو د تحقق دمدني ټولنې دجوړولو، دټولیزې اقتصادي، اجتماعي، سياسي او فرهنگي

بسم الله الرحمن الرحيم

فرمان

رئيس دولت انتقالی اسلامی

افغانستان در مورد توشيح قانون

اساسی افغانستان

شماره:(۱۰۳)

تاريخ: ۱۳۸۲/۱۱/٦

بنام خداوند بزرگ وبه آرزوی سعادت مردم نجيب وصلحدوست افغانستان، قانون اساسی جديد را که توسط لويه جرگهٔ تاريخی ۲۲ قوس الی ۱۴ جدی ۱۳۸۲ هجری شمسی، منعقدهٔ شهر کابل در ۱۲ فصل و۱٦۲ ماده به اتفاق آراء تصويب گرديد، توشيح وانفاذ آنرا اعلام می دارم.

از بار گاه خداوند متعال استدعا دارم تا اين قانون اساسی با رعايت احکام دين مبين اسلام، تحکيم وحدت ملي، تحقق اهداف دموکراسی، اعمار جامعه مدنی، رفاه همگانی اقتصادی، اجتماعی، سياسی وفرهنگی، مشعل راه دولت

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

سوکالي، د دولت او دهـېـواد دخلکــو دلارې ډيوه شي،سوله،برابري او ورورولي دافغانستان دملت تر منځ تأمين کړي.

ومن الله توفيق

حامد کرزی

دافغانستان دانتقالي اسلامي دولت رئيس

٦/سلواغه/١٣٨٢ هجري شمسي

دکابل ښار

ومردم کـــشور گرديده، صلح، برابری و بـــرادری را بين مــــلـت افغانستان تأمين نمايد.

ومن الله توفيق

حامد کرزی

رئيس دولت انتقالی اسلامی افغانستان

٦/دلو/ ١٣٨٢هجری شمسی

شهر کابل

رسمي جریده

فهرست

عنوان	دمادوشمېر
سریزه	
لومړی فصل : دولت	(۲۱ مادې)
دوېم فصل: داتباعو اساسي حقوق او وجایب	(۳۸ مادې)
درېم فصل: جمهور رئیس	(۱۱ مادې)
څلورم فصل: حکومت	(۱۰ مادې)
پنځم فصل: ملي شورى	(۲۹ مادې)
شپږم فصل: لویه جرګه	(۶ مادې)
اووم فصل: قضاء	(۲۰ مادې)
اتم فصل: اداره	(۷ مادې)
نهم فصل: داضطرارت حالت	(۶ مادې)
لسم فصل: تعدیل	(۲ مادې)
یوولسم فصل: متفرقه حکمونه	(۷ مادې)
دوولسم فصل: انتقالي حکمونه	(۵ مادې)

فهرست

عنوان	تعدادماده
مقدمه	
فصل اول: دولت	(۲۱ ماده)
فصل دوم: حقوق اساسي و وجایب اتباع	(۳۸ ماده)
فصل سوم: رئیس جمهور	(۱۱ ماده)
فصل چهارم: حکومت	(۱۰ ماده)
فصل پنجم: شورای ملی	(۲۹ ماده)
فصل ششم: لویه جرگه	(۶ ماده)
فصل هفتم: قضاء	(۲۰ ماده)
فصل هشتم: اداره	(۷ ماده)
فصل نهم: حالت اضطرار	(۶ ماده)
فصل دهم: تعدیل	(۲ماده)
فصل یازدهم: احکام متفرقه	(۷ ماده)
فصل دوازدهم: احکام انتقالی	(۵ماده)

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام

على سيد الانبياء والمرسلين محمد ﷺ

وعلى آله واصحابه اجمعين.

سریزه

موږ دافغانستان خلکو:

■ دلوی خدای ﷻ پر سپېڅلي ذات په ټینګ ایمان، دحق تعالٰی په مشیت پر توکل او داسلام په سپېڅلي دین پر اعتقاد؛

■ دتېرو بې عدالتیو او ناخوالو په درک او زموږ پر هېواد راغلیو بې شمېره مصیبتونو ته په پاملرنه؛

■ دافغانستان دټولو خلکو دسر ښندنو، تاریخي مبارزو، جهاد او بر حق مقاومت دستاینو او د وطن دآزادۍ دلارې د شهیدانو لوړ مقام ته په ارزښت ورکولو؛

■ په دې درک سره چې واحد او یو موټی افغانستان ددې خاورې په ټولو قومونو او خلکو اړه لري؛

■ دملګرو ملتو دمنشور په رعایت او دبشر دحقوقو نړیوالې اعلامیې ته په درناوي؛

■ دملي وحدت دټینګښت او دهېواد داستقلال، ملي حاکمیت او ځمکنۍ

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام

على سيد الانبياء والمرسلين محمد ﷺ

وعلى آله واصحابه اجمعين.

مقدمه

ما مردم افغانستان:

■ با ایمان راسخ به ذات پاک خداوند ﷻ وتوکل به مشیت حق تعالی واعتقاد به دین مقدس اسلام؛

■ بادرک بی عدالتی ها ونابسامانی های گذشته ومصایب بی شماری که بر کشور ما وارد آمده است؛

■ با تقدیر از فداکاری ها، مبارزات تاریخی، جهاد ومقاومت بر حق تمام مردم افغانستان وارج گذاری به مقام والای شهدای راه آزادی کشور؛

■ بادرک این که افغانستان واحد ویکپارچه به همه اقوام ومردم این سرزمین تعلق دارد؛

■ با رعایت منشور ملل متحد وبا احترام به اعلامیهٔ جهانی حقوق بشر؛

■ به منظور تحکیم وحدت ملی وحراست از استقلال، حاکمیت ملی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بشپړتيا دساتنې په منظور؛

■ دخلکو پر اراده او دموکراسي ولاړ نظام دتاسيس لپاره؛

■ له ظلم، استبداد، تبعيض او تاوتريخوالي پاکې؛ پرقانونيت، اجتماعي عدالت، دانساني حقوقو او کرامت پر خوندي تابه ولاړې مدني ټولنې دجوړولو او دخلکو داساسي حقوقو او آزاديو دتامين په منظور؛

■ دهېواد دسياسي، اجتماعي، اقتصادي او دفاعي بنسټو نود پياوړي کولو لپاره؛

■ ددې خاورې ټولو او سېدونکيو ته ديو هوسا ژوندانه او د ژوند دسالم چاپېريال دتامين په منظور؛

■ او بالاخره په نړيواله کورنۍ کې دافغانستان لپاره دوړخاى دتثبيت په منظور؛

دهېواد تاريخي، فرهنګي او ټولنيزو واقعيتونو او دزمان له غوښتنو سره سم مودغه اساسي قانون دخپلو استازيو له لارې د يو زرو درې سوه دوه اتيايم لمريز هجري کال دمرغومي دمياشتې په څوارلسمه نېټه دکابل په ښار کې تصويب کړ.

وتماميت ارضى کشور؛

■ به منظور تاسيس نظام متکى بر اراده مردم ودموکراسى؛

■ به منظور ايجاد جامعه مدنى عارى از ظلم، استبداد، تبعيض وخشونت ومبتنى بر قانونمندى، عدالت اجتماعى، حفظ کرامت وحقوق انسانى وتامين آزادى ها وحقوق اساسى مردم؛

■ به منظور تقويت بنياد هاى سياسى، اجتماعى، اقتصادى ودفاعى کشور؛

■ به منظور تامين زندگى مرفه ومحيط زيست سالم براى همه ساکنان اين سر زمين؛

■ وسر انجام، به منظور تثبيت جايگاه شايسته افغانستان در خانواده بين المللى؛

اين قانون اساسى را مطابق به واقعيت هاى تاريخى، فرهنگى واجتماعى کشور ومقتضيات عصر، از طريق نمايندگان منتخب خود در لويه جرگه مورخ چهاردهم جدى سال يک هزاروسه صدو هشتادو دو هجرى شمسى در شهر کابل تصويب کرديم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی فصل

دولـــــت

لومړۍ ماده

افـغـانستان، خـپلواک، واحـــد، او نـــه بېلېدونـکی اســـلامي جمهـــوري دولت دی.

دوه یمه ماده

د افغانستان د اسلامي جمهوري دولـــت دين، د اسلام سپېڅلی دين دی.
د نورو اديانو پيروان د خپل دين په پيروی او د خپلو ديني مراسمو په اجرا کـــي د قانون د حکمونو په حدود وکې آزاد دي.

دريمه ماده

په افغانستان کې هيڅ قانون نشي کولای چې د اسلام د سپېڅلي دين د معتقداتو او احکامو مخالف وي.

څلورمه ماده

په افغانستان کې ملي حاکميت په ملـــت پورې اړه لري چې په مستقيم ډول يې په خپله يابې د خپلو استازيو له لارې عملي کوي.

فصل اول

دولـــــت

مادهٔ اول

افغانستان، دولت جمهوری اســـلامی، مســـتقل، واحـــد و غير قابل تجزيـــه می باشد.

مادهٔ دوم

دين دولت جمهوری اسلامی افغانستان، دين مقدس اسلام است.
پيروان ساير اديان در پيروی از دين و اجرای مراسم دينی شـــان در حـــدود احکام قانون آزاد می باشند.

مادهٔ سوم

در افغانستان هيچ قانون نمـــی توانـــد مخالف معتقدات و احکام دين مقدس اسلام باشد.

مادهٔ چهارم

حـــاکـــميت مـــلی در افغانســـتان بـــه ملت تعلق دارد که به طور مستقيم يـــا توسط نمايندگان خود آنرا اعمال مـــی کند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دافغانستان ملت عبارت دی له هغو ټولو افرادو څخه چې دافغانستان تابعیت ولري.

د افغانستان ملت له پښتون، تاجک، هزاره، ازبک، ترکمن، بلوچ، پشه یي، نورستاني، ایماق، عرب، قرغیز، قزلباش، گوجر، براهوي او نورو قومونو څخه جوړ دی.

د افغان کلمه د افغانستان د ملت پر هر فرد اطلاق کیږي.

د ملت هیڅ یو فرد د افغانستان له تابعیت څخه نه محرومیږي.

په تابعیت او پناه ورکولو پورې مربوطې چارې د قانون له لیارې تنظیمیږي.

ملت افغانستان عبارت است ازتمام افرادیکه تابعیت افغانستان را دارا باشند.

ملت افغانستان متشکل از اقوام پشتون، تاجک، هزاره، ازبک، ترکمن، بلوچ، پشه یی، نورستانی، ایماق، عرب، قرغیز، قزلباش، گوجر، براهوی، وسایر اقوام میباشد.

بر هر فرد از افراد ملت افغانستان کلمهٔ افغان اطلاق می شود.

هیچ فرد از افراد ملت از تابعیت افغانستان محروم نمی گردد.

امور مربوط به تابعیت و پناهندگی توسط قانون تنظیم می گردد.

پنځمه ماده

ددې اساسي قانون او نورو قوانینو د حکمونو تطبیق ، له استقلال، ملي واکمنۍ او ځمکنۍ بشپړتیا څخه دفاع او د هیواد د امنیت او دفاعي قابلیت تأمین، د دولت له اساسي وظایفو څخه دي.

مادهٔ پنجم

تطبیق احکام این قانون اساسی وسایر قوانین، دفاع از استقلال، حاکمیت ملی و تمامیت ارضی و تأمین امنیت و قابلیت دفاعی کشور از وظایف اساسی دولت می باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږمه ماده

دولت ، د انساني کرامت د ساتلو، بشري حقوقو د ملاتړ، د دموکراسی د تحقق، ملي وحدت د تامین، د ټولو قومونو او قبایلو ترمنځ د برابری او د هېواد په ټولو سیمو کې د متوازنې پراختیا او ټولنیز عدالت، پرېنسټ د یوې هوسا او پر مختللې ټولنې په جوړولو مکلف دی.

ماده ٔ ششم

دولت به ایجاد یک جامعه ٔ مرفه و مترقی بر اساس عدالت اجتماعی، حفظ کرامت انسانی،حمایت حقوق بشر، تحقق دموکراسی، تأمین وحدت ملی، برابری بین همه اقوام و قبایل و انکشاف متوازن در همه مناطق کشور مکلف می باشد.

اوومه ماده

دولت د ملګروملتونو د منشور، د بین الدول معاهدو، د نړیوالو میثاقونو چې افغانستان له هغو سره تړاو لري او د بشري حقوقو د نړیوالې اعلامیې رعایت کوي.

دولت د هر راز تروریستي اعمالو ، د مخدره موادو د کرلو او قاچاق او د مسکراتو د تولید او استعمال مخنیوی کوي.

ماده ٔ هفتم

دولت منشور ملل متحد، معاهدات بین الدول،میثاق های بین المللی که افغانستان به آن ملحق شده است و اعلامیه ٔ جهانی حقوق بشر را رعایت می کند.

دولت از هر نوع اعمال تروریستی، زرع و قاچاق مواد مخدر و تولید و استعمال مسکرات جلوگیری می کند.

اتمه ماده

دولت د هېواد خارجي سیاست د خپلواکۍ، ملي ګټو او ځمکنۍ بشپړتیا په

ماده ٔ هشتم

دولت سیاست خارجی کشور را بر مبنای حفظ استقلال، منافع ملی و

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساتلو، نه مداخلې ښه ګاونډیتوب، متقابل احترام او د حقوقو د برابرۍ پربنسټ تنظیموي.

نهمه ماده

کانونه او نورې تر ځمکې لاندې زېرمې او لرغونې آثار د دولت ملکیت دي.
د دولت د ملکیتونو ساتنه او اداره او له طبیعي زېرمو او نورو عامه ملکیتونو څخه د سمې استفادې چول د قانون له لیارې تنظیمېږي.

لسمه ماده

دولت، خصوصي پانګې اچونې او خصوصي تشبثات د بازار د اقتصاد د نظام پربنسټ د قانون له حکمونو سره سم هڅوي، ملاتړ یې کوي او مصونیت یې تضمینوي.

یوولسمه ماده

په کورنۍ او بهرنۍ سودا ګرۍ پورې تړلې چارې، د هېواد له اقتصادي غوښتنو او د خلکو له ګټو سره سمې د قانون له لیارې تنظیمېږي.

تمامیت ارضی و عدم مداخله، حسن همجواری، احترام متقابل و تساوی حقوق تنظیم می نماید.

مادهٔ نهم

معادن و سایر منابع زیر زمینی و آثار باستانی ملکیت دولت می باشند.
حفاظت و ادارهٔ املاک دولت و طرز استفادهٔ درست از منابع طبیعی و سایر املاک عامه توسط قانون تنظیم می گردد.

مادهٔ دهم

دولت، سرمایه گذاریها و تشبثات خصوصی را مبتنی بر نظام اقتصاد بازار، مطابق به احکام قانون، تشویق، حمایت و مصئونیت آنها را تضمین می نماید.

مادهٔ یازدهم

امور مربوط به تجارت داخلی و خارجی، مطابق به ایجابات اقتصادی کشور و مصالح مردم، توسط قانون تنظیم می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولسمه ماده

د افغانستان بانک، د دولت مرکزي او مستقل بانک دی.

د پیسو نشرول،د هیواد د پولي سیاست طرح او تطبیق، د قانون له حکمونو سره سم د مرکزي بانک صلاحیت دی.

مرکزی بانک د پیسو د چاپ په برخه کې د ولسي جرګې له اقتصادي کمیسیون سره مشوره کوي.

د دې بانک تشکیل او د کار ډول د قانون له لیارې تنظیمیږي.

دیارلسمه ماده

دولت د صنایعو د پراختیا، د تولید د ودې او د خلکو د ژوند د سطحې د لوړتیا او د کسبګرو د فعالیتونو د ملاتړ لپاره اغیزمن پروګرامونه طرح او تطبیقوي.

څوارلسمه ماده

دولت د کرنې او مالداری د پراختیا، د بزګرانو او مالدارانو د اقتصادي، ټولنیزو او د ژوند د شرایطو د ښه کولو او د کوچیانو د میشتولو او د دوی د

ماده دوازدهم

د افغانستان بانک، بانک مرکزی دولت و مستقل می باشد.

نشر پول و طرح و تطبیق سیاست پولی کشور، مطابق به احکام قانون، از صلاحیت بانک مرکزی می باشد.

بانک مرکزی در مورد چاپ پول با کمیسیون اقتصادی ولسی جرگه مشوره می نماید.

تشکیل و طرز فعالیت این بانک توسط قانون تنظیم می شود.

ماده سیزدهم

دولت برای انکشاف صنایع، رشد تولید، ارتقای سطح زندگی مردم و حمایت از فعالیتهای پیشه وران، پروگرامهای مؤثر طرح و تطبیق می نماید.

ماده چهاردهم

دولت برای انکشاف زراعت و مالداری، بهبود شرایط اقتصادی، اجتماعی و معیشتی دهقانان و مالداران و اسکان

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوند د سمون لپاره د دولت د مالي توان په حدودو کې اغېزمن پروګرامونه طرح او تطبيقوي.

دولت مستحقو اتباعو ته د استوګنځای د برابرولو په منظور او د عامه ملکيتونو د وېش لپاره، د قانون له حکمونو سره سم او د مالي امکاناتو په حدود وکې لازم تدبيرونه نيسي.

و بهبود زندگی کوچیان، در حدود بنیهٔ مالی دولت، پروگرامهای مؤثر طرح و تطبیق می نماید.

دولت به منظور تهیهٔ مسکن و توزیع ملکیتهای عامه برای اتباع مستحق، مطابق به احکام قانون و در حدود امکانات مالی، تدابیر لازم اتخاذ می نماید.

پنځلسمه ماده

دولت مکلف دی چې د ځنګلونو او د چاپيريال د ښوندي کولو او ښه والي لپاره لازم تدبيرونه ونيسي.

مادهٔ پانزدهم

دولت مکلف است در مورد حفظ و بهبود جنگلات و محیط زیست تدابیر لازم اتخاذ نماید.

شپاړسمه ماده

د پښتو، دري، ازبکي ، ترکمني، بلوڅي، پشه يي، نورستاني، پاميري او په هېواد کې د نورو مروجو ژبو له جملې څخه پښتو او دري د دولت رسمي ژبې دي.

په هغو سيمو کې چې د خلکو اکثريت له ازبکي، ترکمني، بلوڅي، پشه-يي، نورستاني او يا پاميري ژبو څخه

مادهٔ شانزدهم

از جمله زبانهای پشتو،دری، ازبکی، ترکمنی،بلوچی، پشه یی، نورستانی، پامیری و سایر زبانهای رایج در کشور، پشتو ودری زبانهای رسمی دولت میباشند.

در مناطقیکه اکثریت مردم به یکی از زبان های ازبکی، ترکمنی، پشه یی، نورستانی، بلوچی و یا پامیری تکلم می

(c) ketabton.com: The Digital Library

پریوې خبرې کوي لـــه پښتـــو او دري سربېره هغه ژبه درېیمه رسمي ژبـــه ده، د تطبیق ډول یـــې د قـــانون لـــه لیـــارې تنظیمېږي.

دولت د افغانستان د ټولو ژبو د پیاوړتیا او پراختیا لپاره اغېزمن پروګرامونه طرح او تطبیقوي.

په هېواد کـــې د مطبوعـــاتو، راډیـــو او تلویزیون خپرونې دهېواد پرټولو مروجـــو ژبو آزادې دي.

په هېواد کې موجود ملي، علمي او اداري مصطلحات ساتل کېږي.

اوه لسمه ماده

دولت په بېلا بېلو سطحو کې د معارف د ودې او د دیني زده کـــړو د پراختیـــا، د جوماتونو، مدرسو او دیني مرکزونـــو د وضعې د ښه والي او تنظـــیم لپـــاره لازم تدبیرونه نیسي.

اتلسمه ماده

د هېواد د تقویم مبداء د پیغمبر اکرم ﷺ پر هجرت ولاړ دی.

نمایند آن زبان علاوه بر پشتو و دری به حیث زبان سوم رسمی می باشـــد و نحوهٔ تطـــبیق آن توسط قانون تنظـــیم می گردد.

دولت برای تقویت و انکشاف همـــه زبانهای افغانستان پروگرامهای مـــؤثر طرح و تطبیق مینماید.

نشر مطبوعات و رسانه های گروهـــی به تمام زبانهای رایج در کشور آزاد می باشد.

مصطلحات علمی و اداری ملی موجود در کشور حفظ میگردد.

مادهٔ هفدهم

دولت برای ارتقای مـــعارف در همـــه سطوح، انـــکـــشاف تعـــلیمات دینی، تنـــظـــیم و بهبود وضـــع مســـاجد، مدارس و مراکز دینی تدابیر لازم اتخاذ می نماید.

مادهٔ هجدهم

مبداء تقویم کشور بر هجرت پیغمبـــر اکرم ﷺ استوار است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

د دولتي ادارو د کار بنسټ هجري لمريز کال دی.

د جمعې ورځې ، د اسد ۲۸ او د ثور ۸ عمومي رخصتي دي، نورې رخصتۍ د قانون له لیارې تنظیمېږي.

نولسمه ماده

د افغانستان بیرغ له: دريو تور، سور او زرغون رنګه ټوټو څخه جوړ دی درې واړه ټوټې په مساوي ډول له کیڼ نه ښي لور ته په عمودي ډول سره پرتې وي او د هر رنګ سور د هغه د اوږدو نیمايي دی چې په منځ کې یې د افغانستان ملي نښان ځای پر ځای شوی دی.

د افغانستان د دولت ملي نښان له سپین رنګي محراب او منبر څخه جوړ دی چې په دوو څنډو کې یې دوه بیرغونه او دمنځ په برنۍ برخه کې یې د لا اله الا الله محمد رسول الله مبارکه کلمه او الله اکبر او د راختونکي لمر وړانګې او په لاندنۍ برخه کې یې د ۱۲۹۸ هجري شمسي تاریخ او د افغانستان کلمه راغلې

مبنای کار ادارات دولتی تقویم هجری شمسی می باشد.

روز های جمعه، ۲۸ اسد و ۸ ثور تعطیل عمومی است . سایر رخصتی ها توسط قانون تنظیم می گردد.

مادهٔ نزدهم

بیرق افغانستان مرکب است از: سه قطعه با رنگ های سیاه، سرخ و سبز که به صورت عمودی، به اندازه های مساوی، از چپ به راست، در کنار هم واقع شده، عرض هر رنگ برابر نصف طول آن است و در وسط آن نشان ملی افغانستان قرار دارد.

نشان ملی افغانستان عبارت از محراب و منبر به رنگ سفید می باشد که در دو گوشهٔ آن دو بیرق و در وسط آن در قسمت فوقانی ، کلمه مبارک لا اله الا الله محمد رسول الله و الله اکبر واشعهٔ خورشید در حال طلوع و در قسمت تحتانی آن تاریخ ۱۲۹۸ هجری شمسی و کلمهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې له دوو خوا وو د غنمو وږي پــرې راګرځول شوي دي.
له بيرغ او ملي نښان څخه د اســتفادې څرنګوالی د قانون له لارې تنظيمېږي.

شلمه ماده

د افغانستان ملي سرود په پښتو ژبه دی، الله اکبر او د افغانستان د قومونو نومونه به پکې راځي.

يوويشتمه ماده

د افغانستان پايتخت د کابل ښار دی.

دوه يم فصل

د اتباعو اساسي حقوق او وجايب

دوه ويشتمه ماده

دافغانستان د اتباعو ترمنځ هر راز تبعيض او امتياز منع دی.
دافـــغـــانستان اتباع ښځـــې او نارينـــه دقانون په وړاندې مـــساوي حقـــوق او وجايب لري.

درويشتمه ماده

ژوند د خدای ﷻ بخښنـــه او دانســـان طبيعي حق دی، هېڅوک له قانوني مجوزه

افغانستان، جا داشته و از دو طرف با خوشه های گندم احاطه شده است.
طرز استفاده از بيرق و نشـــان ملـــی توسط قانون تنظيم می گردد.

مادهٔ بيستم

سرود ملی افغانستان به زبان پشتو و با ذکر الله اکبر و نام اقوام افغانستان می باشد.

مادهٔ بيست و يکم

پايتخت افغانستان شهر کابل می باشد.

فصل دوم

حقوق اساسی و وجايب اتباع

مادهٔ بيست و دوم

هر نوع تبعيض و امتيـــاز بـــين اتبـــاع افغانستان ممنوع است.
اتباع افغانستان اعم از زن و مـــرد در برابر قانون دارای حقـــوق و وجايـــب مساوی می باشند.

مادهٔ بيست وسوم

زندگی موهبت الهی و حق طبيعی انسان است. هيچ شخص بدون مجوز قانونی

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرته له دې حقه بسې برخې کېدای نشي.

از این حق محروم نمی گردد.

څلېریشتمه ماده

آزادي د انسان طبیعي حق دی. دا حق د نورو له آزادۍ اوله عامه مصالحو پرته چې د قانون له لیارې تنظیمېږي حدود نه لري.

د انسان آزادي او کرامت له تېري خوندي دی.

دولت د انسان دآزادۍ او کرامت په ساتنه او درناوي مکلف دی.

مادهٔ بیست و چهارم

آزادی حق طبیعی انسان است. این حق جز آزادی دیگران و مصالح عامه که توسط قانون تنظیم میگردد، حدودی ندارد.

آزادی و کرامت انسان از تعرض مصون است.

دولت به احترام و حمایت آزادی و کرامت انسان مکلف می باشد.

پنځه ویشتمه ماده

د ذمې برائت اصلي حالت دی

تورن چې د باصلاحیته محکمې په قطعي حکم متهم محکوم علیه ثابت نشي، بې گناه گڼل کېږي.

مادهٔ بیست و پنجم

برائت ذمه حالت اصلی است.

متهم تا وقتی که به حکم قطعی محکمهٔ با صلاحیت محکوم علیه قرار نگیرد، بی گناه شناخته می شود.

شپږ ویشتمه ماده

جرم یو شخصي عمل دی.

د متهم تعقیبول، نیول یا توقیفول او پرهغه باندې د جزا تطبیق بل هېچاته سرایت نه کوي.

مادهٔ بیست وششم

جرم یک عمل شخصی است.

تعقیب، گرفتاری یا توقیف متهم وتطبیق جزا براو به شخص دیگری سرایت نمی کند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوه ویشتمه ماده

هېڅ يو عمل جرم نه ګڼل کېږي خو دهغه قانون له مخې چې د جرم تر ارتکاب دمخه نافذ شوی وي.

هېڅوک د قانون له حکمونه پرته تعقيبېدای، نيول کېدای او يا توقيفېدای نه شي.

هېچانه سزا نشي ورکول کېدای مګر، د با صلاحيته محکمې په حکم او د هغه قانون له احکامو سره سم چې د اتهام وړ فعل تر ارتکابه مخکې نافذ شوی وي.

ماده' بيست وهفتم

هيچ عملی جرم شمرده نمی شود مگر به حکم قانونی که قبل از ارتکاب آن نافذ گرديده باشد.

هيچ شخص را نمی توان تعقيب، گرفتار ويا توقيف نمود مگر بر طبق احکام قانون.

هيچ شخص را نمی توان مجازات نمود مگر به حکم محکمه' با صلاحيت ومطابق به احکام قانونی که قبل از ارتکاب فعل مورد اتهام نافذ گرديده باشد.

اته ویشتمه ماده

د افغانستان هېڅ يو تبعه په جرم باندې د متهم کېدو له امله، بهرنۍ دولت ته نه سپارل کېږي، مګر د ورته معاملې او د هغو بين الدول تړونو له مخې چې افغانستان ورسره تړاو لري.

هېڅ افغان د تابعيت په سلبېدو او په افغانستان کې دننه يا بهر په شړل کېدو نه محکومېږي.

ماده' بيست وهشتم

هيچ يک از اتباع افغانستان به علت اتهام به جرم، به دولت خارجی سپرده نمی شود مگر بر اساس معامله' بالمثل وپيمان های بين الدول که افغانستان به آن پيوسته باشد.

هيچ افغان به سلب تابعيت ويا تبعيد در داخل يا خارج افغانستان محکوم نمی شود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهه ويشتمه ماده

دانسان تعذيب منع دی.

هېڅوک نه شي کولای چي له بل شخص څخه حتي د حقايقو د ترلاسه کولو لپاره که څه هم تر تعقيب، نيونې يا توقيف لاندې وي او يا په جزا محکوم وي، دهغه دتعذيب لپاره اقدام وکړي يابې دتعذيب امر ورکړي.

د انساني کرامت مخالفې جزا ټاکل منع دي.

ماده ٔ بيست نهم

تعذيب انسان ممنوع است.

هيچ شخص نمی تواند حتی به مقصد کشف حقايق از شخص ديگر، اگر چه تحت تعقيب ، گرفتاری يا توقيف ويا محکوم بـه جـزا باشد، به تعذيب او اقدام کند يا امر بدهد.

تعين جزايي که مخالف کرامت انسانی باشد،ممنوع است.

دېرشمه ماده

له متهم يا بل شخص څخه په زور تر لاسه شوې خرگندونې، اقرار ياشهادت اعتبار نلري.

په جرم اقرار دمتهم هغه اعتراف ته وايي چي په بشپړه خوښه او دعقلي روغتيا پـه حالت کې يې د با صلاحيته محکمې پـه وړاندې کړی وي.

ماده ٔ سی ام

اظهار، اقرار وشهادتی که از متهم يـا شخص ديگری به وسيله ٔ اکـراه بـه دست آورده شود، اعتبار ندارد.

اقرار به جرم عبارت است از اعتراف متهم بارضايت کامل ودر حـالت صحت عقل، در حـضور محکمه ٔ بـا صلاحيت.

يودېرشمه ماده

هر څوک کولای شي چي له نيول کېدو سـره سـم له خانه داتـهام دلرې

ماده ٔ سی ويکم

هر شخص می تواند برای دفع اتهام به مجرد گرفتاری ويا برای اثبات حـق

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولو او یا دحق دثابتو لو لپاره مدافع وکیل ونیاکي.
متهم حق لري چې له نیولوسره سم له منسوب اتهامه خان خبر کړي او دهغې مودې دننه چې قانون یې ټاکي، محکمه کې حاضر شي.
دولت په جنایي پېښو کې دبېوزلي متهم لپاره مدافع وکیل ټاکي.
دمتهم او دهغه دوکیل ترمنځ مکالمات، مراسلات او مخابرات له هر ډول تعرض څخه خوندي دي.
دمدافع وکیلانو وظایف او واکونه دقانون له لیارې تنظیمېږي.

دو دېرشمه ماده

پور دېسوروړي د آزادۍ دسلبېدو یا محدودېدو سبب کېدای نشي.
دپور دبېرته اخیستلو لارې چارې او وسایل دقانون له لیارې تنظیمېږي .

درې دېرشمه ماده

دافغانستان اتباع دانتخابولو او دانتخابېدلو حق لري.

خود، وکیل مدافع تعیین کند.
متهم حق دارد بمجرد گرفتاری، از اتهام منسوب اطلاع یابد ودر داخل میعادی که قانون تعین می کند در محکمه حاضر گردد.
دولت در قضایای جنایی برای متهم بی بضاعت وکیل مدافع تعین می نماید.
محرمیت مکالمات، مراسلات ومخابرات بین متهم ووکیل آن، از هر نوع تعرض مصون میباشد.
وظایف وصلاحیت های وکلای مدافع توسط قانون تنظیم می گردد.

مادهٔ سی ودوم

مدیون بودن شخص موجب سلب یا محدود شدن آزادی وی نمی شود.
طرز ووسایل تحصیل دین توسط قانون تنظیم می گردد.

مادهٔ سی وسوم

اتباع افغانستان حق انتخاب کردن وانتخاب شدن را دارا می باشند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دې حق څخه دګټې اخیستو شرایط او لارې د قانون له لیارې تنظیمیږي.

شرایط وطرز استفاده از این حق توسط قانون تنظیم می گردد.

څلورديرشمه ماده

دبیان آزادي له تيري څخه خوندي ده.

هر افغان حق لري چې خپل فکر دوينا،ليکنې، انځور او يا نورو وسيلو له لارې، په دې اساسي قانون کې دراغلو حکمونو په رعايت، څرګند کړي.

هر افغان حق لري دقانون له حکمونو سره سم مطالب، بې له دې چې هغه مخکې له مخکې دولتي مقامونو ته وښيي، چاپ او نشر کړي.

دمطبعو، راډيو او ټلويزيون، د مطبوعاتو دخپرولو او دجمعي ارتباط په نورو وسايلو پورې مربوط حکمونه دقانون له ليارې تنظيميږي.

مادهٔ سی وچهارم

آزادی بیان از تعرض مصون است.

هر افغان حق دارد فکر خود را به وسیلهٔ گفتار، نوشته،تصویر ویا وسایل دیگر، بارعایت احکام مندرج این قانون اساسی اظهار نماید.

هر افغان حق دارد مطابق به احکام قانون، به طبع ونشر مطالب، بدون ارائه قبلی آن به مقامات دولتی، بپردازد.

احکام مربوط به مطابع، رادیو وتلویزیون، نشر مطبوعات وسایر وسایل ارتباط جمعی توسط قانون تنظیم می گردد.

پنځه ديرشمه ماده

دافغانستان اتباع حق لري چې دخپلو مادي او يا معنوي غوښتنو دتأمين لپاره، دقانون له حکمونو سره سم ټولنې جوړې کړي.

مادهٔ سی وپنجم

اتباع افغانستان حق دارند به منظور تأمین مقاصد مادی ویا معنوی، مطابق به احکام قانون، جمعیتها تأسیس نمایند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دافغانستان اتباع حق لري دقانون له حکمونو سره سم، سياسي ګوندونه جوړکړي، په دې شرط چې:

۱.دګوند مرامنامه او اساسنامه داسلام دسپيڅلي دين داحکامو او په دې اساسي قانون کې دراغلو نصوصو او ارزښتونو مخالف نه وي؛

۲.دګوند تشکيلات او مالي منابع څرګند وي؛

۳.نظامي او نظامي ډوله تشکيلات او هدفونه ونه لري؛

۴.له بهرنيو سياسي ګوندونو يا نورو بهرنيو منابعو سره تړلي نه وي؛

دقوم، سيمې،ژبې او فقهي مذهب پربنسټ د ګوند جوړول او فعاليت کول، جواز نه لري.

هغه جمعيت او ګوند چې دقانون له حکمونو سره سم جوړيږي دقانوني موجباتو بې له صلاحيتي محکمې له حکمه پرته نه منحل کيږي.

اتباع افغانستان حق دارند، مطابق به احکام قانون، احزاب سياسی تشکيل دهند، مشروط بر اينکه:

۱.مرامنامه واساسنامه' حزب، مناقض احکام دين مقدس اسلام ونصوص وارزشهای مندرج اين قانون اساسی نباشد؛

۲.تشکيلات ومنابع مالی حزب علنی باشد؛

۳.اهداف وتشکيلات نظامی وشبه نظامی نداشته باشد؛

۴.وابسته به حزب سياسی ويا ديگر منابع خارجی نباشد؛

تأسيس وفعاليت حزب بر مبنای قوميت، سمت، زبان ومذهب فقهی جواز ندارد.

جمعيت وحزبی که مطابق به احکام قانون تشکيل می شود، بدون موجبات قانونی وحکم محکمه' با صلاحيت منحل نمی شود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږدېرشمه ماده

دافغانستان اتباع حق لري چې د روا او سوله ییزو غوښتنود تأمین لپاره له قانون سره سم بې وسلې غونډې او مظاهرې وکړي.

ماده سی وششم

اتباع افغانستان حق دارند برای تأمین مقاصد جایز وصلح آمیز، بدون حمل سلاح، طبق قانون اجتماع وتظاهرات نمایند.

اوه دېرشمه ماده

داشخاصود مخابرې او لیکونو آزادي او محرمیت که په لیکلې ډول وي یسا د ټیلیفون او تلگراف یا نورو وسیلو لـه لارې، له تېري څخه خوندي دي.

دولت داشخاصو دمخابرو او لیکونو دپلټنې حق نه لري مگر د قانون لـه حکمونو سره سم.

ماده سی وهفتم

آزادی ومحرمیت مراسلات ومخابرات اشخاص چه به صورت مکتوب باشد وچه به وسیلهٔ تلفون، تلگراف ووسایل دیگر، از تعرض مصون است.

دولت حق تفتیش مراسلات ومخابرات اشخاص را ندارد. مگر مطابق به احکام قانون.

اته دېرشمه ماده

دشخص استوگنځی له تېري څخه خوندي دی.

هېڅوک د دولت په گډون نشي کولای داستوگنځی له اجازې یا د واکمنې محکمې له قراره پرته او بې له هغو حـالاتو او لارو چې په قانون کې ښوول شـوي، دڅـاکور ته ورننوزي یاېې وپلټي.

ماده سی وهشتم

مسکن شخص از تعرض مصون است.

هیچ شخص، به شمول دولت،نمی تواند بدون اجازهٔ ساکن یا قرار محکمهٔ با صلاحیت و به غیر ازحالات و طرزی که در قانون تصریح شده است، به مسکن شخص داخل شود یا آن را تفتیش نماید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دځرګند جرم په مورد کې مسؤل مامور کولای شي دمحکمې له مخکيني اجازې پرته د شخص کورته ور ننوزي يا هغه وپلټي. نوموړی مامور مکلف دی کورته له ننوتو يا پلټنې وروسته ، په هغه موده کې چې قانون يې ټاکي د محکمې قرار ترلاسه کړي.

نهه دېرشمه ماده

هر افغان حق لري د هېواد هر ګوټ ته سفر وکړي او استوګن شي خو له هغو سيمو پرته چې قانون منع کړې وي.
هر افغان حق لري د قانون له حکمونو سره سم له افغانستان څخه بهر سفر وکړي او بېرته راستون شي.
دولت له هېواد څخه بهر دافغانستان د اتباعو د حقوقو ساتنه کوي.

څلوېښتمه ماده

ملکيت له تېري څخه خوندي دی.
هېڅوک دملکيت د ترلاسه کولو او په هغه کې له تصرف کولو څخه نه منع کېږي. مګر دقانون داحکامو په حدودو کې.

در مورد جرم مشهود ، مامور مسؤل می تواند بدون اجازهٔ قبلی محکمه، به مسکن شخص داخل شود يا آن را تفتيش کند. مامور مذکور مکلف است بعد از داخل شدن يا اجرای تفتيش ، در خلال مدتی که قانون تعين می کند قرار محکمه را حاصل نمايد.

مادهٔ سی و نهم

هر افغان حق دارد به هر نقطهٔ کشور سفر نمايد ومسکن اختيار کند، مگر در مناطقی که قانون ممنوع قرار داده است.
هر افغان حق دارد مطابق به احکام قانون به خارج افغانستان سفر نمايد و به آن عودت کند.
دولت از حقوق اتباع افغانستان در خارج از کشور حمايت می نمايد.

مادهٔ چهلم

ملکيت از تعرض مصون است.
هيچ شخص از کسب ملکيت و تصرف در آن منع نمی شود، مگر در حدود احکام قانون.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هېچا ملکیت د قانون د حکم او د باصلاحیته محکمې له پرېکړې پرته نه مصادره کېږي.

دشخص د ملکیت استملاک یوازې دعامه ګټو د تأمین په مقصد، دمخکینې او عادلانه بدل په ورکولو، دقانون له مخې مجاز دی.

دشخص دشتمنۍ پلټنه او اعلان یوازې دقانون په حکم کېدای شي.

ملکیت هیچ شخص، بدون حکم قانون و فیصلهٔ محکمهٔ با صلاحیت مصادره نمی شود.

استملاک ملکیت شخص، تنها به مقصد تأمین منافع عامه، در بدل تعویض قبلی و عادلانه، به موجب قانون مجاز می باشد.

تفتیش و اعلان دارایی شخص، تنها به حکم قانون صورت می گیرد.

یو څلوېښتمه ماده

بهرني اشخاص په افغانستان کې دعقاري مالونو د ملکیت حق نه لري.

د عقار اجاره د پانګې اچونې په منظور د قانون له حکمونو سره سم جواز لري.

د بهرنیو ملکونو پر سیاسي نمایندګیو او پر هغو بین المللي مؤسسو چې افغانستان پکې غړیتوب لري دعقاري مالونو پلورل د قانون له حکمونو سره سم جواز لري.

مادهٔ چهل و یکم

اشخاص خارجی در افغانستان حق ملکیت اموال عقاری را ندارند.

اجارهٔ عقار بمنظور سرمایه گذاری، مطابق باحکام قانون مجاز می باشد.

فروش عقار به نمایندگی های سیاسی دول خارجی و به موسسات بین المللی که افغانستان عضو آن باشد، مطابق به احکام قانون، مجاز میباشد.

دوڅلوېښتمه ماده

هر افغان مکلف دی دقانون له حکمونو سره سم دولت ته

مادهٔ چهل و دوم

هر افغان مکلف است مطابق به احکام قانون به دولت مالیه و

(c) ketabton.com: The Digital Library

مالیه او محصول ورکړي.
هیڅ راز مالیه او محصول، دقانون له حکمه پرته نه وضع کېږي.
د مالیې او محصول اندازه او د ورکړې چول بې د ټولنیز عدالت په رعایت د قانون په وسیله ټاکل کېږي.
دا حکم د بهرنیو کسانو او مؤسسو په برخه کې هم تطبیقېږي.
هر ډول ورکړه شوې مالیه، محصول او عایدات، دولتي واحد حساب ته تحویلېږي.

محصول تأدیه کند.
هیچ نوع مالیه و محصول، بدون حکم قانون، وضع نمی شود.
اندازهٔ مالیه و محصول و طرز تأدیهٔ آن، با رعایت عدالت اجتماعی، توسط قانون تعیین می گردد.
این حکم در مورد اشخاص و مؤسسات خارجی نیز تطبیق می شود.
هر نوع مالیه، محصول و عواید تادیه شده، به حساب واحد دولتی تحویل داده می شود.

دري څلوېښتمه ماده

زده کړه د افغانستان دټولو اتباعو حق دی چې د لیسانس تر درجې پورې وړیا د دولت له خوا تأمینېږي.
دولت مکلف دی چې په ټول افغانستان کې د متوازن معارف دعامولو او د منځنیو اجباري زده کړو د تأمین لپاره اغېزمن پروګرام طرح او تطبیق کړي او د مورنیو ژبو د تدریس لپاره په هغو

مادهٔ چهل و سوم

تعلیم حق تمام اتباع افغانستان است که تا درجهٔ لیسانس در مؤسسات تعلیمی دولتی به صورت رایگان از طرف دولت تأمین میگردد.
دولت مکلف است به منظور تعمیم متوازن معارف درتمام افغانستان، تأمین تعلیمات متوسطهٔ اجباری، پروگرام مؤثر طرح و تطبیق نماید و زمینهٔ تدریس زبانهای مادری را در

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیمو کې چې پرې خبرې کېږي لاره هواره کړي.

څلور څلوېښتمه ماده

دولت مکلف دی د ښځو د زده کړو د پراختیا او توازن د ایجاد په منظور، دکوچیانو دزده کړو د ښه والي او په هېوادکې د بې سوادۍ د له منځه وړلو لپاره اغېزمن پروګرامونه طرح او تطبیق کړي.

پنځه څلوېښتمه ماده

دولت د اسلام د سپېڅلي دین د حکمونو او ملي فرهنګ پربنسټ او له علمي اصولو سره سم، واحد تعلیمي نصاب طرح او تطبیقوي او د ښوونځیو د دیني مضمونونو نصاب په افغانستان کې د شتو اسلامي مذهبو نو پر بنسټ تدوینوي.

شپږ څلوېښتمه ماده

د لوړو، عمومي او اختصاصي زده کړو د مؤسسو جوړول او اداره کول، د دولت وظیفه ده.

مناطقی که به آنها تکلم می کنند فراهم کند.

مادهٔ چهل و چهارم

دولت مکلف است به منظور ایجاد توازن و انکشاف تعلیم برای زنان، بهبود تعلیم کوچیان و امحای بی سوادی در کشور، پروگرامهای مؤثر طرح و تطبیق نماید.

مادهٔ چهل و پنجم

دولت نصاب واحد تعلیمی را، بر مبنای احکام دین مقدس اسلام و فرهنگ ملی و مطابق با اصول علمی، طرح و تطبیق می کند و نصاب مضامین دینی مکاتب را، بر مبنای مذاهب اسلامی موجود در افغانستان، تدوین می نماید.

مادهٔ چهل و ششم

تأسیس و ادارهٔ مؤسسات تعلیمات عالی، عمومی و اختصاصی وظیفهٔ دولت است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان اتباع کولای شي د دولت په اجازه د لوړو، عمومي، اختصاصي او دسواد د زده کړو موسسې جوړې کړي.

دولت کولای شي بهرنیو کسانو ته هم د قانون له حکمونو سره سم د لوړو، عمومي او اختصاصي زده کړو د مؤسسو د جوړولو اجازه ورکړي.

د لوړو زده کړو په دولتي مؤسسو کې دشاملېدو شرطونه او له هغو سره نور مربوطې چارې، د قانون له لیارې تنظیمېږي.

اوه څلوېښتمه ماده

دولت د علم، فرهنګ ، ادب او هنر د پرمختګ لپاره اغېزمن پروګرامونه طرح کوي.

دولت د مؤلف، مخترع او کاشف حقوق تضمینوي او په ټولو برخو کې علمي څېړنې هڅوي او ملاتړ يې کوي او د هغو له نتیجو څخه د اغېزمنې ګټې اخیستل د قانون له حکمونو سره سم عاموي.

اتباع افغانستان می توانند به اجازهٔ دولت به تأسیس مؤسسات تعلیمات عالی، عمومی، اختصاصی و سواد آموزی اقدام نمایند.

دولت می تواند تأسیس مؤسسات تعلیمات عالی، عمومی و اختصاصی را به اشخاص خارجی نیز مطابق به احکام قانون اجازه دهد.

شرایط شمول در مؤسسات تعلیمات عالی دولتی و سایر امور مربوط به آن، توسط قانون تنظیم می گردد.

مادهٔ چهل و هفتم

دولت برای پیشرفت علم، فرهنگ، ادب و هنر پروگرامهای مؤثر طرح می نماید.

دولت حقوق مؤلف، مخترع و کاشف را تضمین می نماید و تحقیقات علمی را درتمام عرصه ها تشویق وحمایت می کند واستفاده مؤثرازنتایج آن را، مطابق به احکام قانون، تعمیم می بخشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اته څلوېښتمه ماده

کار، د هر افغان حق دی.

د کار د ساعتونو ټاکل، او با معاشه رخصتي، د کار او کارګر حقوق او له هغو سره نورې مربوطې چارې د قانون له لیارې تنظیمېږي.

د قانون د حکمونو په حدودو کې د کار او کسب انتخاب آزاد دی.

مادهٔ چهل و هشتم

کار حق هر افغان است.

تعیین ساعات کار، رخصتی با مزد، حقوق کار و کارگر وسایر امور مربوط به آن توسط قانون تنظیم می گردد.

انتخاب شغل و حرفه، در حدود احکام قانون، آزاد می باشد.

نهه څلوېښتمه ماده

د جبري کار تحمیل منع دی.

د جګړې، آفتونو او نورو داسې حالاتو کې چې عامه ژوند او هوساینه تهدید کړي فعاله برخه اخیستنه د هر افغان ملي وجیبه ده.

پرماشومانو د کار تحمیل جواز نه لري.

مادهٔ چهل و نهم

تحمیل کار اجباری ممنوع است.

سهم گیری فعال در حالت جنگ، آفات وسایر حالاتی که حیات و آسایش عامه را تهدید کند، از وجایب ملی هر افغان می باشد.

تحمیل کار بر اطفال جواز ندارد.

پنځوسمه ماده

دولت مکلف دی چې د یوې سالمې اداري او د هېواد په اداري سیستم کې د سمون د رامنځ ته کېدو لپاره،لازم تدبیرونه ونیسي.

اداره خپل اجراآت په بشپړه بې طرفۍ

مادهٔ پنجاهم

دولت مکلف است به منظور ایجاد ادارهٔ سالم و تحقق اصلاحات در سیستم اداری کشور تدابیر لازم اتخاذ نماید.

اداره اجراآت خود را با بیطرفی کامل

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د قانون له حکمونو سره سم عملي کوي.

د افغانستان اتباع حق لري د قانون د حکمونو په حدودو کې له دولتي ادارو څخه اطلاعات تر لاسه کړي. دا حق د نورو حقوقو او عامه امنيت ته له زيان رسولو پرته، حدود نه لري.

د افغانستان اتباع د اهليت له مخې او له هر ډول توپير څخه پرته د قانون له حکمونو سره سم د دولت خدمت ته منل کيږي.

و مطابق به احکام قانون عملی می سازد.

اتباع افغانستان حق دسترسی به اطلاعات از ادارات دولتی را در حدود احکام قانون دارا می باشند. این حق جز صدمه به حقوق دیگران و امنیت عامه حدودی ندارد.

اتباع افغانستان بر اساس اهلیت و بدون هیچگونه تبعیض و به موجب احکام قانون به خدمت دولت پذیرفته می شوند.

يو پنځوسمه ماده

هر څوک چې له ادارې څخه بې موجبه زيانمن شي د تاوان اخيستلو مستحق دی او کولای شي د تاوان د ترلاسه کولو لپاره په محکمه کې دعوا اقامه کړي.

له هغو حالاتو پرته چې قانون ښوولي، دولت نشي کولای د با صلاحيته محکمې له حکمه پرته د خپلو حقوقو د ترلاسه کولو لپاره اقدام وکړي.

مادهٔ پنجاه و یکم

هر شخص که از اداره بدون موجب متضرر شود مستحق جبران خساره می باشد و می تواند برای حصول آن در محکمه دعوا اقامه کند.

به استثنای حالاتی که در قانون تصریح گردیده است، دولت نمی تواند بدون حکم محکمهٔ با صلاحیت به تحصیل حقوق خود اقدام کند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوپنځوسمه ماده

دولت د افغانستان د ټولو اتباعو لپاره د ناروغیو د مخنیوي او د وړیا علاج وسیلې او روغتیایي اسانتیاوې د قانون له حکمونو سره سم تأمینوي.

دولت له قانون سره سم د خصوصي طبي خدمتونو او روغتیایي مرکزونو جوړول او پراختیا هڅوي او ملاتړ یې کوي.

دولت د سالمې بدني روزنې د پیاوړتیا او دملي او سیمه ییزو ورزشونو د پراختیا لپاره لازم تدبیرونه نیسي.

ماده پنجاه و دوم

دولت وسایل وقایه و علاج امراض و تسهیلات صحی رایگان را برای همه اتباع مطابق به احکام قانون تأمین می نماید.

دولت تأسیس و توسعه خدمات طبی و مراکز صحی خصوصی را مطابق به احکام قانون تشویق و حمایت می کند.

دولت به منظور تقویت تربیت بدنی سالم و انکشاف ورزشهای ملی و محلی تدابیر لازم اتخاذ می نماید.

درې پنځوسمه ماده

دولت د شهیدانو او مفقودینو له پاتې کسانو، دمعلولینو او معیوبینو دبیا خواکمنې او په ټولنه کې د هغوی د فعالې ونډې اخیستنې په خاطر د مالي مرستو او روغتیایي خدمتونو د تنظیم لپاره د قانون له حکمونو سره سم لازم تدبیرونه نیسي.

دولت د متقاعدینو حقوق تضمینوي او له زړو کسانو، بې سر پرسته ښځو، معیوبینو او معلولینو او بې وسه یتیمانو سره د

ماده پنجاه و سوم

دولت به منظور تنظیم خدمات طبی و مساعدت مالی برای بازماندگان شهداء و مفقودین و برای باز توانی معلولین و معیوبین و سهم گیری فعال آنان در جامعه، مطابق به احکام قانون، تدابیر لازم اتخاذ می نماید.

دولت حقوق متقاعدین را تضمین نموده، برای کهن سالان، زنان بی سرپرست، معیوبین و معلولین و ایتام

(c) ketabton.com: The Digital Library

قانون له حکمونو سره سم لازمي مرستې کوي.

څلور پنځوسمه ماده

کورنۍ د ټولنې اساسي رکن دی او د دولت تر پاملرنې لاندې ده.
دولت د کورنۍ او په ځانګړې توګه د مور او ماشوم د جسمي او روحي روغتيا د تامين، د ماشومانو د روزنې او د اسلام د سپېڅلي دين له احکامو سره د مغايرو رسومو دله منځه وړو لپاره لازم تدبيرونه نيسي.

پنځه پنځوسمه ماده

له هېواد څخه دفاع د افغانستان د ټولو اتباعو وجيبه ده.
د عسکري مکلفيت د دورې د تېرولو شرطونه د قانون له لارې تنظيمېږي.

شپږپنځوسمه ماده

داساسي قانون دحکمونو پيروي، دقوانينو اطاعت او دعامه نظم او امنيت رعايت دافغانستان د ټولوخلکو وجيبه ده.

بی بضاعت مطابق به احکام قانون کمک لازم به عمل می آورد.

مادهٔ پنجاه و چهارم

خانواده رکن اساسی جامعه را تشکيل می دهد ومورد حمايت دولت قرار دارد.
دولت به منظور تأمين سلامت جسمی و روحی خانواده، بالاخص طفل و مادر، تربيت اطفال و برای از بين بردن رسوم مغاير با احکام دين مقدس اسلام تدابير لازم اتخاذ می کند.

مادهٔ پنجاه و پنجم

دفاع از وطن وجيبهٔ تمام اتباع افغانستان است.
شرايط اجرای دورهٔ مکلفيت عسکری توسط قانون تنظيم می گردد.

مادهٔ پنجاه و ششم

پيروی از احکام قانون اساسی، اطاعت از قوانين و رعايت نظم و امن عامه وجيبهٔ تمام مردم افغانستان است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قانون له حکمونو څخه بې خبري عذر نه گڼل کېږي.

بی خبری از احکام قانون عذر دانسته نمی شود.

اوه پنځوسمه ماده

دولت په افغانستان کې د خارجي اتباعو حقوق او آزادۍ له قانون سره سم تضمينوي. دا کسان د بين المللي حقوقو د قواعدو په حدودو کې د افغانستان د دولت د قوانينو په رعايت مکلف دي.

مادهٔ پنجاه و هفتم

دولت حقوق و آزادی های اتباع خارجی را در افغانستان، طبق قانون تضمین می کند. این اشخاص در حدود قواعد حقوق بین المللی به رعایت قوانین دولت افغانستان مکلف می باشند.

اته پنځوسمه ماده

دولت په افغانستان کې د بشر د حقوقو د رعايت د څارنې، ښه والي او ملاتړ لپاره، د افغانستان د بشر د حقوقو خپلواک کمېسيون جوړوي.
هر څوک کولای شي د خپلو بشري حقوقو د نقض په صورت کې دې کمېسيون ته شکايت وکړي.
کمېسيون کولای شي د افرادو د بشري حقوقو د نقض موارد مربوطو قانوني ځانگو ته راجع کړي او د هغوی له حقوقو څخه په دفاع کې مرسته وکړي.
د دې کمېسيون جوړښت او د کار ډول بې د قانون له لیارې تنظیمېږي.

مادهٔ پنجاه و هشتم

دولت به منظور نظارت بر رعایت حقوق بشر در افغانستان و بهبود و حمایت از آن، کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان را تأسیس می نماید.
هر شخص می تواند در صورت نقض حقوق بشری خود، به این کمیسیون شکایت نماید.
کمیسیون می تواند موارد نقض حقوق بشری افراد را به مراجع قانونی راجع سازد و در دفاع از حقوق آنها مساعدت نماید.
تشکیل و طرز فعالیت این کمیسیون توسط قانون تنظیم می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهه پنځوسمه ماده

هېڅوک نشي کولای په دې اساسي قانون کې له راغلو آزادیو او حقوقو څخه په ناوړه استفادې د هېـواد د خپلـواکۍ، ځمکنۍ بشپړتیا، ملي واکمنۍ او ملـي وحدت پر ضد عمل وکړي.

مادهٔ پنجاه و نهم

هیچ شخص نمی تواند با سوء استفاده از حقوق و آزادیهای مندرج این قانون اساسی، بر ضد اسـتقلال ، تمامیـت ارضی، حاکمیت ووحدت ملی عمـل کند.

دریم فصل

جمهور رئیس

شپېتمه ماده

جـمهور رئیس د افغانستان د اسـلامي جـمهوري دولـت په سـر کې دی چې خـپل واکـونه په اجـرائیه، مـقننه او قـضـائیه بـرخو کـې ددې اسـاسـي قانون له حکمونو سره سم عملي کوي.

جمهـور رئـیس دوه، لومـړی او دو یم مرستیالان لري.

د جمهوری ریاسـت کاندیـد د خپلـو مرستیالانو نومونه د خان له کاندیـدولو سره یو ځای ملت ته اعلاموي.

د جمهور رئیس لومړی مرستیال د جمهور رئیس د غیاب، استعفاء او یـا مړینې پـه

فصل سوم

رئیس جمهور

مادهٔ شصتم

رئیس جمهور در رأس دولت جمهوری اسلامی افغانسـتان قـرار داشـته، صلاحیت های خـود را در عـرصه های اجـرائیه، تقنینیـه و قـضائیه، مطابق به احکام این قـانون اساسـی، اعمال می کند.

رئیس جمهور دارای دو معاون ، اول و دوم، می باشد.

کاندید ریاست جمهوری نام هـر دو معاون را همزمان با کاندید شدن خود به ملت اعلام میدارد.

معاون اول رئیس جمهـور درحالـت غیاب، استعفا و یا وفات رئیس جمهور،

(c) ketabton.com: The Digital Library

حالاتو کې ددې اساسي قانون له مندرجو حکمونو سره سم کار کوي.

د جمهور رئيس د لومړي مرستيال په غياب کې، دوه يم مرستيال د اساسي قانون له مندرجو احکامو سره سم عمل کوي.

يو شپېتمه ماده

جمهور رئيس د رای ورکوونکيو د آزادو، عمومي، پټو او مستقيمو رايو له لارې په سلو کې تر پنځوسو زياتو رايو په ترلاسه کولو انتخابيږي.

د جمهور رئيس وظيفه تر انتخاباتو وروسته د پنځم کال د غبرګولي په لومړۍ نېټه پای ته رسيږي.

دجمهور رئيس دکار ترپای ته رسېدو دمخه د نوي جمهور رئيس د ټاکلو لپاره انتخابات، له دېرشو تر شپېتو ورځو پورې، موده کې کېږي.

که چېرې په لومړي پړاو کې له کانديدانو څخه يو هم ونه کړای شي چې په سلو کې تر پنځوسو زياتې رايې ترلاسه کړي،

مطابق به احکام مندرج این قانون اساسی، عمل می کند.

در غیاب معاون اول رئیس جمهور، معاون دوم مطابق به احکام مندرج این قانون اساسی عمل می کند.

مادهٔ شصت و یکم

رئیس جمهور با کسب اکثریت بیش از پنجاه في صد آرای رأی دهندگان از طریق رأی گیری آزاد، عمومی، سری و مستقیم انتخاب میگردد.

وظیفه رئیس جمهور در اول جوزای سال پنجم بعد از انتخابات پایان می یابد.

انتخابات به منظور تعیین رئیس جمهور جدید در خلال مدت سی الی شصت روز قبل از پایان کار رئیس جمهور برگزار میگردد.

هر گاه در دور اول هیچ یک از کاندیدان نتواند اکثریت بیش از پنجاه فیصد آرا را بدست آورد، انتخابات

(c) ketabton.com: The Digital Library

انتخابات د دوهم ځل لپاره د انتخاباتو د نتايجو د نېټې تر اعـــلان وروســـته د دوو اونيو په اوږدو کې تر سره کېــږي. دا ځل يوازې هغه دوه تنــه کانديـــدان پــه انتخاباتو کې برخه اخلي چې په لومـــړي پړاو کې يې تر ټولو زياتې رايې ترلاســه کړې وي.

د انتخاباتو په دويم پړاو کې هغه شـــوک چې د رايو اکثريت ترلاسه کړي، جمهور رئيس ګڼل کېږي.

که چېرې د جمهوري رياست يو کانديد د راى ګيرى د لومړي يا دويم پړاو په جريان او يا تر انتخاباتو وروسته او يا د انتخاباتو د نتايجو له اعلان څخه پخوا مړ شي، نوي انتخابات د قانون له حکمونو سره ســم کېږي.

بـــراى دور دوم در ظـــرف دو هفتـــه از تاريخ اعــــلام نـــتايج انـــتخابات بـــر گزار مـــى گـــردد و در اين دور تنها دو نـــفر از کـــانـــديـــدانـــى که بيشـــــــــــــترين آرا را در دور اول بـــــدســـت آورده اند، شـــرکت مـــى نمايند.

در دور دوم انتخابات ، کانديدى کـــه اکثريـــت آرا را کســـب کنـــد،رئيس جمهور شناخته مى شود.

هر گاه يکـــى از کانديـــدان رياســـت جمهورى در جريان دور اول يـــا دوم رأى گيرى و يا بعد از انتخابات و قبل از اعلام نتايج انتخابات وفات نمايـــد، انتخابات مجدد مطابق به احکام قانون بر گزار مى گردد.

دوه شپېتمه ماده

څوک چـــې جمهـــوري رياســـت تـــه کانديدېږي، بايـــد د لانـــدنيو شـــرطونو لرونکي وي:

۱. د افغانستان تبعه،مسلمان، لـــه افغان

مادهٔ شصت و دوم

شـــــخصى کـــــه بـــــه رياســـت جـــمهورى کانديد مى شود، واجـــد شرايط ذيل مى باشد:

۱. تبعهٔ افغانســـتان ، مسلمان و متولد

(c) ketabton.com: The Digital Library

مور او پلار څخه زیږېدلی وي او د بل هېواد تابعیت ونلري؛

۲. د کاندیدېدو په ورځ یې عمر تر څلوېښتو کلونو لږ نه وي؛

۳. د محکمې له خوا د بشري ضد جرمونو، او جنایت په ارتکاب او یا له مدني حقوقو څخه په محرومی محکوم شوی نه وي؛

هېڅ شخص نشي کولای له دوو دورو زیات د جمهور رئیس په حیث وټاکل شي.

په دې ماده کې راغلی حکم د جمهور رئیس د مرستیالانو په برخه کې هم تطبیقېږي.

از والدین افغان بوده و تابعیت کشور دیگری را نداشته باشد؛

۲. در روز کاندید شدن سن وی از چهل سال کمتر نباشد؛

۳. از طرف محکمه به ارتکاب جرایم ضد بشری، جنایت و یا حرمان از حقوق مدنی محکوم نشده باشد.

هیچ شخص نمی تواند بیش از دو دوره به حیث رئیس جمهور انتخاب گردد.

حکم مندرج این ماده در مورد معاونین رئیس جمهور نیز تطبیق می گردد.

دري شپېتمه ماده

جمهور رئیس د کار تر پیل دمخه، د خانګړې کړنلارې سره سم، چې د قانون له لیارې تنظیمېږي دا لاندې لوړه یادوي:

بسم الله الرحمن الرحیم

«د لوی خدای ﷻ په نامه لوړه کوم چې د اسلام د سپېڅلي دین پیروي او

ماده شصت و سوم

رئیس جمهور قبل از تصدی وظیفه، مطابق به طرزالعمل خاص که توسط قانون تنظیم می گردد، حلف آتی را بجا می آورد:

بسم الله الرحمن الرحیم

«به نام خداوند بزرگ ﷻ سوگند یاد می کنم که دین مقدس اسلام را

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساتنه وکړم. د اساسي قانون او نورو قوانینو رعایت او د تطبیق څارنه وکړم. د افغانستان د خپلواکۍ، ملي واکمنۍ، ځمکنۍ بشپړتیا ساتنه او دافغانستان د خلکو حقوق او ګټې خوندي کړم او د لوی خدای (ج) له دربار څخه د مرستې په غوښتلو او د ملت په ملاتړ د افغانستان د خلکو د پرمختګ او هوساینې په لاره کې خپلې هڅې جاري وساتم.»

څلور شپېتمه ماده

جمهور رئیس لاندې واکونه او وظیفې لري:

۱. د اساسي قانون د اجرا څارل؛

۲. د ملي شورې په تصویب د هېواد د سیاست د اساسي کرښو ټاکل؛

۳. د افغانستان دوسله والوځواکونو سترمشرتوب ؛

۴. د ملي شورې په تایید دجګړې او متارکې اعلانول؛

۵. د ځمکنۍ بشپړتیا او د خپلواکۍ

اطاعت و از آن حمایت کنم. قانون اساسی وسایر قوانین را رعایت و از تطبیق آن مواظبت نمایم. از استقلال، حاکمیت ملی و تمامیت ارضی افغانستان حراست وحقوق و منافع مردم افغانستان را حفاظت کنم و با استعانت از بارگاه پروردگار متعال و پشتیبانی ملت، مساعی خود را در راه سعادت و ترقی مردم افغانستان بکار برم. »

مادهٔ شصت و چهارم

رئیس جمهور دارای صلاحیتها و وظایف ذیل می باشد:

۱. مراقبت از اجرای قانون اساسی؛

۲. تعین خطوط اساسی سیاست کشور به تصویب شورای ملی؛

۳. قیادت اعلای قوای مسلح افغانستان؛

۴. اعلان حرب و متارکه بـه تایید شورای ملی؛

۵. اتخاذ تصمیم لازم در حالت

(c) ketabton.com: The Digital Library

دساتيو د دفاع په حالت کې دلازم تصميم نيول؛

۶. د ملي شورې په تاييد له افغانستان څخه بهر ته د وسله والو ځواکونو د ټولګيو لېږل؛

۷. ددې اساسي قانون په (نهه شپېتمه) ماده کې له راغلي حالت پرته، د لويې جرګې راغوښتل؛

۸. د ملي شورې په تأييد د اضطراري حالت اعلان او دهغه پای ته رسول؛

۹. د ملي شورې او لويې جرګې دغونډو پرانستل؛

۱۰. د جمهوري رياست د مرستيالانو د استعفي منل؛

۱۱. د ولسي جرګې په تاييد د وزيرانو، لوی څارنوال، د مرکزی بانک، د ملي امنيت او سرې مياشتې د رئيسانو ټاکل او د هغوی عزلول او د استعفی منل؛

۱۲. د ولسي جرګې په تاييد د سترې محکمې د رئيس او غړيو ټاکل؛

۱۳. د قانون له حکمونو سره سم د

دفاع از تماميت ارضی و حفظ استقلال؛

۶. فرستادن قطعات قوای مسلح به خارج افغانستان به تاييد شورای ملي؛

۷. داير نمودن لويه جرگه به استثنای حالت مندرج مادهٔ شصت و نهم اين قانون اساسی؛

۸. اعلان حالت اضطرار به تأييد شورای ملي و خاتمه دادن به آن؛

۹. افتتاح اجلاس شورای ملی و لويه جرگه؛

۱۰. قبول استعفای معاونين رياست جمهوری؛

۱۱. تعيين وزرا، لوی څارنوال، رئيس بانک مرکزی، رئيس امنيت ملي و رئيس سره مياشت به تائيد ولسي جرگه و عزل و قبول استعفای آنها؛

۱۲. تعيين رئيس و اعضای ستره محکمه به تأييد ولسي جرگه؛

۱۳. تعيين، تقاعد، قبول استعفاء و

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاضیانو، د وسله والو خواکونو، پولیسو، د ملي امنیت د منصبدارانو او د لوړ رتبه مامورینو ټاکل، تقاعد ورکول، د استعفی منل او عزلول؛

۱۴. په بهرنیو هېوادونو او نړیوالو مؤسسو کښې د افغانستان د سیاسي نمایندگیو د مشرانو ټاکل؛

۱۵. په افغانستان کې د بهرنیو سیاسي نمایندگانو د باور لیکونو منل؛

۱۶. د قوانینو او تقنیني فرمانونو توشیح کول.

۱۷. د قانون له حکمونو سره سم د دولتونو ترمنځ د معاهدو د عقد لپاره د باور لیکونو ورکول؛

۱۸. د قانون له حکمونو سره سم د جزاگانو تخفیف او بخښل؛

۱۹. د قانون له حکمونو سره سم د مډالونو، نښانونو او افتخاري لقبونو ورکول؛

۲۰. د هېواد د اداري د سمون په منظور، د قانون له مخې، د کمېسیونونو جوړول؛

عزل قضات، صاحب منصبان قوای مسلح، پولیس و امنیت ملی و مامورین عالی رتبه مطابق به احکام قانون؛

۱۴. تعیین سران نمایندگی های سیاسی افغانستان نزد دول خارجی و مؤسسات بین المللی؛

۱۵. قبول اعتماد نامه های نمایندگان سیاسی خارجی در افغانستان؛

۱۶. توشیح قوانین و فرامین تقنینی؛

۱۷. اعطای اعتبار نامه به غرض عقد معاهدات بین الدول مطابق به احکام قانون؛

۱۸. تخفیف و عفو مجازات مطابق به احکام قانون؛

۱۹. اعطای مدالها، نشانها و القاب افتخاری مطابق به احکام قانون؛

۲۰. تأسیس کمیسیونها به منظور بهبود اداره کشور مطابق به احکام قانون؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۱. په دې اساسي قانون کې نور راغلي واکونه او وظايف.

پنځه شپېتمه ماده

جمهور رئيس کولای شي په مهمو ملـــي، سياسي، ټولنيزو او يا اقتصادي چارو کې د افغانستان دخلکو ټولپوښتنې ته مراجعـــه وکړي.
ټولپوښتنه بايـــد ددې اساســـي قـــانون د حکمونو مخالفه او دهغه دتعديل مستلزم نه وي.

شپږ شپېتمه ماده

جمهور رئيس په دې اساسي قانون کې د راغلو واکونو د عملي کولو په برخه کې د افغانستان د خلکو لوړ مصلحتونه په پام کې نيسي.
جمهور رئيس نشي کولای چې د قانون له حکمه پرته دولتي ملکيتونـــه او شـــتمنی وپلوري او يا يې وبخښي.
جمهور رئيس نشي کولای د خپل کار په دوران کې له خپل مقام څخه په ژبنيـــو، سيمه ييزو، قومي، مـــذهبي او گـــوندي

۲۱. ساير صلاحيتها و وظايف مندرج اين قانون اساسی.

مادهٔ شصت و پنجم

رئيس جمهور می تواند در موضوعات مهم ملی سياســـی، اجتمـــاعی و يـــا اقتصادی بـــه آرای عمـــومی مـــردم افغانستان مراجعه نمايد.
مراجعه به آرای عمومی نبايد منـــاقض احکام اين قانون اساسی و يا مســـتلزم تعديل آن باشد.

مادهٔ شصت و ششم

رئيـــس جـــمهور در اعـــمال صلاحيتهای منـــدرج ايـــن قـــانون اســـاسی، مـــصالح علـــيای مـــردم افغانســـتان را رعايت می کند.
رئيس جمهور نمی تواند بدون حکـــم قانون ملکيت های دولتی را بفروشد يا اهدا کند.
رئيـــس جـــمهور نـــمی تـــواند در زمـــان تصدی وظيفه از مـــقام خـــود به ملحوظات لســـانی، ســـمتی، قومی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملحوظاتو ګټه واخلي.

اووه شپیتمه ماده

د جمهور رئیس د استعفی، عزل، مړینې او یا په صعب العلاجه ناروغی د اخته کېدلو په صورت کې چې د وظیفې د اجرا مخه نیسي د جمهور رئیس لومړی مرستیال د جمهور رئیس واکونه او وظایف په غاړه اخلي.

جمهور رئیس خپله استعفی په خپله ملي شوري ته اعلاموي.

د صعب العلاجه ناروغی تثبیت د هغه طبي هیئت له خوا کېږي چې ستره محکمه یې ټاکي.

په داسې حالاتو کې د نوي جمهور رئیس د ټاکلو لپاره په دری میاشتو کې دننه ددې اساسي قانون د یو شپېتمې مادې له حکم سره سم انتخابات کېږي.

د جمهور رئیس لومړی مرستیال د لنډ مهاله جمهور رئیس په توګه ، د وظیفې د ترسره کولو په موده کې

مذهبی و حزبی استفاده نماید.

ماده' شصت و هفتم

در صورت استعفا، عزل یا وفات رئیس جمهور و یا مریضی صعب-العلاج که مانع اجراء وظیفه شود، معاون اول رئیس جمهور صلاحیتها ووظایف رئیس جمهور را به عهده می گیرد.

رئیس جمهور استعفای خود را شخصاً به شورای ملی اعلام می نماید.

تثبیت مریضی صعب العلاج توسط هیئت طبی با صلاحیت که از طرف ستره محکمه تعین می گردد صورت می گیرد.

درین حالات در خلال مدت سه ماه انتخابات به منظور تعین رئیس جمهور جدید طبق ماده' شصت و یکم این قانون اساسی بر گزار می‌گردد.

معاون اول رئیس جمهور در زمان تصدی به حیث رئیس جمهور موقت امور ذیل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاندینی چارې نشي ترسره کولای:

۱. د اساسي قانون تعدیل؛

۲. د وزیرانو عزل؛

۳. ټولپوښتنه.

د جمهور رئیس مرستیالان د دې اساسي قانون له حکمونو سره سم کولای شي خان جمهوري ریاست ته کاندید کړي.

د جمهور رئیس په غیاب کې د لومړي مرستیال وظایف د جمهور رئیس په واسطه ټاکل کیږي.

اته شپېتمه ماده

که چیرې د جمهور رئیس یو مرستیال استعفی وکړي او یا مړ شي د هغه پر خای بل شخص د جمهور رئیس له خوا او د ولسي جرګې په تأیید ټاکل کیږي.

د جمهور رئیس او د هغه د لومړي مرستیال د یو ځایي مړینې په صورت کې په ترتیب سره دویم مرستیال ، د مشرانو جرګې رئیس د ولسي جرګې رئیس او د بهرنیو چارو وزیر یو په بل پسې د دې اساسي قانون د(اووه شپېتمې) مادې له

را انجام داده نمی تواند:

۱. تعدیل قانون اساسی؛

۲. عزل وزرا؛

۳. مراجعه به آراء عامه.

معاونین رئیس جمهور می توانند مطابق به احکام این قانون اساسی خود را به ریاست جمهوری کاندید نمایند.

در صورت غیاب رئیس جمهور، وظایف معاون اول توسط رئیس جمهور تعیین می گردد.

مادهٔ شصت و هشتم

هر گاه یکی از معاونین رئیس جمهور استعفاء و یا وفات نماید عوض وی شخص دیگری توسط رئیس جمهور به تأیید ولسی جرگه تعیین می گردد.

در صورت وفات همزمان رئیس جمهور و معاون اول وی، بالترتیب معاون دوم،رئیس مشرانو جرگه، رئیس ولسی جرگه ووزیر خارجه یکی بعد دیگری مطابق به حکم مندرج مادهٔ شصت و هفتم این قانون اساسی

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکم سره سم د جمهور رئیس وظیفې په غاړه اخلي.

نهه شپېتمه ماده

جمهور رئیس د ملت او ولسي جرګې په وړاندې ددې مادې د احکامو مطابق مسؤل دی.

پر جمهور رئیس د بشري ضد جرمونو،ملي خیانت یا جنایت د ارتکاب تورلګول د ولسي جرګې د ټولو غړیو د دریمې برخې له خوا غوښتل کېدای شي.

که چېرې دا غوښتنه د ولسي جرګې د ټولو غړیو له دریو څخه د دوو برخو رایو له خوا تأیید شي، ولسي جرګه د یوې میاشتې دننه لویه جرګه دایروي.

که لویه جرګه منسوب شوی اتهام د ټولو غړیو له دریو څخه د دوو برخو د رایو په اکثریت تصویب کړي، جمهور رئیس له وظیفې څخه ګوښه او موضوع خانګړې محکمې ته سپارل کېږي. خانګړې محکمه د ولسي جرګې له دریو غړیو، د سترې محکمې له دریو غړیو چې لویه

وظایف رئیس جمهور را به عهده می گیرد.

مادهٔ شصت و نهم

رئیس جمهور در برابر ملت و ولسی جرگه مطابق به احکام این ماده مسؤل میباشد.

اتهام علیه رئیس جمهور به ارتکاب جرایم ضد بشری، خیانت ملی یا جنایت از طرف یک ثلث کل اعضای ولسی جرگه تقاضا شده می تواند.

در صورتیکه این تقاضا از طرف دو ثلث کل آرای ولسی جرگه تأیید گردد، ولسی جرگه در خلال مدت یک ماه لویه جرگه را دایر مینماید.

هر گاه لویه جرگه اتهام منسوب را به اکثریت دو ثلث آرای کل اعضا تصویب نماید، رئیس جمهور از وظیفه منفصل و موضوع به محکمهٔ خاص محول می گردد. محکمهٔ خاص متشکل است از رئیس مشرانو جرگه، سه نفر از اعضای ولسی جرگه و سه

(c) ketabton.com: The Digital Library

جرگه يې ټاکي او د مشرانو جرگې له رئيس څخه جوړيږي. دعوي د هغه شخص له خوا چې د لوې جرگې له خوا ټاکل کيږي، اقامه کيږي.

په دې حالت کې د دې اساسي قانون په (اووه شپېتمه) ماده کې راغلي حکمونه تطبيقيږي.

اويا يمه ماده

د جمهور رئيس تنخوا او لگښتونه د قانون له لياري تنظيميږي.

جمهور رئيس د خدمت د دورې ترختمېدو وروسته د عزل له حالته پرته د ټول ژوند په پاتې موده کې د جمهورې رياست د دورې له مالي حقوقو څخه د قانون له حکمونو سره سم، گټه اخلي.

څلورم فصل

حکومت

يو اويايمه ماده

حکومت له وزيرانو څخه جوړ دی چې د جمهور رئيس تر رياست لاندې کار کوي.

نفر از اعضاى ستره محكمه به تعيين لويه جرگه. اقامه دعوى توسط شخصيكه از طرف لويه جرگه تعيين ميگردد صورت مى گيرد.

در اين حالت احكام مندرج مادهٔ شصت و هفتم اين قانون اساسى تطبيق مى گردد.

مادهٔ هفتادم

معاش و مصارف رئيس جمهور توسط قانون تنظيم مى گردد.

رئيس جمهور بعد از ختم دورهٔ خدمت، باستثناى حالت عزل، براى بقيهٔ مدت حيات از حقوق مالى دورهٔ رياست جمهورى مطابق به احكام قانون مستفيد مى شود.

فصل چهارم

حكومت

مادهٔ هفتادو يكم

حكومت متشكل است از وزرا كه تحت رياست رئيس جمهور اجراى وظيفه مى نمايند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وزيرانو شمېر او وظايف د قـانون لـه لارې تنظيمېږي.

دوه اويايمه ماده

څوک چې د وزير په توګه ټاکل کېـږي بايد لاندېني شرطونه ولري:

۱. یوازې د افغانستان دتابعيت لرونکـی وي.

که چېـرې د کـوم وزارت کـانـدید د بل هېواد تـابعيت هـم ولري ولـسي جـرګه د هغه د تأييد يا رد صـلاحيت لري؛

۲. لوړ تحصيلات، کاري تجربه او ښـه شهرت ولري؛

۳. عـمريې تـر پنځه دېـرش کلونو لږ نه وي؛

۴. د محکمې له خـوا د بشـري ضـد جرمونو او جنايت په ارتکاب او يـا لـه مدني حقوقو څخه په محرومي محکـوم شوی نه وي.

دري اويايمه ماده

کېدای شي وزيران د مـلي شوري لـه

تعداد وزرا ووظايف شان توسط قانون تنظيم مي گردد.

مادهٔ هفتادو دوم

شخصي كه به حيث وزير تعـيين مـي شود واجد شرايط ذيل ميباشد:

۱. تنـها حـامل تـابعيت افغانستان باشد.

هـر گـاه كـانـديـد وزارت تابعيت كـشور ديگـري را نيز داشته باشد، ولـسي جـرگه صـلاحيت تأييد و يا رد آنرا دارد.

۲. داراي تحصيلات عـالي، تجربـه كاري و شهرت نيک باشد؛

۳. سن وي از سي و پنج سال كمتـر نباشد؛

۴. از طـرف مـحكمه به ارتكـاب جـرايم ضـد بشـري، جنايت و يـا حرمان از حقوق مدني محكوم نشـده باشد.

مادهٔ هفتادو سوم

وزرا مي توانند از اعضاي شوراي ملي

(c) ketabton.com: The Digital Library

غړی او یا له هغو د باندې وټاکل شي.

کله چې د ملي شورې غړی د وزير په توګه وټاکل شي، په شورئ کې خپل غړيتوب له لاسه ورکوي او د هغه پر ځای بل شخص د قانون له حکم سره سم ټاکل کېږي.

څلور اويايمه ماده

وزيران د وظيفې له پيله مخکې د جمهور رئيس په وړاندې، لاندينۍ لوړه کوي:

بسم الله الرحمن الرحيم

«د لوی خدای ﷻ په نامه لوړه کوم چې د اسلام د سپېڅلي دين د حکمونو حمايت، د اساسي قانون او د افغانستان د نورو قوانينو رعايت، د اتباعو د حقوقو حفاظت، د افغانستان د خپلواکۍ، ځمکنۍ بشپړتيا او د خلکو د ملي وحدت ساتنه وکړم او په خپلو ټولو اعمالو کې خدای ﷻ حاضر وګڼم او خپلې سپارل شوې وظيفې په رښتينولۍ سرته ورسوم.»

پنځه اويايمه ماده

حکومت لاندينۍ وظيفې لري:

یا خارج از آن تعيين شوند.

هر گاه عضو شورای ملی به حيث وزير تعيين شود، عضويت خود را در شوری از دست می دهد و در عوض وی شخص ديگری مطابق به حکم قانون تعيين ميگردد.

مادهٔ هفتادو چهارم

وزرا قبل از تصدی وظيفه حلف آتی را به حضور رئيس جمهور، بجا می آورند:

بسم الله الرحمن الرحيم

«بنام خداوند بزرگ ﷻ سوگند ياد می کنم که دين مقدس اسلام را حمايت، قانون اساسی و ساير قوانين افغانستان را رعايت، حقوق اتباع را حفاظت و از استقلال، تماميت ارضی و وحدت ملی مردم افغانستان حراست کنم و در همه اعمال خود خداوند ﷻ را حاضر دانسته، وظايف محوله را صادقانه انجام دهم.»

مادهٔ هفتادو پنجم

حکومت دارای وظايف ذيل می باشد:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱. ددې اساسي قانون او نورو قوانينو داحکامو او د محکمو د قطعي پريکړو عملي کول؛

۲. د خپلواکې ساتل، له زمکنۍ بشپړتيا څخه دفاع او په نړيواله ټولنه کې د افغانستان د حيثيت او ګټو ساتل؛

۳. د عامه نظم او امن ټينګول او د هر راز اداري فساد له منځه وړل؛

۴. د بودجې ترتيبول، د دولت د مالي وضعې تنظيمول او د عامه شتمنۍ ساتل؛

۵. د ټولنيزو، فرهنګي، اقتصادي او تکنالوژيکي د پرمختيايي پروګرامونو طرح او تطبيق؛

۶. ملي شورې ته د مالي کال په پاى کې د سرته رسيدلو چارو او د نوي مالي کال د مهمو پروګرامونو په باب ګزارش ورکول؛

۷. د هغو نورو وظيفو ترسره کول چې ددې اساسي قانون او نورو قوانينو له مخې د حکومت له وظيفو څخه ګڼل شويدي.

۱. تعميل احکام اين قانون اساسى و ساير قوانين و فيصله هاى قطعى محاکم؛

۲. حفظ استقلال،دفاع از تماميت ارضى و صيانت منافع و حيثيت افغانستان در جامعهٔ بين المللى؛

۳. تأمين نظم و امن عامه و از بين بردن هر نوع فساد ادارى؛

۴. ترتيب بودجه، تنظيم وضع مالى دولت و حفاظت دارايى عامه؛

۵. طرح و تطبيق پروګرامهاى انکشافى اجتماعى، فرهنګى،اقتصادى و تکنالوژيکى؛

۶. ارائه ګزارش به شوراى ملى در ختم سال مالى در باره امور انجام شده و پروګرام هاى عمدهٔ سال مالى جديد؛

۷. انجام ساير وظايفى که به موجب اين قانون اساسى و قوانين ديګر از وظايف حکومت دانسته شده است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږ اویایمه ماده

حکومت د هېواد د سیاست د اساسي کرښو د تطبیق او د خپلو وظیفو د تنظیمولو لپاره مقررات وضع او تصویبوي. دا مقررات باید د هېڅ قانون له نص یا روح سره مناقض نه وي.

ماده ٔ هفتاد و ششم

حکومت برای تطبیق خطوط اساسی سیاست کشور و تنظیم وظایف خود مقررات وضع و تصویب می کند. این مقررات باید مناقض نص یا روح هیچ قانون نباشد.

اوه اویایمه ماده

وزیران خپل وظایف د اداري واحدونو د آمرینو په توګه په هغو حدودو کې چې دا اساسي قانون او نور قوانین یې ټاکي، سرته رسوي.
وزیران له خپلو ټاکلو وظایفو څخه د جمهور رئیس او ولسي جرګې په وړاندې مسؤلیت لري.

ماده ٔ هفتادو هفتم

وزرا وظایف خود را به حیث آمرین واحد های اداری در داخل حدودی که این قانون اساسي وسایر قوانین تعیین می کند، اجرا می نمایند.
وزرا از وظایف مشخصه ٔ خود نزد رئیس جمهور وولسی جرگه مسؤلیت دارند.

اته اویایمه ماده

که چېرې وزیر په بشري ضد جرمونو، ملي خیانت او یا په نورو جرمونو متهم شي، موضوع ددې اساسي قانون د(یو سلو څلوردېرشمې) مادې په رعایت خانګړې محکمې ته سپارل کېږي.

ماده ٔ هفتادو هشتم

هر گاه وزیر به ارتکاب جرایم ضد بشری، خیانت ملی و یا سایر جرایم متهم گردد، قضیه با رعایت ماده یکصدو سی و چهارم این قانون اساسی به محکمه ٔ خاص محول میگردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهه اویایمه ماده

حکومت کولای شي د ولسي جرګې د تعطیل په حالت کې له بودجې او مالي چارو پرته، د بېړنۍ اړتیا پر اساس تقنیني فرمانونه ترتیب کړي.

تقنیني فرمانونه د جمهور رئیس تر توشیح وروسته د قانون حکم پیدا کوي. تقنیني فرمانونه باید د ملي شورې د لومړۍ غونډې تر جوړېدو وروسته د دېرشو ورځو په اوږدو کې هغې ته وړاندې شي.

او که د ملي شورې له خوا رد شي، اعتبار نلري.

ماده هفتادو نهم

حکومت می تواند در حالت تعطیل ولسی جرگه در صورت ضرورت عاجل ، به استثنای امور مربوط به بودجه و امور مالی، فرامین تقنینی را ترتیب کند.

فرامین تقنینی بعد از توشیح رئیس جمهور حکم قانون را حایز می شود. فرامین تقنینی باید در خلال ۳۰روز از تاریخ انعقاد نخستین جلسه شورای ملی به آن تقدیم شود.

و در صورتیکه از طرف شورای ملی رد شود، از اعتبارساقط می گردد.

اتیایمه ماده

وزیران نشي کولای د خپل کار په دوران کې له خپل مقام څخه په ژبنیو، سیمه ییزو، قومي، مذهبي او ګوندي ملحوظاتو ګټه واخلي.

ماده هشتادم

وزرا نمی توانند در زمان تصدی وظیفه از مقام خود به ملحوظات لسانی، سمتی، قومی، مذهبی و حزبی استفاده نمایند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځم فصل

ملي شورى

يو اتيايمه ماده

دافغانستان د اسلامي جمهوريت دولت ملي شوري، دستر تقنيني ارگان په توگه د افغانستان د خلكو د ارادې ښكارندويه ده اود ټول ملت نمايندگي كوي.
دشورى هر غړى د رايې دڅرگندونې په وخت كې، د افغانستان د خلكو عمومي مصلحتونه او سترې گټې د خپل قضاوت محور ټاكي.

دوه اتيايمه ماده

ملي شوري له دوو مجلسونو: ولسي جرگې او مشرانو جرگې څخه جوړه ده.
هېڅوک نشي كولاى په يوه وخت كې د دواړو مجلسونو غړى وي.

دري اتيايمه ماده

دولسي جرگې غړي دخلكو دآزادو، عمومي، پټو او مستقيمو انتخاباتو له لارې انتخابيږي.
دولسي جرگې د كار دوره د پنځم كال

فصل پنجم

شوراى ملى

مادهٔ هشتادويكم

شوراى ملي دولت جمهوري اسلامى افغانستان بحيث عالى ترين ارگان تقنينى مظهر ارادهٔ مردم آن است و از قاطبهٔ ملت نمايندگى مى كند.
هر عضو شورى در موقع اظهار رأى، مصالح عمومى و منافع علياى مردم افغانستان را مدار قضاوت قرار مى دهد.

مادهٔ هشتاد و دوم

شوراى ملي متشكل از دو مجلس: ولسى جرگه و مشرانو جرگه مى باشد.
هيچ شخص نمى تواند در يک وقت عضو هر دو مجلس باشد.

مادهٔ هشتاد و سوم

اعضاى ولسى جرگه توسط مردم از طريق انتخابات آزاد،عمومى، سرى و مستقيم انتخاب ميگردند.
دورهٔ كار ولسى جرگه به تاريخ اول

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چنگاښ په لومړۍ نېټه دانتخاباتو د نتيجو داعلان څخه وروسته پای ته رسېږي او نوې شورې په کار پيل کوي.

دولسي جرګې د دورې تر ختمېدو دمخه له دېرشو څخه تر شپېتو ورځو پورې موده کې دولسي جرګې دغړيو انتخابات کېږي.

دولسي جرګې دغړيوشمېر دهرې حوزې د نفوسو د شمېر په تناسب زيات نه زيات تر (۲۵۰) کسانو پورې دی.

انتخاباتي حوزې، او ورسره نور مربوط مسايل د انتخاباتو په قانون کې ټاکل کېږي.

د انتخاباتو په قانون کې بايد داسې تدبيرونه ونيول شي چې انتخاباتي نظام دافغانستان د ټولو خلکو لپاره عمومي او عادلانه استازيتوب تأمين کړي او دنفوسو په تناسب دې له هر ولايت څخه په اوسط ډول لږ ترلږه دوه ښځينه وکيلې په اولسي جرګه کې غړيتوب ترلاسه کړي.

سرطان سال پنجم، بعداز اعلان نتايج انتخابات به پايان مي رسد و شوراى جديد به کار آغاز مي نمايد.

انتخابات اعضاى ولسى جرگه در خلال مدت سى الى شصت روز قبل از پايان دوره ولسى جرگه بر گزار مى گردد.

تعداد اعضاى ولسى جرگه به تناسب نفوس هر حوزه حداکثر دوصدو پنجاه نفر مى باشد.

حوزه هاى انتخاباتى و ساير مسايل مربوط به آن در قانون انتخابات تعيين مى گردد.

در قانون انتخابات بايد تدابيرى اتخاذ گردد که نظام انتخاباتى، نمايندگى عمومى و عادلانه را براى تمام مردم کشور تأمين نمايد و به تناسب نفوس از هر ولايت طور اوسط حد اقل دو وکيل زن در ولسى جرگه عضويت يابد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلور اتيايمه ماده

د مشرانو جرگې غړي په لاندې ډول انتخاب او ټاکل کيږي:

۱. دهرې ولايتي جرگې له غړيو څخه يوتن دمربوطې جرگې په انتخاب، د څلورو کلونو لپاره؛

۲. دهر ولايت د ولسواليو د جرگو له غړيو څخه يوتن، د مربوطو جرگو په انتخاب، ددريو کلونو لپاره؛

۳. پاتې دريمه برخه غړي د معلولينو او معيوبينو د دوو تنو او کوچيانو د دوو تنو استازيو په گډون د هيواد له خبيرو او تجربه لرونکو کسانو څخه د پنځو کلونولپاره د جمهور رئيس له خوا ټاکل کيږي.

جمهور رئيس له دې اشخاصو څخه په سلو کې پنځوس ښځې ټاکي.

هغه شخص چې د مشرانو جرگې د غړي په توگه انتخابيږي په مربوطه جرگه کې خپل غړيتوب له لاسه ورکوي او دده

مادهٔ هشتاد و چهارم

اعضای مشرانو جرگه به ترتيب ذيل انتخاب و تعين مي شوند:

۱. از جمله اعضای شورای هر ولايت، يک نفر به انتخاب شورای مربوط برای مدت چهار سال؛

۲. از جمله اعضای شوراهای ولسواليهای هرولايت ، يک نفر به انتخاب شورا های مربوط برای مدت سه سال؛

۳. يک ثلث باقی مانده از جملهٔ شخصيت های خبير وبا تجربه به شمول دو نفر از نمايندگان معلولين و معيوبين و دو نفر نمايندگان کوچی ها به تعين رئيس جمهور برای مدت پنج سال.

رئيس جمهور تعداد پنجاه فيصد از اين اشخاص را از بين زنان تعين می نمايد.

شخصی که به حيث عضو مشرانو جرگه انتخاب مي شود، عضويت خود را درشورای مربوطه از دست داده،

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرځای د قانون له حکمونو سره سم بل شخص ټاکل کېږي.

پنځه اتيايمه ماده

هغه څوک چې د ملي شورې غړيتوب ته کانديد يا ټاکل کېږي، د ټاکونکو پر شرطونو سربېره ، دا لاندې صفتونه هم بايد ولري:

۱. د افغانستان تبعه وي يا لږ تر لږه د کانديدېدو يا تعين تر نېټې لس کاله پخوا يې د افغانستان د دولت تابعيت ترلاسه کړی وي؛

۲. د محکمې له خوا د بشري ضد جرمونو، او جنايت په ارتکاب او يا له مدني حقوقو څخه په محرومۍ محکوم شوی نه وي؛

۳. دولسي جرګې غړيو دکانديدېدو په ورځ د عمر پنځه ويشت کاله او دمشرانو جرګې غړيو دکانديدېدو يا ټاکنې په ورځ دعمر پنځه ديرش کاله بشپړ کړي وي.

به عوض او شخص ديگری مطابق به احکام قانون تعين می گردد.

مادهٔ هشتادو پنجم

شخصی که به عضويت شورای ملی کانديد يا تعين می شود، علاوه بر تکميل شرايط انتخاب کنندگان واجد اوصاف ذيل ميباشد:

۱. تبعه افغانستان بوده يا حد اقل ده سال قبل از تاريخ کانديد يا تعين شدن تابعيت دولت افغانستان را کسب کرده باشد؛

۲. از طرف محکمه به ارتکاب جرايم ضد بشری، جنايت و يا حرمان از حقوق مدنی محکوم نشده باشد؛

۳. اعضای ولسی جرگه سن بيست و پنج سالگی را در روز کانديد شدن و اعضای مشرانو جرگه سن سی وپنج سالگی را در روز کانديد يا تعين شدن تکميل کرده باشند؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږاتيايمه ماده

د ملي شورى د غړيو انتخاباتي وثيقې ، د انتخاباتو د څارنې د خپلواک كميسيون له خوا د قانون له حكمونو سره سم څېړل كېږي.

مادهٔ هشتادو ششم

وثايق انتخاباتي اعضاى شوراى ملى توسط كميسيون مستقل انتخابات مطابق به احكام قانون تدقيق مى گردد.

اوه اتيايمه ماده

د ملي شورې له دواړو جرګو څخه هره يوه د كار د دورې په پيل كې له خپلو غړيو څخه يو تن درئيس په توګه ديوې تقنينې دورې لپاره، دوه تنه دلومړي نايب او دويم نايب او دوه تنه د منشي او د منشي د نايب په توګه ، د يو كال لپاره انتخابوي.

دا اشخاص دولسي جرګې او مشرانو جرګې اداري هيئت جوړوي.

د اداري هيئت وظيفې د هرې جرګې د داخلي وظايفو په اصولو كې ټاكلې كېږي.

مادهٔ هشتادو هفتم

هر يک از دو مجلس شوراى ملى، در آغاز دورهٔ كار، يک نفر از اعضاى خود را به حيث رئيس براى يک دورهٔ تقنينيه و دو نفر را به حيث نايب اول و نايب دوم و دو نفر را به حيث منشى و نايب منشى براى مدت يكسال انتخاب مى كند.

اين اشخاص هيئت ادارى ولسى جرگه و مشرانو جرگه را تشكيل مى دهند.

وظايف هيئت ادارى در اصول وظايف داخلى هر مجلس تعين مى شود.

اته اتيايمه ماده

د ملي شورې له دواړو جرګو څخه هره يوه د بحث وړ موضوعاتو د كتنې لپاره د داخلي وظايفو د اصولو له مخې

مادهٔ هشتادو هشتم

هر يک از دو مجلس شوراى ملى براى مطالعهٔ موضوعات مورد بحث، بر طبق اصول وظايف داخلى، كميسيون ها

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمېسيونونه جوړوي.

نهه اتيايمه ماده

ولسي جرګه واک لري دغړيو د دريمې برخې په پيشنهاد، د حکومت د اعمالو د څېړنې او کتنې لپاره، يو ځانګړی کمېسيون و ټاکي.

ددې کمېسيون جوړښت او کړنلاره د ولسي جرګې د داخلي وظايفو په اصولو کې تنظيمېږي.

نوي يمه ماده

ملي شورې دالاندې واکونه لري:

۱. د قوانينو او تقنيني فرمانونو تصويب، تعديل يا لغو کول؛

۲. د ټولنيزو، فرهنګي، اقتصادي او تکنالوژيکي پرمختيايي پروګرامونو تصويب؛

۳. د دولتي بودجې تصويب او د پور اخيستو يا ورکولو اجازه؛

۴. د اداري واحدونو منځته راوړل، تعديل او يا لغو کول؛

تشکيل می دهد.

مادهٔ هشتادو نهم

ولسی جرگه صلاحيت دارد به پيشنهاد يک ثلث اعضا، جهت بررسی و مطالعهٔ اعمال حکومت، کميسيون خاص تعيين نمايد.

ترکيب و طرزالعمل اين کميسيون در اصول و ظايف داخلی ولسی جرگه تنظيم می گردد.

مادهٔ نودم

شورای ملی دارای صلاحيتهای ذيل می باشد:

۱. تصويب، تعديل يالغو قوانين و يافرامين تقنينی؛

۲. تصويب پروگرامهای انکشافی اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و تکنالوژيکی؛

۳. تصويب بودجهٔ دولتی و اجازه اخذ يا اعطای قرضه؛

۴. ايجاد واحد های اداری، تعديل ويا الغای آن؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵. د دولتونو ترمنځ د تړونونو او بین المللي میثاقونو تصدیق او یا له هغو څخه د افغانستان بېلول؛

۶. په دې اساسي قانون کې نور مندرج واکونه.

یو نوي یمه ماده

ولسي جرگه لاندې ځانگړي واکونه لري:

۱. له هر یوه وزیر څخه د استیضاح په برخه کې ددې اساسي قانون د دوه نوي - یمې مادې له حکم سره سم تصمیم نیول؛

۲. د پرمختیایي پروگرامونو او دولتي بودجې په باب تصمیم نیول؛

۳. ددې اساسي قانون له حکمونو سره سم د مقررو تایید یا ردول؛

دوه نوي یمه ماده

ولسي جرگه د ټولو غړیو د شلو فیصدو په پیشنهاد کولای شي، له هر یوه وزیر څخه استیضاح وکړي.

که وړاندې شوې توضیح د قناعت وړ نه وي، ولسي جرگه د نه باور د رای

۵. تصدیق معاهدات و میثاقهای بین المللی یا فسخ الحاق افغانستان به آن؛

۶. سایر صلاحیتهای مندرج این قانون اساسی.

مادهٔ نودو یکم

ولسی جرگه دارای صلاحیت های اختصاصی ذیل می باشد:

۱. اتخاذ تصمیم در مورد استیضاح از هریک از وزرا مطابق به حکم مادهٔ نودودوم این قانون اساسی؛

۲. اتخاذ تصمیم راجع به پروگرامهای انکشافی و بودجهٔ دولتی؛

۳. تأیید یا رد مقرریها مطابق به احکام این قانون اساسی؛

مادهٔ نودودوم

ولسی جرگه به پیشنهاد بیست فیصد کل اعضا، می تواند از هریک از وزرا استیضاح به عمل آورد.

هرگاه توضیح ارائه شده قناعت بخش نباشد، ولسی جرگه موضوع رأی عدم

(c) ketabton.com: The Digital Library

موضوع څېړي.
په وزیر باندې د نه باور رایه باید صریحه، مستقیمه او پر پخو دلایلو ولاړه وي، دغه رایه د ولسي جرګې د ټولو غړیو د رایو په اکثریت صادرېږي.

اعتماد را بررسی می کند.
رأی عدم اعتماد از وزیر باید صریح، مستقیم و بر اساس دلایل موجه باشد. این رأی به اکثریت آراء کل اعضای ولسي جرگه صادر میگردد.

درې نوي یمه ماده

د ملي شورې د دواړو جرګو هر یو کمېسیون کولای شي له هر یوه وزیر څخه په ټاکلو موضوعاتو کې پوښتنې وکړي.
هغه څوک چې پوښتنه ترې شوې کولای شي شفاهي یا لیکلی ځواب ورکړي.

ماده نودو سوم

هریک از کمیسیونهای هر دو مجلس شورای ملي می تواند از هریک از وزرا در موضوعات معین سؤال نماید.
شخصی که از او سوال به عمل آمده، می تواند جواب شفاهي یا تحریری بدهد.

څلور نوي یمه ماده

قانون هغه مصوبه ده چې د ملي شورې د دواړو جرګو له خوا تصویب او د جمهور رئیس له خوا توشیح شوې وي. مګر دا چې په دې اساسي قانون کې بل ډول څرګنده شوې وي.
که جمهور رئیس د ملي شورې له مصوبې سره موافقه ونه لري کولای

ماده نودو چهارم

قانون عبارت است از مصوبهٔ هر دو مجلس شورای ملي که به توشیح رئیس جمهور رسیده باشد، مگر اینکه در این قانون اساسی طور دیگر تصریح گردیده باشد.
در صورتیکه رئیس جمهور با مصوبهٔ شورای ملي موافقه نداشته باشد می

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي چې د وړاندې کېدو تر نېټې وروسته يې په پنځلسو ورځو کښې د دلايلو لــه ښوولو سره ملي شورى تــه مسترده کړي. ددې وخــت په تېرېدو او يــا دا چې ولسي جرګه يو ځل بيا هغه د ټولــو غړيو له دريو برخو څخه په دوو برخــو رايو تصويب کړي، مصوبه توشيح شوې ګڼله کېږي او نافذېږي.

تواند آنرا در ظرف پانزده روز از تاريخ تقديم با ذکــر دلايــل بــه ولــسى جــرگه مــسترد نمايد. با ســپرى شــدن اين مدت و يا در صــورتى کــه ولسى جرگه آنرا مجدداً بــا دو ثلث آراى کل اعضا تصويب نمايــد، مصوبه توشيح شده محسوب و نافذ مى گردد.

پنځه نوي يمه ماده

د قانون د طرحې پيشنهاد د حکومت يا د شورى دغړيو او د قضايي چارو د تنظــيم په برخه کې د سترې محکمې لــه خــوا دحکومت له لياري وړاندې کېداى شي.
د بودجې او مالي چارو پــه برخــه کــې دقانون د طرحې پيشنهاد يوازې دحکومت له خوا کېږي.

مادهٔ نودو پنجم

پيشنهاد طرح قانون از طرف حکومت يا اعضاى شورى و در ساحهٔ تنظــيم امور قضايى از طرف ســتره محکمــه توسط حکومت صورت گرفته ميتواند.
پيشنهاد طرح قانون در مورد بودجه و امور مالى صرف از طــرف حکومــت صورت مى گيرد.

شپږ نوي يمه ماده

که دقانون د طرحې پيشنهاد پر دولــت د نوې تکليف يا دعايداتو دلږولو لرونکــې وي، په دې شرط د کار په فهرست کــې نيول کېږي چې د پيشنهاد په متن کــې د

مادهٔ نودو ششم

هرگاه پيشنهاد طرح قــانون حــاوى تکليف جديد يا تنقــيص در عايــدات دولت باشد، به شرطى در فهرست کار داخل ميشود کــه در مــتن پيشنهاد،

(c) ketabton.com: The Digital Library

جبرانولو مدرک هم پیشبینی شوی وي.

اوه نوي یمه ماده

دحکومت له خوا د قانون د طرحې پیشنهاد لومړی ولسي جرګې ته وړاندې کیږي.

ولسي جرګه د بودجې او مالي چارو په شمول دقانون دطرحې پیشنهاد او دپور اخیستو او یا ورکولو پیشنهاد له بحث وروسته دیو کل په توګه تصویب یا ردوي.

ولسي جرګه نشي کولای وړاندې شوې طرح تر یوې میاشتې زیات وځنډوي.

ولسي جرګه د پیشنهاد شوي قانون طرح تر تصویب وروسته مشرانو جرګې ته سپاري.

مشرانو جرګه د پنځلسو ورځو په اوږدو کې دهغه په باره کې تصمیم نیسي.

ملي شوري د دولت دهغو قوانینو، معاهدو او پرمختیایي پروګرامونو په باره کې تصمیم نیولو ته لومړیتوب ورکوي چې د

مدرک جبران نیز پیش بیني شده باشد.

ماده نودو هفتم

پیشنهاد طرح قانون از طرف حکومت نخست به ولسی جرگه تقدیم می گردد.

ولسی جرگه پیشنهاد طرح قانون را، به شمول بودجه و امور مالی و پیشنهاد اخذ ویا اعطای قرضه را، بعد از بحث به صورت یک کل تصویب یا رد میکند.

ولسی جرگه نمی تواند طرح پیشنهاد شده را بیش از یک ماه به تأخیر اندازد.

ولسی جرگه طرح قانون پیشنهاد شده را بعداز تصویب به مشرانو جرگه می سپارد.

مشرانو جرگه در ظرف پانزده روز در مورد آن تصمیم اتخاذ می کند.

شورای ملی به اتخاذ تصمیم در مورد طرح قوانین، معاهدات و پروگرامهای انکشافی دولت که به اساس پیشنهاد

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکومت د وړاندیز په بنسټ د عاجل غور غوښتنه کوي.

که چېرې د قانون د طرحې پیشنهاد لـــه دوارو جرګو څخه دیوې دلسو غړیو لـــه خوا وشي، پیشنهاد د نوموړې جرګې د یو پر پنځمې برخې غړیو ترتاییـــد وروستـــه دهماغې جرګې دکار په فهرست کې نیول کېږي.

اته نوي یمه ماده

د دولت بودجه او دحکومت پرمختیـــایي پروګرام دٔ مشرانو جرګې له لیارې ددې جرګې له مشورتي نظریې ســـره یوځـــای ولسي جرګې ته سپارل کېږي.

د ولسي جرګې تصمیم د جمهور رئـــیس ترتوشیح وروسته ، مشرانو جرګې ته تـــر وړاندې کېدو پرته، نافذ ګڼل کېږي.

که چېرې د ځینو عواملو له مخې د مالي کال تر پیل مخکې بودجه تصویب نشي، د نوې بودجې تر تصویب پورې ، د تېـــر کال بودجه تطبیقېږي.

حکومت دمالي کال د څلورمې ربعې پـــه

حکومت ایجاب رسیدگی عاجل را نماید اولویت میدهد.

هرگاه پیشنهاد طرح قانون از طرف ده نفر از اعضای یکـــی از دو مجلـــس صورت گیرد، بعداز تأیید یک پـــنجم اعضای مجلسی که پیشنهاد به آن ارائه شده است در فهرست کار آن مجلس داخل می گردد.

مادهٔ نودو هشتم

بودجه دولت و پروگـــرام انکشـــافی حکومت از طریق مشرانو جرگه توأم با نظریه مشورتی آن به ولسی جرگه تقدیم میشود.

تصمیم ولسی جرگه بدون ارائـــه بـــه مشرانو جرگه بعداز توشـــیح رئـــیس جمهور نافذ شمرده می شود.

هرگاه نظر به عوامل تصویب بودجـــه قبل از آغاز سال مالی صورت نگـــیرد، تا تصویب بودجهٔ جدید، بودجهٔ سال گذشته تطبیق می گردد.

حکومت در خلال ربع چـــهارم ســـال

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوړدو کې د راتلونکي کال بودجه د روان کال د بودجې له اجمالي حساب سره ملي شورې ته وړاندې کوي.

د تېر مالي کال د بودجې قطعي حساب د راتلونکي کال د شپږو مياشتو په موده کې د قانون له حکمونو سره سم ملي شورى ته وړاندې کېږي.

ولسي جرگه نشـي کـولاى د بـودجې تصويب له يوې مياشتې څخه زيـات او د هغه پور د اخيستو او ورکولو اجازه چې په بودجه کې شامل نه وي ، تر پـنځلس ورځو زيات وځنډوي.

که چېرې ولسي جرگه په دغه موده کې د پور د اخيستو او ورکولو د پيشنهاد په اړه تصميم ونه نيسي، پيشنهاد تصويب شوى گڼل کېږي.

مالي، بودجهٔ سال آينده را با حســاب اجمالي بودجهٔ سال جاري به شــوراى ملي تقديم مى نمايد.

حساب قطعي بودجهٔ سال مالي قبل، در خلال مدت شش ماه سال آينده مطابق به احكام قانون به شوراى ملي تقديم مى گردد.

ولسي جرگه نمى تواند تصويب بودجه را بيش از يكماه و اجازهٔ اخذ و يــا اعطاى قرضه را كــه شــامل بودجــه نباشد، بيش از پانزده روز بــه تــأخير اندازد.

هرگاه ولسي جرگه درين مدت راجــع به پيشنهاد اخذ ويــا اعطــاى قرضــه تصميم اتخاذ نكند، پيشنهادتصــويب شده محسوب مى گردد.

نهه نوي يمه ماده

که چېرې د ملي شورې په اجلاس کــې کلنۍ بودجه يا پرمختيايي پروگرام يا لـــه عامه امنيت ، د هېواد لــه ځمكنۍ بشپړتيا سره مربوطه موضوع تـــر

مادهٔ نودو نهم

در صـــــورتي كـــــه در اجـــلاس شــوراى ملي، بودجــهٔ ســالانه يــا پــروگرام انكشافي يا موضوع مربوط بــه امنيت عــامه ، تــماميت ارضى و

(c) ketabton.com: The Digital Library

څېرو لاندې وي، دشورى د اجلاس موده د هغې تر تصويب مخکې پاى ته نشي رسېدلاى.

استقلال کشور مطرح باشد مدت اجلاس شورى قبل از تصويب آن خاتمه يافته نميتواند.

سلمه ماده

که چېرې د يوې جرگې مصوبه دبلې جرگې له خوا رد شي، د اختلاف د له منځه وړولپاره د دواړو جرگو د غړيو له خوا په برابر شمېر گډهيئت تاکل کېږي.

د هيئت پرېکړه د جمهور رئيس تر توشيح وروسته نافذه گڼل کېږي. که گډه هيئت ونه کړاى شي د نظر اختلاف له منځه يوسي، تصويب رد شوى گڼل کېږي. په دې حالت کې ولسي جرگه کولاى شي په خپله وروسته غونډه کې هغه د خپلو ټولو غړيو له درېو څخه د دوو برخو د رايو په اکثريت تصويب کړي.

دا تصويب بې له دې چې مشرانو جرگې ته وړاندې شي، د جمهور رئيس تر توشيح وروسته نافذ گڼل کېږي.

مادهٔ صدم

هر گاه مصوبهٔ يک مجلس از طرف مجلس ديگر رد شود، براى حل اختلاف هيئت مختلط به تعداد مساوى از اعضاى هر دو مجلس تشکيل مى گردد.

فيصلهٔ هيئت بعد از توشيح رئيس جمهور، نافذ شمرده مى شود. در صورتيکه هيئت مختلط نتواند اختلاف نظر را رفع کند، مصوبه رد شده به حساب مى رود. درين حالت ولسى جرگه مى تواند در جلسهٔ بعدى آنرا با دو ثلث آراى کل اعضا تصويب کند.

اين تصويب بدون ارائه به مشرانو جرگه بعد از توشيح رئيس جمهور نافذ شمرده مى شود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو سلو يوومه ماده

د ملي شوري هيڅ غړی د هغې رايې يا نظريې له امله چې د وظيفې د اجرا په وخت کې يې څرګندوي، ترعدلي تعقيب لاندې نه نيول کېږي.

يو سلو دويمه ماده

که د ملي شورې غړی په يوه جرم متهم شي، مسؤل مامور له موضوع څخه هغې جرګې ته چې متهم يې غړی دی، خبر ورکوي او متهم تر عدلي تعقيب لاندې راتلای شي.

د مشهود جرم په مورد کې، مسؤل مامور کولای شي متهم د هغې جرګې له اجازې پرته چې دی يې غړی دی تر عدلي تعقيب لاندې راولي او وي نيسي.

په دواړو حالاتو کې که عدلي تعقيب د قانون له مخې د توقيف ايجاب وکړي، مسؤل مامور مکلف دی چې له موضوع څخه يې له ځنډه نوموړې جرګې ته خبر ورکړي او تصويب يې ترلاسه کړي.

که اتهام د شورې د رخصتي په وخت

مادهٔ يکصدو يکم

هيچ عضوشوراى ملى به علت رأى يا نظريه يى که در هنګام اجراى وظيفه ابراز مى دارد، مورد تعقيب عدلى قرار نمى ګيرد.

مادهٔ يکصدو دوم

هر ګاه عضو شوراى ملى به جرمى متهم شود، مامور مسؤل از موضوع به مجلسى که متهم عضو آن است، اطلاع مى دهد و متهم تحت تعقيب عدلى قرار ګرفته مى تواند.

در مورد جرم مشهود، مامور مسؤل مى تواند متهم را بدون اجازهٔ مجلسى که او عضو آن مى باشد تحت تعقيب عدلى قرا دهد و ګرفتار نمايد.

در هر دو حالت، هر ګاه تعقيب عدلى قانوناً توقيف را ايجاب کند، مامور مسؤل مکلف است موضوع را بلا فاصله به اطلاع مجلس مربوط برساند و تصويب آنرا حاصل نمايد.

اګر اتهام در هنګام تعطيل شورى

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې رامنځ ته شي، د نیولو او توقیف اجازه د مربوطې جرگې له اداري هیئت څخه ترلاسه کېږي او موضوع د نوموړې جرگې لومړنۍ غونډې ته د تصمیم نیولو لپاره وړاندې کېږي.

يوسلو درېيمه ماده

وزيران کولای شي د ملي شورى له دوو جرگو څخه د هرې یوې په غونډو کې گډون وکړي.

د ملي شورې هره جرگه کولای شي خپلې غونډې ته دوزیرانو د حاضرېدو غوښتنه وکړي.

يو سلو څلورمه ماده

د ملي شورى دواړې جرگې په عین وخت کې،بېل بېل مجلسونه کوي.

د دواړو جرگو گډې غونډې په لاندې حالاتو کې جوړېدلای شي:

۱. کله چې تقنینیه دوره یا کلنۍ غونډه د جمهور رئیس له خوا پرانیستل کېږي؛

صورت بگیرد، اجازهٔ گرفتاری یا توقیف از هیئت اداری مجلس مربوط حاصل می گردد و موضوع به نخستین جلسهٔ مجلس مذکور جهت اخذ تصمیم ارائه می شود.

مادهٔ یکصدو سوم

وزرا می توانند در جلسات هر یک از دو مجلس شورای ملی اشتراک ورزند.

هر مجلس شورای ملی می تواند حضور وزرا را در جلسه خود مطالبه کند.

مادهٔ یکصدو چهارم

هر دو مجلس شورای ملی در وقت واحد به صورت جداگانه جلسه می کنند.

جلسات هر دو مجلس در موارد ذیل می توانند به طور مشترک دایر شود:

۱. در موقعی که دورهٔ تقنینیه یا اجلاس سالانه از طرف رئیس جمهور افتتاح می گردد؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲. په هغه صورت کې چې جمهور رئیس یې ضروري تشخیص کړي.

دولسي جرګې رئیس د ملي شورى د ګډو غونډو مشري کوي.

یو سلو پنځمه ماده

د ملي شورى غونډې علني دي، مګر دا چې د مجلس رئیس یا لږ تر لږه د ملي شورى لس تنه غړي یې د سري توب پیشنهاد وکړي او جرګه دا پیشنهاد ومني.

هېڅوک نشي کولاى چې په زور د ملي شورى ودانۍ ته ننوزي.

یو سلو شپږمه ماده

د ملي شورى د هر مجلس نصاب د رایو اخیستو په وخت کې د هرې جرګې د غړیو د اکثریت په حضور بشپړېږي او تصمیمونه یې د حاضرو غړیو د رایو په اکثریت نیول کېږي، مګر په هغو مواردو کې چې دې اساسي قانون بل ډول تصریح کړې وي.

۲. در صورتیکه رئیس جمهور ضروری تشخیص دهد.

رئیس ولسی جرگه، از جلسات مشترک شورای ملی ریاست می نماید.

مادهٔ یکصدو پنجم

جلسات شورای ملی علنی می باشد مگر اینکه رئیس مجلس یا حداقل ده نفر از اعضای شورای ملی، سری بودن آنرا در خواست نمایند و مجلس این درخواست را بپذیرد.

هیچ شخصی نمی تواند عنفاً به مقر شورای ملی داخل شود.

مادهٔ یکصدو ششم

نصاب هر یک از دو مجلس شورای ملی، هنگام رأی گیری با حضور اکثریت اعضا تکمیل می گردد و تصامیم آن با اکثریت آرای اعضای حاضر اتخاذ می شود، مگر در مواردی که این قانون اساسی طور دیگری تصریح نموده باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو سلو اوومه ماده

ملي شوری په کــال کــې دوې عــادي غونډې دایروي.

د ملي شورې د دواړو جرګو د غونډو د کار موده په کال کې نهه میاشتې ده. د اړتیا په وخت کې شورې کولای شـي دا موده اوږده کړي.

د رخصتیو په ورځو کې د ملي شـورې فوق العاده غونډې د جمهور رئیس په امر دایرېدای شي.

مادهٔ یکصدو هفتم

شورای ملی در هر ســال دو اجـــلاس عادی دایر می کند.

مدت کار هر دو اجلاس شوری، در هر سال نه ماه مــی باشد. در صـــــورت ایجاب، شوری می تواند ایــن مــدت را تمدید کند.

جلسات فوق العادهٔ شـــوری در ایــام تعطیل به امر رئیس جمهور دایر شده می تواند.

یو سلو اتمه ماده

د مــلي شـــــورې د غــړي د مــړینې، استعفي، عزل او یا د داسې معلولېـــدو او معیوبېدو په صـــورت کــې چې په دایمي توګه د وظیفې د اجراء خنډ شي، د پاتې تقنینیه دورې لپاره د نــوي استازي تعین د قانون له حکمونو سره سم تــر ســره کېږي.

د ملي شورې د غړيو د حاضرېدو یا نــه راتلو سره مربوطې چارې د داخلي وظایفو په اصولو کې تنظیمېږي.

مادهٔ یکصدو هشتم

در حـــالات وفات، اســتعفا و عــزل عضو شورای ملــی ویا معلولیت یــا معیوبیتی کـــه به طــــور دایم مـــانع اجرای وظیفه گردد، تعــیین نمایـنـــدهٔ جــدید بــرای مــدت باقی مانـــدهٔ دورهٔ تقنینیه، مطابق به احکام قـــانون صورت میگیرد.

امور مربوط به حضور و غیاب اعضای شورای ملی در اصول وظایف داخلـــی تنظیم می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو سلو نهمه ماده

د تقنينيه دورې په وروستني يو کال کې د انتخاباتو د قانون د بدلېدو پيشنهاد د ملي شورې د کار په فهرست کې نشي نيول کېدلای.

شپږم فصل

لويه جرګه

يو سلو لسمه ماده

لويه جرګه د افغانستان د خلکو د ارادې تر ټولو ستر مظهر دی.

لويه جرګه:

۱. د ملي شورې له غړيو؛

۲. د ولايتونو او ولسواليو د جرګو له رئيسانو جوړېږي.

وزيران، د سترې محکمې رئيس او غړي او لوی څارنوال کولای شي د لويې جرګې په غونډو کې بې له دې چې د رايې ورکولو حق ولري، ګډون وکړي.

يو سلو يوولسمه ماده

لويه جرګه په لاندينيو حالاتو کې دايرېږي:

مادهٔ يکصدو نهم

پيشنهاد تعديل قانون انتخابات، در يک سال اخير دورهٔ تقنينيه، در فهرست کار شورای ملی داخل شده نمی تواند.

فصل ششم

لويه جرگه

مادهٔ يکصدو دهم

لويه جرگه عالی ترين مظهر ارادهٔ مردم افغانستان می باشد.

لويه جرگه متشکل است از:

۱. اعضای شورای ملی؛

۲. روسای شورا های ولايات و ولسواليها.

وزرا، رئيس و اعضای ستره محکمه و لوی څارنوال مي توانند در جلسات لويه جرگه بدون حق رأی اشتراک ورزند.

مادهٔ يکصدو يازدهم

لويه جرگه در حالات ذيل داير مي گردد:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱. د هیواد د خپلواکۍ، ملي حاکمیت، ځمکنۍ بشپړتیا او سترو مصلحتونو پورې د مربوطو چارو په باب تصمیم نیول؛

۲. ددې اساسي قانون د حکمونو تعدیل؛

۳. ددې اساسي قانون د(نهه شپېتمې) مادې له مخې د جمهور رئیس محاکمه کول.

یوسلو دولسمه ماده

لویه جرګه په لومړۍ غونډه کې، د غړیو له منځه یو تن د رئیس، یو تن د مرستیال او دوه تنه د منشي او نایب منشي په توګه ټاکي.

یو سلو دیارلسمه ماده

د لويې جرګې نصاب د رايې اخیستو په وخت کې د غړیو په اکثریت سره بشپړېږي.

د لويې جرګې تصمیمونه، له هغو مواردو پرته چې په دې اساسي قانون کې صریحاً ذکر شوي، د ټولو غړیو د رایو په اکثریت، نیول کېږي.

۱. اتخاذ تصمیم در مورد مسایل مربوط به استقلال، حاکمیت ملی، تمامیت ارضی و مصالح علیای کشور؛

۲. تعدیل احکام این قانون اساسی؛

۳. محاکمه رئیس جمهور مطابق به حکم مندرج ماده شصت و نهم این قانون اساسی.

مادهٔ یکصدو دوازدهم

لویه جرگه در اولین جلسه، از میان اعضا یک نفر را به حیث رئیس و یک نفر را بحیث معاون و دو نفر را بحیث منشی و نایب منشی انتخاب می کند.

مادهٔ یکصدو سیزدهم

نصاب لویه جرگه هنگام رای دهی، با حضور اکثریت اعضا تکمیل می گردد.

تصامیم لویه جرگه، جز در مواردی که در این قانون اساسی صریحاً ذکر گردیده، با اکثریت آرای کل اعضا اتخاذ می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو سلو څوارلسمه ماده

د لويې جرګې بحثونه علني دي، مګر دا چې د غړيو څلورمه برخه يې د سريتوب غوښتنه وکړي او لويه جرګه دا غوښتنه ومني.

یو سلو پنځلسمه ماده

د لويې جرګې د جريان په وخت کښې د دې اساسي قانون د(یوسلویوومې) او (یوسلو دويمې) مادې مندرج احکام د هغې د غړيو په باب تطبيقېږي.

اووم فصل

قضاء

یو سلو شپاړسمه ماده

قضائيه قوه د افغانستان د اسلامي جمهوري دولت خپلواک رکن دی.

قضائيه قوه له يوې سترې محکمې، د استيناف له محکمو او ابتدائيه محکمو څخه جوړه ده چې تشکيلات او واکونه يې د قانون له لارې تنظيمېږي.

ستره محکمه د ستر قضايي ارګان په توګه د افغانستان د اسلامي جمهوريت

مادهٔ یکصدو چهاردهم

مباحثات لویه جرگه علنی می باشد مگر اینکه یک ربع اعضا سری بودن آنرا در خواست نمایند و لویه جرگه این درخواست را بپذیرد.

مادهٔ یکصدو پانزدهم

در هنگام دایر بودن لویه جرگه، احکام مندرج مواد یکصدو یکم و یکصدو دوم این قانون اساسی، در مورد اعضای آن تطبیق می گردد.

فصل هفتم

قضاء

مادهٔ یکصدو شانزدهم

قوهٔ قضائیه رکن مستقل دولت جمهوری اسلامی افغانستان می باشد.

قوهٔ قضائیه مرکب است از یک ستره محکمه، محاکم استیناف و محاکم ابتدائیه که تشکیلات و صلاحیت آنها توسط قانون تنظیم می گردد.

ستره محکمه به حیث عالیترین ارگان قضائی درراس قوهٔ قضائیه جمهوری

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قضائيه قوې په سرکې ځای لري.

يو سلو اوه لسمه ماده

ستره محکمه نه تنه غړي لري چې د جمهور رئيس له خوا د ولسي جرګې په تاييد او ددې اساسي قانون د(پنځوسمې) مادې د وروستۍ فقرې او د(يو سلو اتلسمې) مادې د حکمونو په رعايت په پيل کې په دې ترتيب ټاکل کېږي:

درې تنه د څلورو کلونو لپاره، درې تنه د اووکلونو لپاره او درې تنه د لسو کلونو لپاره.

وروستنۍ ټاکنې د لسو کلونو لپاره دي.

د غړيو ټاکل د دوهم ځل لپاره جواز نه لري.

جمهور رئيس د سترې محکمې يو غړی د سترې محکمې د رئيس په توګه ټاکي.

د سترې محکمې غړي ددې اساسي قانون په(يوسلواوه ويشتمې) مادې کې له راغلي حالت پرته، د خدمت ددورې ترپايه

اسلامي افغانستان قرار دارد.

مادهٔ يکصدو هفدهم

ستره محکمه مرکب است از نه عضو که از طرف رئيس جمهور با تأييد ولسي جرگه و با رعايت احکام مندرج فقرهٔ آخر مادهٔ پنجاهم و مادهٔ يکصدو هجدهم اين قانون اساسي در آغاز به ترتيب ذيل تعيين ميگردند:

سه نفر براى مدت چهار سال، سه نفر براى مدت هفت سال و سه نفر براى مدت ده سال.

تعيينات بعدى براى مدت ده سال مي باشد.

تعيين اعضا براى بار دوم جواز ندارد.

رئيس جمهور يکى از اعضا را به حيث رئيس ستره محکمه تعيين مى کند.

اعضاى ستره محکمه به استثناى حالت مندرج مادهٔ يکصدو بيست و هفتم اين قانون اساسى، تا ختم دورهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خپلو وظيفو څخه نه عزلېږي.

يو سلو اتلسمه ماده

د سترې محکمې غړی بايد لاندينې شرايط ولري:

۱. د ټاکلو په وخت کې د رئيس او غړو عمرتر څلوېښتو کلو لږ نه وي؛

۲. د افغانستان تبعه وي؛

۳. په حقوقي يا فقهي علومو کې لوړې زده کړې او د افغانستان په قضايي نظام کې تخصص او کافي تجربه ولري؛

۴. د ښه سيرت او نېک شهرت لرونکي وي؛

۵. د محکمې له خوا د بشري ضد جرمونو او جنايت په ارتکاب او يا له مدني حقوقو څخه په محرومۍ محکوم شوی نه وي؛

۶. د وظيفې د تصدۍ په وخت کې په هېڅ سياسي ګوند کې غړيتوب ونه لري.

يو سلو نولسمه ماده

د سترې محکمې غړي د وظيفې تر پيل

خدمت ازوظايف شان عزل نمی شوند.

مادهٔ يکصدو هجدهم

عضو ستره محکمه واجد شرايط ذيل می باشد:

۱. سن رئيس و اعضا در حين تعيين از چهل سال کمتر نباشد؛

۲. تبعهٔ افغانستان باشد؛

۳. در علوم حقوقی و يا فقهی تحصيلات عالی و در نظام قضائی افغانستان تخصص و تجربهٔ کافی داشته باشد؛

۴. دارای حسن سيرت و شهرت نيک باشد؛

۵. از طرف محکمه به ارتکاب جرايم ضد بشری، جنايت و يا حرمان از حقوق مدنی محکوم نشده باشد؛

۶. در حال تصدی وظيفه در هيچ حزب سياسی عضويت نداشته باشد.

مادهٔ يکصدو نزدهم

اعضای ستره محکمه قبل از اشغال

(c) ketabton.com: The Digital Library

محکې، د جمهور رئیس په وړانــدې دا لوړه کوي:

بسم الله الرحمن الرحيم

«د لوی خدایﷻ په نامه لوړه کوم چې د اسلام د سپیڅلي دین له احکامو، پــه دې اساسي قانون او نورو قوانینو کې له راغلو نصوصو سره سم حق او عدالت تأمین او د قضاء وظیفه په بشپړ امانت، صداقت او بې طرفي اجراء کړم.»

یو سلو شلمه ماده

د قضائیه قوې په صلاحیت کې په ټولــو هغو دعوو غور شامل دی، چې د دولــت په شمول د حقیقي یا حکمي اشخاصو له خوا د مدعي یا مدعي علیه پــه حیــث د قانون له حکمونو سره سم د محکمې پــه وړاندې اقامه شي.

یو سلو یو ویشتمه ماده

له اساسي قانون سره د قوانینــو، تقنینــي فرمانونو، بین الدول معاهدو او بین المللي میثاقونو دمطابقت څېړل دحکومــت یــا مــحــاکــمو په غوښتنه او دهغو تفسیر

وظیفه، حلف آتی را در حضور رئیس جمهور بجا می آورند:

بسم الله الرحمن الرحيم

« بنام خداوند بزرگﷻ سوگند یــاد می کنم که حق و عدالت را بر طبــق احکام دین مقدس اسلام، نصوص ایــن قانون اساسی و سایر قوانین افغانســتان تأمین نموده، وظیفهٔ قضاء را با کمــال امانت صداقت وبی طرفی اجرا نمایم.»

مادهٔ یکصدو بیستم

صلاحیت قوه قضائیه شامل رســیدگی به تمام دعاوی است کــه از طــرف اشخاص حقیقي یا حکمي، بــه شمول دولت به حیث مدعی یا مدعی علیه در پیشگاه محکمه مطابق به احکام قانون اقامه شود.

مادهٔ یکصدو بیست و یکم

بررسی مطابقت قوانین، فرامین تقنینی، معاهدات بین الدول و میثاق های بین-المللي با قانون اساسي و تفسیر آنها بر اساس تقاضای حکومت و یا مــحاکم،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقانون له حکمونو سره سم دستري محکمې صلاحيت دی.

مطابق به احکام قانون از صلاحيت ستره محکمه می باشد.

يو سلو د وه ويشتمه ماده

هېڅ قانون نشي کولای په هېڅ حال کې، کومه قضيه يا ساحه په څه ډول چې پــه دې فصل کې تحديد شوې د قضائيه قوې له صلاحيت څخه وباسي او بل مقام ته يې وسپاري.

دا حکم د هغو خاصو محکمو چې ددې اساسي قانون په(نهه شپېتمې، اته اويايمې او يو سلو اوه ويشتمې) مادو کې راغلي او په مربوطو قضيو کې د نظامي محکمو د تشکيل مانع نه ګرځي.

ددې ډول محکمو تشکيل او صلاحيت د قانون له لیارې تنظيمېږي.

مادهٔ يکصدو بيست و دوم

هيچ قانون نمی تواند در هيچ حالت، قضيه يا ساحه يی را از دايرهٔ صلاحيت قوهٔ قضائيه به نحوی که در اين فصل تحديد شده، خارج بسازد و به مقام ديگر تفويض کند.

اين حکم مانع تشکيل محاکم خاص مندرج مواد شصت و نهم، هفتادوهشتم و يکصدو بيست و هفتم اين قانون اساسی و محاکم عسکری در قضايای مربوط به آن نمی گردد.

تشکيل و صلاحيت اين نوع محاکم توسط قانون تنظيم می گردد.

يو سلو درويشتمه ماده

ددې اساسي قانون د حکمونو په رعايت د محکمو په تشکيل، صلاحيت او اجراآتو پورې مربوط قواعد او په قاضيانو پورې مربوطې چارې د قانون لــه لیارې تنظيمېږي.

مادهٔ يکصدو بيست و سوم

با رعايت احکام اين قانون اساسی، قواعد مربوط به تشکيل، صلاحيت و اجراآت محاکم و امور مربوط به قضات توسط قانون تنظيم می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو سلو څليريشتمه ماده

د قضائيه قوې د مامورينو او نورو اداري کار کوونکيو په برخــه کــې ، د دولت د مامورينو اونــورو اداري کــار کوونکــيو د مربوطو قوانينو حکمونه نافذ دي خــو تقرر، انفــکاک، تــرفيع، تقاعد، مجــازات او مکافات يې د ستري محکمې له خوا لــه قانون سره سم تــر سره کيږي.

مادهٔ يکصدو بيست و چهارم

در مورد مامورين و ســاير کارکنــان اداری قوهٔ قضائيه، احکــام قــوانين مربوط به مامورين و ساير کار کنــان اداری دولت نافذ می باشد ولی تقــرر، انفکاک، ترفيع، تقاعــد، مجــازات و مکافات شان توسط ســتره محکمــه مطابق به احکام قانون صــورت مــی گيرد.

يو سلو پنځه ويشتمه ماده

د قضائيه قوې بودجــه د حکومــت پــه مشوره د ستري محکمې له خوا تر تيبيږي او د دولت د بودجې د يوې بــرخې پــه توګه د حکومت لــه خوا ملي شورى ته وراندې کيږي.
د قضائيه قوې د بودجې تطبيق د ســتري محکمې صلاحيت دی.

مادهٔ يکصدو بيست و پنجم

بودجــهٔ قوهٔ قضــائيه بــه مشــورهٔ حکــومت از طرف ســتره محکمــه ترتيب گرديده، به حيث جزء بودجــهٔ دولت،توسط حکومت به شورای ملی تقديم می شود.
تطبيق بودجهٔ قوهٔ قضائيه از صلاحيت ستره محکمه می باشد.

يو سلو شپږويشتمه ماده

د ستري محکمې غــړي، د خــدمت د دورې تر پای ته رسېدو وروسته، د پــاتې ژوند په موده کې د خدمت د دورې لــه

مادهٔ يکصدو بيست و ششم

اعضای ستره محکمه بعد از ختم دورهٔ خدمت بــرای بقيهٔ مــدت حيات از حقوق مــالی دورهٔ خــدمت مستفيد

(c) ketabton.com: The Digital Library

مالي حقوقو څخه برخمن کيږي، پسه دې شرط چې په دولتـي او سياسـي چـارو بوخت نشي.

مـی شـــوند مـــشروط بر اينکه به مـــشاغل دولـــتی و سياســی اشتغال نورزند.

يو سلو اووه ويشتمه ماده

که چېرې د ولسي جرګې تـر دريـيمې برخې زيات غړي، د سترې محکمـې د رئيس يا غړيو محاکمه د وظيفوي جرم يا د جنايت د ارتکاب د اتهام پـر اسـاس وغواړي او ولسي جرګه دا غوښتنه د ټولو غړيو له دريو برخو څخه د دوو برخو په اکثريت تصويب کړي، متهم له وظـيفې څخه عزل او موضوع خاصې محکمې ته سپارل کيږي.

د محکمـې تشـکيل او د محــاکمې طــرزالــعمل د قـانون پـه وسـيله تنظيمېږي.

مادهٔ يکصدو بيست و هفتم

هر گاه بيش از يک ثلث اعضای ولسی جرگه، محاکمهٔ رئيس يا عضو ســتره محکمه را بر اساس اتهام به جرم ناشی از اجـرای وظـيفه يا ارتکاب جنايت تقاضا نمايد وولســی جرگه اين تقاضا را با اکثريت دو ثلــث کــل اعضـــا تصــويب کنــد، متهم از وظيفه عزل و موضـــوع به محکمهٔ خاص محول می گردد.

تشکيل محـــکمه و طــرز العمــل محـــاکمه، توسط قانون تنظـيم مـی گردد.

يو سلو اته ويشتمه ماده

د افغانستان په محکمو کې محاکمه پــه علني ډول دايرېږي او هر څوک حق لري د قانون له حکمونو سره سم په هغې کې ګډون وکړي.

مادهٔ يکصدو بيست و هشتم

در محاکم افغانستان، محاکمه بصورت علني داير می گردد و هر شخص حق دارد با رعايت احکـام قـانون در آن حضور يابد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

محکمه کولای شي، په داسې حالاتو کې چې په قانون کې څرګند شوي یا د محاکمې سري توب ضروري وګڼل شي، سري غونډې دایرې کړي خو د حکم اعلان باید علني وي.

یو سلونهه ویشتمه ماده

محکمه مکلفه ده د خپل صادر کړي حکم اسباب په فیصله کې ذکر کړي.
د محکمو د ټولو قطعي فیصلو عملي کول واجب دي خو د شخص د مرګ د حکم په حالت کې د جمهور رئیس منظوري شرط ده.

یو سلو دېرشمه ماده

محکمې تر غور لاندې قضایاوو کې ددې اساسي قانون او نورو قوانینو حکمونه تطبیقوي.
که دغور لاندې قضایاوو له جملې څخه د کومې قضیې لپاره په اساسي قانون او نورو قوانینو کې حکم موجود نه وي، محکمه د حنفي فقهې د احکامو له مخې او په هغو حدودو کې دننه چې دې اساسي قانون

محکمه می تواند در حالاتی که در قانون تصریح گردیده، یا سری بودن محاکمه ضروری تشخیص گردد، جلسات سری دایر کند ولی اعلام حکم باید به هر حال علنی باشد.

مادهٔ یکصدو بیست و نهم

محکمه مکلف است اسباب حکمی را که صادر می نماید، در فیصله ذکر کند.
تمام فیصله های قطعی محاکم واجب-التعمیل است مگر در حالت حکم به مرگ شخص که مشروط به منظوری رئیس جمهور می باشد.

مادهٔ یکصدو سی ام

محاکم در قضایای مورد رسیدگی، احکام این قانون اساسی وسایر قوانین را تطبیق می کنند.
هر گاه برای قضیه یی از قضایای مورد رسیدگی، در قانون اساسی و سایر قوانین،حکمی موجود نباشد، محاکم به پیروی از احکام فقه حنفی و در داخل حدودی که این قانون اساسی وضع

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټاکلي، قضيه په داسې ډول حل او فصل کوي چې عدالت په ډېره ښه توګه تامين کړي.

نموده، قضيه را به نحوی حل و فصل می نمایند که عدالت را به بهترين وجه تأمين نمايد.

يو سلو يو دېرشمه ماده

محکمې د اهل تشيع لپاره په شخصيه احوالو پورې مربوطو قضاياوو کې د تشيع د مذهب حکمونه د قانون له احکامو سره سم تطبيقوي.

په نورو دعوو کې هم که په دې اساسي قانون يا نورو قوانينو کې حکم موجود نه وي، محکمې قضيه ددې مذهب له حکمونو سره سم حل او فصل کوي.

ماده یکصدو سی و یکم

محاکم برای اهل تشیع، در قضایای مربوط به احوال شخصیه، احکام مذهب تشیع را مطابق به احکام قانون تطبيق می نمایند.

در ساير دعاوی نيز اگر در اين قانون اساسی و قوانين ديگر حکمی موجود نباشد، محاکم قضيه را مطابق به احکام اين مذهب حل و فصل می نمايند.

يو سلو دوه دېرشمه ماده

قاضيان د سترې محکمې په پيشنهاد او د جمهور رئيس په منظورۍ ټاکل کېږي.

د قاضيانو مقررې، تبديلي، ترفيع، مواخذه او د تقاعد پيشنهاد د قانون له حکمونو سره سم د سترې محکمې صلاحيت دی.

ستره محکمه د اجرايي او قضايي چارو د ښه تنظيم او د لازمو اصلاحاتو د

ماده یکصد و سی و دوم

قضات به پيشنهاد ستره محکمه و منظوری رئيس جمهور تعيين می گردند.

تقرر، تبدل، ترفيع، مواخذه و پيشنهاد تقاعد قضات مطابق به احکام قانون از صلاحيت ستره محکمه می باشد.

ستره محکمه بمنظور تنظيم بهتر امور اجرايي و قضايي و تأمين اصلاحات

(c) ketabton.com: The Digital Library

تأمین لپاره، د قضائیه قوې، عمومي اداري آمریت تأسیسوي.

یو سلو دري دېرشمه ماده

که قاضي د جنایت په ارتکاب متهم شــي ستره محکمه د قانون له حکمونو سره سم د قاضي پر حالت غور کوي. که ســتره محکمه د ده د دفاع تر اورېدو وروســته اتهام وارد وبولي جمهور رئیس ته یــې د عزل پېشنهاد کوي د جمهور رئیس لــه منظورۍ وروسته متهم قاضي له وظــیفې څخه عزل او د قانون له حکمونو سره سم جزا ورکول کېږي.

یو سلو څلور دېرشمه ماده

د جرمونو کشف د پولیس په وسیله او د جرمونو تحقیق او په محکمه کې پر متهم باندې د دعوا اقامه د څارنوالۍ له خوا، د قانون له احکامو سره سم کېږي.

څارنوالي د اجرائیه قوې برخه ده او پـــه خپلو اجراآتو کې استقلال لري.

د څارنوالۍ تشکیل، صلاحیت او د اجراآتو څرنګوالی د قانون له لیارې تنظیمېږي.

لازم،آمریت عمومی اداری قوهٔ قضائیه را تأسیس می نماید.

مادهٔ یکصدو سی و سوم

هر گاه قاضی به ارتکاب جنایت متهم شود،ستره محکمه مطابق بـــه احکـــام قانون به حالت قاضی رسیدگی نموده، پس از استماع دفاع او، در صورتیکه ستره محکمـــه اتهـــام را وارد بدانـــد پیشنهاد عزلش را به رئـــیس جمهـــور تقدیم و با منظوری آن از طرف رئـــیس جمهور، قاضی متهم از وظیفه معزول و مطابق به احکام قانون مجازات می شود.

مادهٔ یکصدو سی و چهارم

کشف جرایم، توسط پولیس و تحقیـــق جرایم و اقامهٔ دعوا علیـــه مـــتهم در محکمه، از طرف څارنوالی مطابق بـــه احکام قانون صورت می گیرد.

څارنوالی جـــزء قـــوه اجرائیـــه و در اجراآت خود مستقل می باشد.

تشکیل، صلاحیت و طـــرز فعالیـــت څارنوالی توسط قانون تنظیم می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وسله والو خواکونو ، پولیسو او د ملـي امنیت کار کوونکیو د وظیفوي جرمونو کشف او تحقیق د خاص قانون له لیارې تنظیمیږي.

یو سلو پنځه دېرشمه ماده

که د دعوې لوری په هغه ژبه چې محاکمه پرې کیږي ونه پوهیږي، د قضیې پر موادو او اسنادو د اطلاع او په محکمه کې پـه خپله مورنۍ ژبه د خبرو کولو حق د ترجمان په وسیله ورته تامینیږي.

اتم فصل

اداره

یو سلو شپږ دېرشمه ماده

د افغانستان د اسلامي جمهوریت اداره د مرکزي اداري او محلي ادارو د واحدونو پر اساس له قانون سره سم تنظیمیږي.

مرکزي اداره پر څینو اداري واحدونو وېشل کیږي چې د هرې یوې په سر کې یو وزیر وي.

د محلي اداري واحد ولایت دی.

کشف و تحقیق جرایم وظیفوی منسوبین قوای مسلح ، پولیس و مؤظفین امنیت ملی، توسط قانون خاص تنظیم می گردد.

مادهٔ یکصدو سی و پنجم

اگر طرف دعوا زبانی را که محاکمه توسط آن صورت می گیرد، نداند، حق اطلاع به مواد و اسناد قضیه و صحبت در محکمه به زبان مادری توسط ترجمان برایش تأمین می گردد.

فصل هشتم

اداره

ماده یکصدو سی و ششم

ادارهٔ جمهوری اسلامی افغانستان بر اساس واحد های ادارهٔ مرکزی و ادارات محلی، طبق قانون، تنظیم می گردد.

ادارهٔ مرکزی به یک عده واحد های اداری منقسم می گردد که در رأس هر کدام یک نفر وزیر قرار دارد.

واحد ادارهٔ محلی، ولایت است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولايتونو او مربوطه ادارو شمېر، ساحه، برخې او تشکيلات د نفوسو د شمېر، ټولنيزې او اقتصادي وضعې او جغرافيايي موقعيت پر اساس د قانون له لارې تنظيمېږي.

تعداد، ساحه، اجزا و تشکيلات ولايات و ادارات مربوط، بر اساس تعداد نفوس، وضع اجتماعی و اقتصادی و موقعيت جغرافيايي توسط قانون تنظيم مي گردد.

يو سلو اوه دېرشمه ماده

حکومت د مرکزيت د اصل په ساتلو سره د اقتصادي، ټولنيزو او فرهنگي چارو د گړندي کولو او ښه والي او د ملي ژوند په پر مختگ کې د خلکو د لازياتې ونډې اخيستو په منظور، لازم صلاحيتونه د قانون له حکمونو سره سم محلي اداري ته سپاري.

مادهٔ يکصدو سی و هفتم

حکومت با حفظ اصل مرکزيت به منظور تسريع و بهبود امور اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و سهم گيری هرچه بيشتر مردم در انکشاف حيات ملي،صلاحيت های لازم را مطابق به احکام قانون ، به ادارهٔ محلي تفويض مي نمايد.

يو سلو اته دېرشمه ماده

په هر ولايت کې يوه ولايتي جرگه جوړېږي.

د ولايتي جرگې غړي له قانون سره سم د نفوسو په تناسب، د آزادو، عمومي، پټو او مستقيمو ټاکنو له مخې د ولايت د اوسېدونکو له خوا د

مادهٔ يکصدو سی و هشتم

در هر ولايت يک شورای ولايتی تشکيل ميشود.

اعضای شورای ولايتی، طبق قانون، به تناسب نفوس، از طريق انتخابات آزاد، عمومی، سری و مستقيم از طرف ساکنين ولايت برای

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلورو کلونو لپاره ټاکل کېږي.
ولايتي جرگه له خپلو غړيو څخه يو تن د رئيس په توگه ټاکي.

مدت چهار سال انتخاب می گردند.
شورای ولايتی يک نفر از اعضای خود را به حيث رئيس انتخاب می نمايد.

يو سلونهه دېرشمه ماده

ولايتي جرگه د دولت د پرمختيايي هدفونو په تأمين او د ولايت د چارو په ښه کولو کې له څنگه چې په قوانينو کې څرگنده شوې، برخه اخلي او په ولايت پورې د مربوطو چارو په باب مشوره ورکوي.
ولايتي جرگه خپلې وظيفې د محلي ادارې په مرسته سرته رسوي.

ماده‌ٔ يکصدو سی و نهم

شورای ولايتی در تأمين اهداف انکشافی دولت و بهبود امور ولايت به نحوی که در قوانين تصريح می گردد، سهم گرفته و در مسايل مربوط به ولايت مشوره می دهد.
شورای ولايتی وظايف خود را با همکاری ادارهٔ محلی اجرا می نمايد.

يو سلو څلوېښتمه ماده

د محلي ادارې د چارو د سمون او په هغې کې د خلکو د فعالې ونډې اخيستو د تأمين په مقصد، په ولسواليو او کليو کې د قانون له حکمونو سره سم جرگې جوړېږي.
ددې جرگو غړي د آزادو، عمومي، پټو او مستقيمو ټاکنو له مخې د سيمې د اوسېدونکو له خوا د

ماده‌ٔ يکصدو چهلم

برای تنظيم امور و تأمين اشتراک فعال مردم در ادارهٔ محلی، در ولسوالی ها و قريه ها، مطابق به احکام قانون، شوراها تشکيل می گردند.
اعضای اين شورا ها از طريق انتخابات آزاد، عمومی، سری و مستقيم از طرف ساکنين محل برای مدت سه سال

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریو کلونو لپاره ټاکل کیږي.
په محلي جرګو کې د کوچیانو ګډون د قانون له حکمونو سره سم تنظیمیږي.

یو سلو یو څلویښتمه ماده

د ښاري چارو د اداري لپاره ښاروالي تشکیلیږي.
ښاروال او د ښاري مجلسونو غړي د آزادو، عمومي، پټو او مستقیمو انتخاباتو له لارې انتخابیږي.
په ښاروالیو پورې مربوطې چارې د قانون له لیارې تنظیمیږي.

یو سلو دوه څلویښتمه ماده

دولت ددې اساسي قانون د حکمونو د تعمیل او د مندرجو ارزښتونو د تأمین لپاره لازمي اداري جوړوي.

نهم فصل

اضطراري حالت

یو سلو دري څلویښتمه ماده

که د جګړې، د جګړې د خطر، وخیم اغتشاش او طبیعي آفاتو او یا ورته حالت له امله د خپلواکۍ او ملي ژوند

انتخاب می شوند.
سهم گیری کوچیان در شورا های محلی مطابق به احکام قانون تنظیم می گردد.

مادهٔ یکصدو چهل و یکم

برای ادارهٔ امور شهری، شاروالی تشکیل می شود.
شاروال و اعضای مجالس شاروالی، از طریق انتخابات آزاد، عمومی، سری و مستقیم انتخاب می شوند.
امور مربوط به شاروالیها توسط قانون تنظیم می گردند.

مادهٔ یکصدو چهل و دوم

دولت به مقصد تعمیل احکام و تأمین ارزشهای مندرج این قانون اساسی، ادارات لازم را تشکیل می نماید.

فصل نهم

حالت اضطرار

مادهٔ یکصدو چهل و سوم

هر گاه به علت جنگ، خطر جنگ، اغتشاش وخیم، آفات طبیعی و یا حالت مماثل، حفظ استقلال و حیات ملی از

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساتنه په هغه طريقه چې په اساسي قـانون کې ټاکل شـوې، ناشـونې وګرځـي د جمهور رئيس له خوا د ملي شـورى پـه تأييد د هېواد په ټولو او يا ځينې برخو کې اضطراري حالت اعلانېږي.

که اضطراري حالت تر دوو مياشتو زيات دوام ومومي، د اوږدولو لپاره يې د ملـي شورى موافقه شرط ده.

يو سلو څلورڅلوېښتمه ماده

په اضطراري حالت کې جمهـور رئـيس کولاى شي د ملي شـورى او د سـترې محکمې له رئيسانو سره په مشوره، د ملي شورې ځينې صلاحيتونه حکومت ته انتقال کړي.

يو سلو پنځه څلوېښتمه ماده

په اضطراري حالت کې جمهـور رئـيس کولاى شي چې د ملي شورى او د سترې محکمې د رئيسانو تر تأييـد وروسـته د اساسي قانون لاندينى حکمونه وځنډوي او يا قيود پرې ولګوي:

۱. د اوه وېشتمې مادې دوهمه فقره؛

مجرايي که در قانون اساسی تعين شده، نا ممکن گردد، حالـت اضـطرار از طرف رئيس جمهور با تأييد شـوراى ملی در تمام يا بعضی از ساحات کشور اعلان می شود.

هـر گـاه حـالت اضـطرار بيش از دو ماه دوام نمايد، براى تمديـد آن، مـوافقت شوراى ملی شرط است.

مادهٔ يکصدو چهل و چهارم

در حالت اضطرار رئيس جمهور مـی توانـد به مـشورهٔ رؤساى شـوراى ملـی و سـتره محکمـه، بعضـی از صلاحيت هاى شـوراى ملـی را بـه حکومت انتقال دهد.

مادهٔ يکصدو چهل و پنجم

در حالت اضطرار، رئيس جمهور مـی تواند بعد از تأييد رؤساى شوراى ملی و ستره محکمه، تنفيذ احکام ذيـل را معطل بسازد و يا برآن ها قيودى وضع نمايد:

۱. فقرهٔ دوم مادهٔ بيست و هفتم؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲. شپږ دېرشمه ماده؛

۳. د اوه دېرشمې مادې دويمه فقره؛

۴. د اته دېرشمې مادې دويمه فقره.

يو سلو شپږ څلوېښتمه ماده

د اضطرار په حالت کې اساسي قانون نه تعديلېږي.

يو سلو اوه څلوېښتمه ماده

که چېرې د جمهوري رياست دوره او يا د ملي شورې تقنيني دوره د اضطرار په حالت کې پای ته ورسېږي، د نويو انتخاباتو تر سره کېدل ځنډېږي او د جمهور رئيس او ملي شورى د غړيو د خدمت موده تر څلورو مياشتو پورې، تمديدېږي.

که اضطراري حالت تر څلورو مياشتو زيات اوږد شي، لويه جرگه د جمهور رئيس له خوا راغوښتله کېږي.

د اضطراري حالت تر پای ته رسېدو وروسته، د دوو مياشتو دننه انتخابات کېږي.

۲. مادهٔ سی و ششم؛

۳. فقرهٔ دوم مادهٔ سی و هفتم؛

۴. فقرهٔ دوم مادهٔ سی و هشتم.

مادهٔ يکصدو چهل و ششم

در حالت اضطرار، قانون اساسی تعديل نمی شود.

مادهٔ يکصدو چهل و هفتم

هر گاه دورهٔ رياست جمهوری و يا دورهٔ تقنينيهٔ شورای ملی در حالت اضطرار ختم شود، اجرای انتخابات جديد ملتوی گذاشته شده، مدت خدمت رئيس جمهور و اعضای شورای ملی تا چهار ماه تمديد می شود.

هر گاه حالت اضطرار بيش از چهار ماه دوام نمايد لويه جرگه از طرف رئيس جمهور دعوت می شود.

بعد از ختم حالت اضطرار، در خلال مدت دو ماه، انتخابات بر گزار می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو سلو اته څلوېښتمه ماده

د اضطراري حالت په پای ته رسېدو سره هغه اقدامات چې ددې اساسي قانون د(یوسلو څلورڅلوېښتمې او یو سلو پنځه څلوېښتمې) مادې له مخې شوي، بې له ځنډه له اعتباره لوېږي.

لسم فصل

تعدیل

یو سلو نهه څلوېښتمه ماده

د اسلام د سپېڅلي دین له حکمونو څخه د پیروۍ اصل او اسلامي جمهوري نظام نه تعدیلېږي.

د اتباعو د اساسي حقوقو تعدل یوازې د هغوی د حقوقو د ښېګڼې په منظور جواز لري.

د دې اساسي قانون د نورو موادو تعدیل د زمان د غوښتنو او تجربو له مخې، ددې اساسي قانون د اوه شپېتمې او یو سلو شپږ څلوېښتمې مادې داحکامو په رعایت سره، د جمهور رئیس یا د ملي

ماده ٔ یکصدو چهل و هشتم

در ختم حالت اضطرار، اقداماتی که بر اساس مواد یکصدو چهل و چهارم ویکصدو چهل و پنجم این قانون اساسی به عمل آمده، بلا فاصله از اعتبار ساقط میگردند.

فصل دهم

تعدیل

ماده ٔ یکصدو چهل و نهم

اصل پیروی از احکام دین مقدس اسلام و نظام جمهوری اسلامی تعدیل نمی شوند.

تعدیل حقوق اساسی اتباع صرف بمنظور بهبود حقوق آنان مجاز می باشد.

تعدیل دیگر محتویات این قانون اساسی، نظر به تجارب و مقتضیات عصر، با رعایت احکام مندرج مواد شصت و هفتم و یکصدو چهل و ششم این قانون اساسی، با پیشنهاد رئیس جمهور یا اکثریت اعضای

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوري د اکثريت په پيشنهاد کېږي.

يو سلو پنځوسمه ماده

د تعــديل د پيشنهاد لپاره د جـــمهور رئيس په فــرمان د حــکومت، مــلي شورى، او ستري محکمې د غړيو له منځه، يو هيئت جوړيـــږي او د تعــديل طــرح تياروي.

د تعديل د تصويب لپاره، د جمهور رئيس په فرمان او د لويې جرگې د فصــل لــه حکمونو سره سم لويه جرگه دايرېږي.

که لويه جرگه د ټولو غړيو له دريو برخو څخه د دوو برخو په اکثريت د تعــديل طرح تصويب کړي، د جمهور رئيس تــر توشيح وروسته نافذېږي.

يو ولسم فصل

متفرقه حکمونه

يوسلو يوپنځوسمه ماده

جـــمهور رئيـــس، د جمهـــور رئـــيس مرستيالان، وزيران او د سترې محکمـــې رئيس او غړي، لوى څارنوال، د مرکزي بانک او ملي امنيت رئيسان، والـــيان او

شوراى ملى صورت مى گيرد.

ماده' يکصدو پنجاهم

به منظور اجراى پيشنهاد تعديل، هيئتى از بين اعضاى حکومت ، شوراى ملى و ستره محکمه به فرمان رئيس جمهور تشکيل گرديده، طرح تعديل را تهيه مى کند.

براى تصويب تعديل، لويه جرگـــه بـــر اساس فرمان رئيس جمهور و مطابق به احکام فصل لويه جرگه داير مى گردد.

هر گاه لويه جرگه با اکثريت دو ثلث کل اعضا طرح تعديل را تصويب کند، بعد از توشيح رئيس جمهور نافذ مـــى گردد.

فصل يازدهم

احکام متفرقه

ماده' يکصدو پنجاه و يکم

رئيس جمهور، معاونين رئيس جمهور، وزرا، رئـــيس و اعـــضاى ســـتره محکمه، لوى څارنوال، رؤساى بانک مـــرکـــزى و امنيت مـــلى، واليان و

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاروالان د خپلې وظيفې په وخت کښې نشي کولای له دولت سره هیڅ ډول انتفاعي معامله تر سره کړي.

شاروالها در مدت تصدی وظیفه نمی توانند هیچ معاملهٔ انتفاعی را با دولت انجام دهند.

یو سلو دو پنځوسمه ماده

جمهور رئيس، د جمهور رئيس مرستیالان،وزیران، د ملي شورى او سترې محکمې رئيسان او غړي، لوى څارنوال او قاضیان نشي کولای د وظیفې د تصدۍ په موده کې نور مشاغل ولري.

مادهٔ یکصدو پنجاه و دوم

رئیس جمهور، معاونین رئیس جمهور، وزرا، رؤسا و اعضای شورای ملی و ستره محکمه، لوی څارنوال و قضات نمی توانند در مدت تصدی وظیفه به مشاغل دیگری اشتغال ورزند.

یو سلو دري پنځوسمه ماده

قاضیان، څارنوالان، د وسله والو ځواکونو او پولیسو منصبداران او د ملي امنیت کار کوونکي نشي کولی د وظیفې د تصدۍ په موده کې په سیاسي ګوندونو کې غړیتوب ولري.

مادهٔ یکصدو پنجاه و سوم

قضات، څارنوالان، صاحب منصبان قوای مسلح و پولیس و منسوبین امنیت ملی، در مدت تصدی وظیفه نمی توانند در احزاب سیاسی عضویت داشته باشند.

یو سلو څلورپنځوسمه ماده

د جمهور رئيس، د جمهور رئيس د مرستیالانو، وزیرانو او سترې محکمې د غړو او لوى څارنوال شتمني، د خدمت تر دورې وړاندې او وروسته، د هغه اورګان په وسیله چې قانون یې ټاکي

مادهٔ یکصدو پنجاه و چهارم

دارایی رئیس جمهور، معاونین رئیس جمهور، وزرا، اعضای ستره محکمه و لوی څارنوال قبل و بعد از دورهٔ خدمت، توسط ارگانی که در قانون تعیین می گردد،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ثبت، خپرل کېږي او خپرېږي.

ثبت، رسیدگی و نشر می شود.

يو سلو پنځه پنځوسمه ماده

د جمهور رئيس مرستيالانو، وزيرانو، د ملي شورى رئيسانو او غړيو، دسترې محکمې غړيو او لوى څارنوال ته د قانون له حکمونو سره سم، مناسب معاش ټاکل کېږي.

ماده يکصدو پنجاه و پنجم

برای معاونين رئيس جمهور، وزرا، رؤسا و اعضای شورای ملی و ستره محکمه، قضات و لوی څارنوال مطابق به احکام قانون معاش مناسب تعين می گردد.

يو سلو شپږ پنځوسمه ماده

د هر ډول انتخاباتو د څارنې او اداري او په هېواد کې د خلکو عمومي رايو ته د مراجعې لپاره د انتخاباتو مستقل کميسيون د قانون له حکمونو سره سم جوړېږي.

ماده يکصدو پنجاه و ششم

کميسيون مستقل انتخابات برای اداره و نظارت بر هر نوع انتخابات و مراجعه به آرای عمومی مردم در کشور مطابق به احکام قانون تشکيل می گردد.

يو سلو اوه پنځوسمه ماده

د اساسي قانون پر تطبيق د څارنې خپلواک کميسيون د قانون له حکم سره سم تشکيلېږي.

ددې کميسيون غړي د جمهور رئيس له خوا دولسي جرګې په تأييد تعينېږي.

ماده يکصدو پنجاه و هفتم

کميسيون مستقل نظارت بر تطبيق قانون اساسی مطابق به احکام قانون تشکيل می گردد.

اعضای اين کميسيون از طرف رئيس جمهور به تايید ولسی جرگه تعين می گردند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولسم فصل

انتقالي حکمونه

یوسلو اته پنځوسمه ماده

د ملت دبابا لقب او هغه امتیازونه چې د ۱۳۸۱ هجري شمسي کال د اضطراري لویې جرګې له خوا د افغانستان پخواني پاچا اعلیحضرت محمد ظاهر شاه ته ورکړل شوي دي، ددې اساسي قانون د حکمونو له رعایت سره سم د ژوند تر پایه د دوی لپاره محفوظ دي.

یو سلو نه پنځوسمه ماده

ددغه اساسي قانون له نافذېدو څخه د ملي شورى د افتتاح تر نېټې پورې موده د انتقال دوره ګڼل کېږي.

د افغانستان انتقالي اسلامي دولت د انتقال په دوره کې لاندېنۍ وظيفې سرته رسوي:

۱. د شپږو میاشتو دننه د جمهوري ریاست، ملي شورې او محلي جرګو د انتخاباتو په اړه د تقنیني فرمانونو صادرول؛

فصل دوازدهم

احکام انتقالی

مادهٔ یکصدو پنجاه و هشتم

لقب بابای ملت و امتیازاتی که توسط لویه جرگهٔ اضطراری سال یکهزاروسه صدو هشتادو یک هجری شمسی به اعلیحضرت محمد ظاهر شاه، پادشاه سابق افغانستان، اعطاء شده است با رعایت احکام این قانون اساسی مادام‌الحیات برای ایشان محفوظ می باشد.

مادهٔ یکصدو پنجاه و نهم

مدت بعد از نفاذ این قانون اساسی تا تاریخ افتتاح شورای ملی، دورهٔ انتقال شمرده می شود.

دولت انتقالی اسلامی افغانستان، در دورهٔ انتقال، وظایف ذیل را انجام میدهد:

۱. اصدار فرامین تقنینی مربوط به انتخابات ریاست جمهوری، شورای ملی و شورا های محلی، در مدت شش ماه؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲. له يوه کال څخه په کمه موده کې د محکمو د صلاحيتونو او تشکيلاتو او د اساسي تشکيلاتو پر قانون باندې د کار د پيل په اړه د فرمانونو صادرول؛

۳. د انتخاباتو د څارونکي کميسيون جوړول؛

۴. د اجرايي او قضايي چارو د غوره تنظيم په منظور د لازمو اصلاحاتو سرته رسول؛

۵. ددې اساسي قانون د حکمونو د تطبيق په برخه کې د زمينې د برابرولو لپاره لازم تدبيرونه نيول.

يو سلو شپېتمه ماده

لومړنی منتخب جمهور رئيس د انتخاباتو د نتايجو تر اعلان دېرش ورځې وروسته ددغه اساسي قانون له حکمونو سره سم په کار پيل کوي.

هر ارخيزې هڅې کېږي چې د جمهور رئيس او ملي شورا انتخابات په يوه وخت کې تر سره شي.

د ملي شورې واکونه د هغې د تأسيس

۲. اصدار فرامين در مورد تشکيلات و صلاحيت محاکم و آغاز کار روی قانون تشکيلات اساسی در خلال مدت کمتر از يکسال؛

۳. تشکيل کميسيون مستقل انتخابات؛

۴. انجام اصلاحات لازم به منظور تنظيم بهتر امور اجرايي و قضايي؛

۵. اتخاذ تدابير لازم جهت آماده ساختن زمينه برای تطبيق احکام اين قانون اساسی.

مادهٔ يکصدو شصتم

اولين رئيس جمهور منتخب، سی روز بعد از اعلام نتايج انتخابات، مطابق به احکام اين قانون اساسی به کار آغاز می کند.

کوشش همه جانبه صورت می گيرد تا اولين انتخابات رئيس جمهور و شورای ملي با هم در يک وقت صورت بگيرد.

صلاحيت های شورای ملی مندرج در

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر مودې پورې په دې اساسي قانون کې حکومت ته سپارل کېږي او موقته ستره محکمه د جمهور رئیس په فرمان جوړیږي.

یو سلو یو شپېتمه ماده

ملي شورى له تاسیس سره سم خپل واکونه او وظایف ددې اساسي قانون دحکمونو مطابق عملي کوي.

د ملي شورې له لومړنی غونډې وروسته د دیرشو ورځو په موده کې حکومت او ستره محکمه ددې اساسي قانون له حکمونو سره سم تشکیلیږي.

د افغانستان د انتقالي اسلامي دولت رئیس تر هغه وخته پورې وظیفه سرته رسوي چې منتخب جمهور رئیس په کار پیل نه وي کړې.

ددې اساسي قانون د یو سلونه پنځوسمې مادې د څلورمې فقرې د حکم په رعایت، د دولت اجرایي او قضایي ارګانونه د

این قانون اساسی تا زمان تأسیس این شوری به حکومت تفویض میشود و ستره محکمهٔ مؤقت به فرمان رئیس جمهور تشکیل می گردد.

مادهٔ یکصدو شصت و یکم

شورای ملی، وظایف و صلاحیت های خود را به مجرد تأسیس، مطابق به احکام این قانون اساسی، اعمال می کند.

بعد از دایر شدن اولین جلسهٔ شورای ملی، در خلال مدت سی روز، حکومت و ستره محکمه مطابق به احکام این قانون اساسی تشکیل می گردند.

رئیس دولت انتقالی اسلامی افغانستان تا زمانیکه رئیس جمهور منتخب به کار آغاز کند اجرای وظیفه می نماید.

ارگانهای اجرایی و قضایی دولت با رعایت حکم فقرهٔ چهارم مادهٔ یکصدو پنجاه و نهم این قانون اساسی، الی

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکومت او سترې محکمې تر تشــکیل پورې خپلو وظایفو ته ادامه ورکوي.

هغه تقنیني فرمانونه چې د موقتې دورې له پیل څخه وروسته نافذ شوي دي د ملـــي شورې لومړنی غونډې ته راجع کېږي.

دا فرامین تر هغه وخته پورې چې د ملـــي شورې له خوا لغوه شوي نه وي نافذ ګڼل کېږي.

تشکیل حکومت و ستره محکمه بـه وظایف خود ادامه می دهند.

فرامین تقنینی که از آغاز دورهٔ موقت به بعد نافذ گردیده است بــه اولـــین جلسهٔ شورای ملی ارجاع می گردند.

این فــرامین تــا زمانیکـــه از طـــرف شورای ملی لغو نگردیده باشند نافذ می باشند.

یو سلو دوشپېتمه ماده

دا اساسي قانون د لویې جرګې له تصویب څخه وروسته نافذ او د افغانستان د انتقالي اسلامي دولت د رئیس له خوا توشــیح او اعلامېږي.

په نافذېدو سره یې ددې اساسي قانون له حکمونو مغایر قوانین او تقنیني فرمانونـــه لغوه کېږي.

مادهٔ یکصدو شصت و دوم

این قانون اساسی از تاریخ تصویب لویه جرگه نافذ و از طرف رئـــیس دولـــت انتقالی اسلامی افغانستان توشیح و اعلام می گردد.

با نفـــاذ این قانون اساسی، قـــوانین و فرامین تقنینی مغایر احکـــام آن ملغـــی میباشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست الفبائی

قانون اساسی افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

الف

شماره	موضوع	مواد قانون
۱	آثارباستانی	۹
۲	آرای	۶۱-۶۵-۶۹-۹۴-۱۰۰-۱۰۶-۱۱۳-۱۵۶
۳	آزاد	۲-۶۴-۱۳۸
۴	آزادی	۲۴-۳۲-۳٤-۳۷-۵۷
۵	آسایش	۴۹
۶	آغاز	۸۳-۸۷-۹۸-۱۱۷-۱۵۰-۱۶۰-۱۶۱
۷	آفات	۴۹-۱۴۳
۸	آمرین	۷۷
۹	آموزی	۴۶
۱۰	اتباع	۱۴-۲۲-۲۸-۳۳-۳۵-۳۶-۳۹-۴۳-۴۶-۵۰-۵۲-۵۵-۵۷-۷۴-۱۴۹

شماره	موضوع	مواد قانون
۱۱	اتخاذ	۱۴-۱۵-۱۷-۵۰-۵۲-۵۳-۵۴-۶۴-۱۳۷-۱۴۲-۱۵۹
۱۲	اتهام	۲۷-۲۸-۳۱-۶۹-۱۰۲-۱۲۷-۱۳۳
۱۳	اثبات	۳۱
۱۴	اجازه	۳۸-٤۶-۹۸-۱۰۲
۱۵	اجباری	۴۳
۱۶	اجتماعی	۹-٤۲-۶۵-۹۰-۱۳۷
۱۷	اجلاس	۶۴-۹۹-۱۰۴-۱۰۷
۱۸	اجمالی	۹۸
۱۹	احاطه	۱۹
۲۰	احترام	۸
۲۱	احزاب	۳۵-۱۵۳
۲۲	احکام	۲-۳-۵-۱۰-۱۲-۱۴-۲۷-۳۴-۳۵-۳۷-۳۸-۳۹-۴۰-۴۲-۴۵-۴۶-۴۷-۴۸-۵۰-۵۲-۵۳-۵۶-۶۰-۶۱-٦٤-۶۵-۶۷-۶۹-۷۰-۷۵-۸٤-۸۶-۹۱-

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۹۸-۱۰۸-۱۱۱- ۱۱۵-۱۱۷-۱۱۹- ۱۲۱-۱۲۳-۱۲۶- ۱۲۸-۱۳۰-۱۳۱
۲۳	اختصاصی	۴۲-۹۱
۲۴	اداره	۹-۴۶-۵۰-۱۳۶- ۱۳۷-۱۳۹-۱۴۰- ۱۴۱-۱۵۶
۲۵	ادامه	۱۶۱
۲۶	ادب	۴۶
۲۷	ادیان	۲
۲۸	ارتقای	۱۳-۱۷
۲۲	ارتکاب	۲۷-۳۲-۶۹-۷۲- ۷۸-۸۵-۱۱۸- ۱۲۷-۱۳۳
۲۳	ارزش	۱۴۲
۲۴	ارضی	۵-۸-۵۰-۵۹-۶۳- ۶۴-۷۴-۷۵-۹۹- ۱۱۱
۲۵	ازبک	۴
۲۶	ازبکی	۱۶
۲۷	اساس	۶-۹۷-۱۲۱-۱۲۷-

شماره	موضوع	مواد قانون
۲۸	اساسنامه	۳۵
۲۹	اساسی	۵-۳۴-۵۹-۶۰- ۶۳-۶۴-۶۵-۶۷- ۶۸-۶۹-۷۴-۷۶- ۷۸-۹۰-۹۱-۱۰۶- ۱۱۱-۱۱۳-۱۱۵- ۱۱۷-۱۱۹-۱۲۱- ۱۲۳-۱۳۰-۱۴۲- ۱۴۳-۱۴۶-۱۴۸- ۱۴۹-۱۵۷-۱۵۸- ۱۵۹-۱۶۰-۱۶۱- ۱۶۲
۳۰	اسباب	۱۲۹
۳۱	استثنای	۵۱-۶۴-۷۰-۷۹- ۱۱۷
۳۲	استعانت	۶۳
۳۳	استعمال	۷
۳۴	استعفاء	۹۰-۱۰۸
۳۵	استفاده	۹-۹۰
۳۶	استقلال	۵-۸-۵۰-۵۹-۶۳- ۶۴-۷۴-۷۵-۹۹-

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۱۱۱
۳۷	استماع	۱۳۳
۳۸	استملاک	۴۰
۳۹	استوار	۱۸
۴۰	استیضاح	۹۲-۹۱
۴۱	الحاق	۹۰
۴۲	اسکان	۱۴
۴۳	اسلام	-۶۳-۵۴-۳۵-۳-۲ ۱۴۹-۱۱۹-۷۴
۴۴	اسلامی	-۱۱۶-۸۱-۶۰-۱ -۱۵۹-۱۴۹-۱۳۶ ۱۶۲-۱۶۱
۴۵	اشتغال	۱۵۲-۱۲۶-۱۱۹
۴۶	اصدار	۱۵۹
۴۷	اصلی	۲۵
۴۸	اصول	-۸۹-۸۸-۸۷-۴۵ ۱۰۸
۴۹	اضطراری	-۱۴۴-۱۴۳-۶۴ ۱۴۷-۱۴۶
۵۰	اطفال	-۵۴-۴۹
۵۱	اطلاع	۱۳۵-۱۰۲-۳۱

شماره	موضوع	مواد قانون
۵۲	اطلاق	۴
۵۳	اظهار	۸۱-۳۴-۳۰
۵۴	اعتبار	۱۴۸-۷۹-۶۴-۳۰
۵۵	اعتراف	۳۰
۵۶	اعطای	۹۸-۹۷-۹۰-۶۴
۵۷	اعلان	-۸۳-۶۴-۶۱-۴۰ ۱۶۰-۱۴۳-۱۲۸
۵۸	اعلامیه جهانی	۷
۵۹	اعلام	۱۲۸-۶۷-۶۱
۶۰	اعمال	۸۹-۷۴-۴
۶۱	اغتشاش	۱۴۳
۶۲	افتخاری	۶۴
۶۳	افراد	۴
۶۴	افرادی	۴
۶۵	افغان	۴۹-۴۲-۳۹-۳۴-۴
۶۶	افغانستان	-۱۲-۷-۴-۳-۲-۱ -۲۱-۲۰-۱۹-۱۶ -۳۵-۳۳-۲۸-۲۲ -۴۳-۴۱-۳۹-۳۶ -۵۵-۵۰-۴۶-۴۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۵۶-۵۷-۵۸-۶۰- ۶۲-۶۳-۶۴-۶۵- ۶۶-۷۲-۷۴-۷۵- ۸۱-۸۵-۹۰-۱۱۰- ۱۱۶-۱۱۸-۱۱۹- ۱۲۸-۱۳۶-۱۵۸- ۱۵۹-۱۶۱-۱۶۲
۶۷	الله اکبر	۱۹-۲۰
۶۸	اخلاق	۹۰
۶۹	الغای	۹۰
۷۰	القاب	۶۴
۷۱	اقتصاد	۱۰
۷۲	اقتصادی	۱۱-۱۲-۱۴-۶۵- ۷۵-۹۰-۱۳۶- ۱۳۷
۷۳	اقدام	۲۹-۴۶-۵۱
۷۴	اقرار	۳۰
۷۵	اقوام	۴-۶
۷۶	اکثریت	۱۶-۶۱-۶۲-۶۹- ۹۲-۱۰۰-۱۰۶- ۱۱۳-۱۲۷-۱۴۹-

شماره	موضوع	مواد قانون
۷۷	اکراه	۳۰
۷۸	امتیاز	۲۲
۷۹	امحای بیسوادی	۴۴
۸۰	امر	۲۹-۱۰۷
۸۱	امراض	۵۲
۸۲	امکانات	۱۴
۸۳	املاک	۹
۸۴	امنیت	۵-۵۰-۶۴-۹۹- ۱۳۴-۱۵۱-۱۵۳
۸۵	اموال	۴۱
۸۶	امور	۴-۸-۱۰۸-۱۴۱- ۱۵۹
۸۷	انتفاعی	۱۵۱
۸۸	انسان	۲۴
۸۹	انسانی	۶-۲۹
۹۰	انعقاد	۷۹
۹۱	انکشاف	۶-۱۳-۱۷-۵۲
۹۲	اهدا	۶۶
۹۳	اهداف	۳۵-۱۳۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۹۴	اهل	۱۳۱
۹۵	اهلیت	۵۰
۹۶	اوصاف	۸۵
۹۷	اولویت	۹۷
۹۸	ایتام	۵۳
۹۹	ایجابات	۱۱
۱۰۰	ایجاد	۵۰-۴۴-۶
۱۰۱	ایماق	۴
۱۰۲	آینده	۹۸
	ب	
۱۰۳	بارگاه	۶۳
۱۰۴	بازار	۱۰
۱۰۵	بالترتیب	۶۸
۱۰۶	بانک	۱۵۱-۶۴-۱۲
۱۰۷	بپذیرد	۱۱۴-۱۰۵
۱۰۸	بحیث	-۷۲-۶۷-۶۲-۱۶ -۸۴-۸۱-۷۷-۷۳ -۱۱۷-۱۱۶-۱۱۲ ۱۳۸-۱۲۵-۱۲۰
۱۰۹	بدنی	۵۲

شماره	موضوع	مواد قانون
۱۱۰	برابری	۶
۱۱۱	برائت	۲۵
۱۱۲	براهوی	۴
۱۱۳	برگزار	۱۴۷-۸۳-۶۷-۶۱
۱۱۴	بسم الله الرحمن الرحیم	۱۱۹-۷۴-۶۳
۱۱۵	بضاعت	۵۳
۱۱۶	بفروشد	۶۶
۱۱۷	بلافاصله	۱۴۸-۱۰۲
۱۱۸	بالمثل	۲۸
۱۱۹	بلوچ	۴
۱۲۰	بلوچی	۱۶
۱۲۱	بنام خداوند بزرگ	۱۱۹-۷۴-۶۳
۱۲۲	بنیه	۱۴
۱۲۳	بهبود	۱۴
۱۲۴	بهترین	۱۳۰
۱۲۵	بودجه	-۹۵-۹۱-۹۰-۷۵ ۱۲۵-۹۹-۹۸-۹۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۱۲۶	بیان	۳۴
۱۲۷	بیرق	۱۹
۱۲۸	بیسوادی	۴۴
۱۲۹	بیشترین	۶۱
۱۳۰	بیطرفی	۵۰
۱۳۱	بین الدول	۱۲۱-۶۴-۲۸
۱۳۲	بی بضاعت	۵۳-۳۱
	پ	
۱۳۳	پامیری	۱۶
۱۳۴	پایان	۸۳-۶۱
۱۳۵	پایتخت	۲۱
۱۳۶	پذیرفته	۵۰
۱۳۷	پروردگار	۶۳
۱۳۸	پروگرام	-۴۳-۱۶-۱۴-۱۲ -۹۰-۷۵-۴۷-۴۴ ۹۹-۹۸-۹۷-۹۱
۱۳۹	پشتو	۲۰-۱۶
۱۴۰	پشتون	۴
۱۴۱	پشه ئی	۱۶-۴
۱۴۲	پناهندگی	۴

شماره	موضوع	مواد قانون
۱۴۳	پول	۱۲
۱۴۴	پولیس	۱۵۳-۱۳۴-۶۴
۱۴۵	پولی	۱۲
۱۴۶	پروان	۲
۱۴۷	پیروی	۱۴۹-۱۳۰-۲
۱۴۸	پشتیبانی	۶۳
۱۴۹	پیشرفت	۴۷
۱۵۰	پیشگاه	۱۲۰
۱۵۱	پیشه وران	۱۳
۱۵۲	پیغمبر اکرم (ص)	۱۸
۱۵۳	پیمان	۲۸
۱۵۴	پیوسته	۲۸
	ت	
۱۵۵	تائید	-۷۲-۶۹-۶۸-۶۴ -۱۱۷-۹۷-۹۱ ۱۵۷-۱۴۵-۱۴۳
۱۵۶	تابعیت	-۷۲-۶۲-۲۸-۴ ۸۵
۱۵۷	تاجک	۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۱۵۸	تأدیه	۴۲
۱۵۹	تأسیس	-۵۸-۵۲-۴۶-۳۵ -۱۶۰-۱۳۲-۶۴ ۱۶۱
۱۶۰	تأمین	-۵۲-۴۳-۶-۵ -۱۱۹-۸۳-۵۴ -۱۳۵-۱۳۰ ۱۴۲-۱۴۰-۱۳۹
۱۶۱	تبعیض	۵۰-۲۲
۱۶۲	تجارت	۱۱
۱۶۳	تجدید	۱۱۸-۷۴-۷۲
۱۶۴	تجربه	۱۱۸-۷۴-۷۲
۱۶۵	تجزیه	۱
۱۶۶	تحتانی	۱۹
۱۶۷	تحمیل	۴۹
۱۶۸	تحویل	۴۲
۱۶۹	تخصص	۱۱۸
۱۷۰	تدابیر	-۵۰-۱۷-۱۵-۱۴ -۶۴-۵۴-۵۳-۵۲ ۱۵۹-۱۴۲-۱۳۷
۱۷۱	تدابیری	۸۳
۱۷۲	تدریس	۴۳
۱۷۳	تدقیق	۸۶
۱۷۴	تدوین	۴۵
۱۷۵	ترجمان	۱۳۵
۱۷۶	ترفیع	۱۳۲-۱۲۴
۱۷۷	ترقی	۶۳
۱۷۸	ترکمن	۴
۱۷۹	ترکمنی	۱۶
۱۸۰	تساوی	۸
۱۸۱	تسریع	۱۳۷
۱۸۲	تسهیلات	۵۲
۱۸۳	تشبثات	۱۰
۱۸۴	تشکیل	-۵۸-۵۴-۳۵-۱۲ -۱۰۰-۸۸-۸۷ -۱۲۳-۱۲۵ -۱۳۴-۱۲۷ -۱۴۰-۱۳۸ -۱۴۲-۱۴۱ -۱۵۷-۱۵۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۱۶۱-۱۶۰-۱۵۹
۱۸۵	تشویق	۵۲-۴۷-۱۰
۱۸۶	تصدی	-۷۴-۶۷-۶۶-۶۳ -۱۵۱-۱۱۸-۸۰ ۱۵۳-۱۵۲
۱۸۷	تصریح	-۹۴-۵۱-۳۸ ۱۳۹-۱۲۸-۱۱۶
۱۸۸	تصمیم	۴۷-۴۳
۱۸۹	تصویر	۳۴
۱۹۰	تضمین	۵۷-۵۳-۴۷-۱۰
۱۹۱	تظاهرات	۳۶
۱۹۲	تعدیل	-۹۰-۶۷-۶۵ -۱۱۱-۱۰۲-۹۲ -۱۴۹-۱۴۶ ۱۵۰
۱۹۳	تعذیب	۲۹
۱۹۴	تعرض	-۳۷-۳۱-۲۴ ۴۰-۳۸
۱۹۵	تعطیل	-۱۰۲-۷۹-۱۸ ۱۰۷
۱۹۶	تعقیب	-۲۹-۲۷-۲۶ ۱۰۲-۱۰۱

شماره	موضوع	مواد قانون
۱۹۷	تعلق	۴
۱۹۸	تعلیمات	۴۳-۱۷
۱۹۹	تعلیم	۴۴-۴۳
۲۰۰	تعمیل	۱۴۲-۱۲۹-۷۵
۲۰۱	تعویض	۴۰
۲۰۲	تعین	-۴۸-۴۲-۳۸-۳۱ -۶۸-۶۷-۶۴-۶۱ -۸۳-۷۳-۷۲-۶۹ -۸۷-۸۵-۸۴ -۱۱۷-۱۰۸-۸۹ -۱۳۲-۱۱۸ -۱۵۴-۱۴۳ ۱۵۷-۱۵۵
۲۰۳	تعیینات	۱۱۷
۲۰۴	تفتیش	۴۰-۳۸-۳۷
۲۰۵	تفسیر	۱۲۱
۲۰۶	تفویض	۱۶۰-۱۳۷-۱۲۲
۲۰۷	تقاضا	۱۲۷-۶۹
۲۰۸	تقاعد	۱۳۲-۱۲۴-۶۴
۲۰۹	تقدیم	-۹۸-۹۷-۹۴-۷۹ ۱۳۳-۱۲۵
۲۱۰	تقرر	۱۳۲-۱۲۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۲۱۱	تقویت	۵۲-۱۶
۲۱۲	تقویم	۱۸
۲۱۳	تکلم	۴۳-۱۶
۲۱۴	تکمیل	۱۱۶-۱۱۳-۸۵
۲۱۵	تکنالوژی	۹۰-۷۵
۲۱۶	تلفون	۳۷
۲۱۷	تلگراف	۳۷
۲۱۸	تلویزیون	۳۴
۲۱۹	تمامیت	-۶۳-۵۹-۵۰-۸-۵ -۹۹-۷۵-۷۴-۶۴ -۱۱۱
۲۲۰	تمدید	۱۴۷-۱۴۳-۱۰۷
۲۲۱	تناسب	۱۳۸-۸۳
۲۲۲	تنظیم	-۱۲-۱۱-۸-۴ -۲۴-۱۹-۱۸-۱۶ -۳۳-۳۲-۳۱ -۴۸-۴۶-۳۴ -۶۳-۵۸-۵۳ -۷۶-۷۱-۷۰ -۱۲۲-۱۰۸-۸۹ -۱۲۷-۱۲۳ -۱۳۶-۱۳۴ ۱۴۱-۱۴۰
۲۲۳	تنفیذ	۱۴۵
۲۲۴	تهیه	۱۴
۲۲۵	توازن	۴۴
۲۲۶	توأم	۹۸
۲۲۷	توشیح	۱۶۲-۱۰۰-۶۴
۲۲۸	توضیع	۱۴
۲۲۹	توزیع	۹۲
۲۳۰	توقیف	-۲۹-۲۷-۲۶ ۱۰۲
۲۳۱	تولید	۱۳-۷

ث

شماره	موضوع	مواد قانون
۲۳۲	ثلث	-۹۴-۸۹-۸۴-۶۹ ۱۵۰-۱۲۷-۱۰۰

ج

شماره	موضوع	مواد قانون
۲۳۳	جامعه	۵۴-۶
۲۳۴	جبران	۹۶-۵۱
۲۳۵	جداگانه	۱۰۴
۲۳۶	حاکمیت	۱۱۱-۶۳-۵-۴
۲۳۷	جرگه	-۶۹-۶۸-۶۴-۱۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۷۲-۷۷-۷۹-۸۲-۸۳-۸۴-۸۵-۸۷-۸۹-۹۱-۹۲-۹۴-۹۷-۹۸-۱۱۰-۱۱۱-۱۱۲-۱۱۳-۱۱۴-۱۱۷-۱۲۷-۱۴۷-۱۵۰-۱۵۷-۱۶۲
۲۳۸	جرم	۲۶-۲۷-۳۰-۳۸-۱۰۲-۱۲۷
۲۳۹	جزا	۲۶-۲۹-۱۳۶
۲۴۰	جسمی	۵۴
۲۴۱	جلسه	۷۹-۱۰۳-۱۰۴
۲۴۲	جلوگیری	۷
۲۴۳	جمعه	۱۸
۲۴۴	جمعیتها	۳۵
۲۴۵	جمعی	۳۴
۲۴۶	جمهور	۶۰-۶۱-۶۲-۶۳-۶۴-۶۵-۶۶-۶۷-۶۸-۶۹-۷۰-۷۱-۷۴-۷۷-۷۹-۸۴-

شماره	موضوع	مواد قانون
۲۴۷	جمهوری	۱-۲-۶۰-۶۱-۶۲-۶۷-۷۰-۸۱-۱۱۶-۱۴۷-۱۵۹
۲۴۸	جنائی	۳۱
۲۴۹	جنگلات	۱۵
	چ	
۲۵۰	چاپ	۱۲
	ح	
۲۵۱	حاضر	۳۱-۷۴-۱۰۶
۲۵۲	حالاتی	۴۹-۵۱-۱۲۸
۲۵۳	حالت	۳۰-۷۹-۱۴۳
۲۵۴	حاوی	۹۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۲۵۵	حاکمیت	۴-۵-۶۳-۱۱
۲۵۶	حایز	۷۹
۲۵۷	حداقل	۸۳
۲۵۸	حدود	۲-۱۴-۲۴-۴۰- ۴۸-۵۰-۵۷- ۱۳۰
۲۵۹	حرب	۶۴
۲۶۰	حرفه	۴۸
۲۶۱	حرمان	۶۲-۷۲-۸۵- ۱۱۸
۲۶۲	حزبی	۳۵-۶۶-۸۰
۲۶۳	حسن	۸-۱۱۸
۲۶۴	حصول	۴۲-۵۱
۲۶۵	حفاظت	۹-۶۳-۷۴
۲۶۶	حفظ	۶-۸-۱۵-۱۶- ۷۵-۱۳۷-۱۴۳
۲۶۷	حقایق	۲۹
۲۶۸	حقوق	۲۲-۵۰-۵۱-۵۳- ۵۷-۶۲-۶۳-۷۰- ۷۲-۷۴-۸۵-
		۱۲۶-۱۴۹
۲۶۹	حقوق بشر	۷
۲۷۰	حقیقی	۱۲۰
۲۷۱	حکم	۲۵-۲۷-۳۵-۴۰- ۴۲-۵۱-۶۲-۶۶- ۶۷-۶۸-۷۳-۷۹- ۹۱-۱۱۱-۱۲۲- ۱۲۸-۱۲۹-۱۳۰- ۱۳۱-۱۵۷-۱۶۱
۲۷۲	حکمی	۱۲۰-۱۲۹- ۱۳۰-۱۳۱
۲۷۳	حلف	۶۳-۷۴-۱۱۹
۲۷۴	حمایت	۶-۱۰-۱۳-۲۴- ۳۹-۴۷-۵۲-۵۴- ۵۸-۶۳-۷۴
۲۷۵	حمل	۳۶
۲۷۶	حنفی	۱۳۰
۲۷۷	حوزه	۸۳
	خ	
۲۷۸	خاتمه	۶۴-۹۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۲۷۹	خارجی	۸-۱۱-۲۸-۶۴
۲۸۰	خاص	۶۳-۶۹-۷۸-۷۹- ۱۲۲-۱۲۷-۱۳۴
۲۸۱	خانواده	۵۴
۲۸۲	خبیر	۸۴
۲۸۳	خساره	۵۱
۲۸۴	خصوص	۳۵-۱۱۹
۲۸۵	خصوصی	۱۰-۵۲
۲۸۶	خطوط	۶۴-۷۶
۲۸۷	خلال	۳۸-۶۱-۶۷-۶۹- ۸۳-۹۸-۱۴۷- ۱۵۹-۱۶۱
۲۸۸	خورشید	۱۹
۲۸۹	خوشه	۱۹
	څ	
۲۹۰	څارنوالی	۶۴-۱۱۰-۱۵۱- ۱۵۲-۱۵۳- ۱۵۴-۱۵۵
	د	
۲۹۱	داخل	۲۸-۳۱-۳۸-۷۷- ۹۲-۹۷-۱۰۵- ۱۰۹-۱۳۰
۲۹۲	داخلی	۱۱-۸۷-۸۸-۸۹- ۱۰۸
۲۹۳	دارائی	۴۰-۷۵-۱۵۴
۲۹۴	درجه	۴۳-۴۴
۲۹۵	دری	۱۶
۲۹۶	دسترسی	۵۰
۲۹۷	دفاع	۵-۵۵-۵۸-۶۴- ۷۵-۱۳۳
۲۹۸	دفاعی	۵
۲۹۹	دفع	۳۱
۳۰۰	دلایل	۹۲-۹۴
۳۰۱	دهقان	۱۴
۳۰۲	دول	۶۴
۳۰۳	دولت	۱-۲-۵-۶-۷-۸- ۹-۱۰-۱۲-۱۳- ۱۴-۱۶-۱۷-۲۴-

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۲۸-۳۱-۳۷-۳۹-۴۲-۴۳-۴۴-۴۶-۴۷-۵۱-۵۲-۵۳-۵۴-۵۷-۵۸-۶۰-۶۵-۷۵-۸۱-۸۵-۹۶-۹۸-۱۱۶-۱۲۴-۱۲۵-۱۳۹-۱۴۲-۱۵۱-۱۵۹-۱۶۱-۱۶۲
۳۰۴	دولتی	۴۲-۴۶-۵۰-۶۶-۹۰-۹۱
۳۰۵	دین	۱-۲-۵۴-۶۳-۷۴-۱۱۹-۱۴۹
۳۰۶	دینی	۲-۱۷-۴۵
	ذ	
۳۰۷	ذمه	۲۵
	ر	
۳۰۸	رؤسای	۱۱۰
۳۰۹	رایج	۱۶
۳۱۰	رایگان	۴۳-۵۲
۳۱۱	رای دهندگان	۹۱
۳۱۲	ربع	۹۸-۱۱۴
۳۱۳	رخصتی	۱۸-۴۸
۳۱۴	رسانه	۱۶
۳۱۵	رسمی	۱۶
۳۱۶	رسوم	۵۴
۳۱۷	رسیدگی	۹۷-۱۲۰-۱۳۰-۱۳۳-۱۵۴
۳۱۸	رشد	۱۳
۳۱۹	رضایت	۳۰
۳۲۰	رکن	۵۴-۱۱۶
۳۲۱	روح	۷۶
۳۲۲	روحی	۵۴
۳۲۳	زبان	۱۶-۲۰-۳۵-۴۳-۱۳۵
۳۲۴	زراعت	۱۴
۳۲۵	زمینه	۴۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۳۲۶	زنان	۴۴
۳۲۷	زندگی	۲۳-۱۴-۱۳
۳۲۸	زیرزمینی	۹
۳۲۹	زیست	۱۵
	س	
۳۳۰	ساعات	۴۸
۳۳۱	ساقط	۱۴۸-۷۹
۳۳۲	ساکن	۳۸
۳۳۳	ساکنین	۱۴۰-۱۳۸
۳۳۴	سالانه	۱۰۴-۹۸
۳۳۵	سالم	۵۳-۵۰
۳۳۶	سایر	-۱۶-۹-۵-۴-۲ -۴۶-۳۴-۱۸ -۶۴-۶۳-۴۹-۴۸ -۷۸-۷۷-۷۵-۷۴ -۱۲۴-۹۰-۸۳ ۱۳۱-۱۳۰
۳۳۷	سبز	۱۹
۳۳۸	سپرده	۲۸
۳۳۹	سران	۶۴
۳۴۰	سرایت	۲۶
۳۴۱	سرپرست	۵۳
۳۴۲	سرخ	۱۹
۳۴۳	سرمایه	۴۱-۱۰
۳۴۴	سره میاشت	۶۴
۳۴۵	سرود	۲۰
۳۴۶	سری	-۱۰۵-۸۳-۶۱ -۱۲۸-۱۱۴ ۱۴۱-۱۴۰-۱۳۸
۳۴۷	سطح	۱۳
۳۴۸	سطوح	۱۶
۳۴۹	سعادت	۶۳
۳۵۰	سفر	۳۹
۳۵۱	سفید	۱۹
	سلاح	۳۶
۳۵۲	سلامت	۵۴
۳۵۳	سلب	۳۲-۲۸
۳۵۴	سمتی	۸۰-۶۶
۳۵۵	سوء استفاده	۵۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۳۵۶	سواد	۴۶
۳۵۷	سوال	۹۳
۳۵۸	سوگند	۶۳
۳۵۹	سیا	۱۹
۳۶۰	سیاست	۸-۶۴-۷۶
۳۶۱	سیرت	۱۱۸
۳۶۲	سیستم	۵۰

ش

شماره	موضوع	مواد قانون
۳۶۳	شبه	۳۵
۳۶۴	شخصی	۲۶-۶۲-۷۲-۸۴- ۸۵-۹۳-۱۰۵
۳۶۵	شرایط	۱۴-۳۳-۴۶-۵۵- ۶۲-۷۲-۷۵- ۱۱۸
۳۶۶	شرط	۳۵-۹۶-۱۲۶- ۱۲۹-۱۴۳
۳۶۷	شغل	۴۸-۸۴-۹۷- ۱۲۰
۳۶۸	شفاهی	۹۳
۳۶۹	شکایت	۵۸
۳۷۰	شمرده	۲۷-۹۸-۱۰۰- ۱۵۹
۳۷۱	شمول	۴۶-۸۴-۹۷- ۱۲۰
۳۷۲	شناخته	۲۵-۶۱
۳۷۳	شهادتی	۳۰
۳۷۴	شهر	۲۱

ص

شماره	موضوع	مواد قانون
۳۷۵	صاحب	۶۴
۳۷۶	منصبان	۶۴
۳۷۷	صادر	۵۲-۱۲۹
۳۷۸	صادقانه	۷۴
۳۷۹	صحبت	۱۳۵
۳۸۰	صحت	۳۰
۳۸۱	صحی	۵۲
۳۸۲	صدمه	۵۰
۳۸۳	صریح	۹۲-۱۱۳
۳۸۴	صریحاً	۱۱۳
۳۸۵	صعب - الاعلاج	۶۷-۶۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۳۸۶	صلاحیت	۲۵-۲۷-۳۰-۳۱-۳۵-۳۸-۴۰-۵۱-۶۰-۶۴-۶۶-۶۷-۷۲-۸۹-۹۰-۹۱-۱۱۶-۱۲۰-۱۲۱-۱۲۲-۱۲۳-۱۲۵-۱۳۲-۱۳۶-۱۳۷-۱۴۴-۱۵۹-۱۶۰-۱۶۱
۳۸۷	صورت	۳۷-۴۰-۴۳-۵۸-۶۷-۶۸-۶۹-۷۰-۹۵-۹۷-۹۸-۱۰۲-۱۰۴-۱۰۷-۱۰۸-۱۱۹-۱۲۴-۱۲۸-۱۳۴-۱۳۵-۱۴۹-۱۶۰
	ط	
۳۸۸	طبي	۵۲-۵۳-۶۷
۳۸۹	طرح	۱۲
۳۹۰	طفل	۵۴
۳۹۱	طلوع	۱۹
۳۹۲	طول	۱۹
	ظ	
۳۹۳	ظرف	۶۱-۹۴-۹۷
	ع	
۳۹۴	عادلانه	۴۰-۸۳
۳۹۵	عالي	۴۶-۶۴-۷۲-۸۱-۱۱۰-۱۱۸
۳۹۶	عامه	۹
۳۹۷	عایدات	۹۶
۳۹۸	عدالت	۶-۴۲-۱۱۹-۱۳۰
۳۹۹	عدلي	۱۰۱-۱۰۲
۴۰۰	عدم	۸-۹۲
۴۰۱	عذر	۵۶
۴۰۲	عرب	۴
۴۰۳	عرض	۱۹
۴۰۴	عرصه	۴۷-۶۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۴۰۵	عسکری	۵۵-۱۲۲-۱۲۵
۴۰۶	عفو	۴۱-۷۳-۸۱-۸۲-۸۴-۱۰۲-۱۱۷-۱۱۸-۱۲۷
۴۰۷	عقاری	۴۱
۴۰۸	عقد	۶۴
۴۰۹	عقل	۳۰
۴۱۰	علاج	۵۲
۴۱۱	علاوه	۱۶-۸۵
۴۱۲	علت	۲۸-۱۰۱-۱۴۳
۴۱۳	علمی	۱۶-۴۷
۴۱۴	علنی	۳۵-۱۰۵-۱۱۴-۱۲۸
۴۱۵	علیای	۶۶-۸۱-۱۱۱
۴۱۶	علیه	۲۵-۶۹-۱۲۰-۱۳۴
۴۱۷	عمل	۲۶-۵۳-۵۹-۶۰-۹۲-۹۳-۱۴۸
۴۱۸	عملی	۲۷-۵۰
۴۱۹	عمودی	۱۹
۴۲۰	عنفاً	۱۰۵
۴۲۱	عهده	۶۷-۶۸
۴۲۲	عواملی	۹۸
۴۲۳	عواید	۴۲
۴۲۴	عودت	۳۹
	غ	
۴۲۵	غیاب	۶۰-۶۱-۶۷-۱۰۸
	ف	
۴۲۶	فراهم	۴۳
۴۲۷	فرهنگ	۴۵
۴۲۸	فروشی	۴۱
۴۲۹	فساد اداری	۷۵
۴۳۰	فسخ	۹۰
۴۳۱	فعالیت	۱۲-۳۵-۵۸-۱۳۴
۴۳۲	فعل	۲۷
۴۳۳	فقره	۱۱۷-۱۴۵-۱۶۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۴۳۴	فقه	۱۳۰
۴۳۵	فقهی	۳۵
۴۳۶	فکر	۲۴
۴۳۷	فهرست	۱۰۹-۹۷-۹۶
۴۳۸	فوق العاده	۱۰۷
۴۳۹	فیصد	۹۲-۸۴
۴۴۰	فیصله	۱۲۹-۷۵
	ق	
۴۴۱	قابل	۱
۴۴۲	قابلیت	۵
۴۴۳	قاطبه	۸۱
۴۴۴	قانون	-۹-۵-٤-۳-۲
		-۱۶-۱۴-۱۲-۱۰
		-۳۳-۲۷-۲۴-۲۲
		-۳۷-۳۶-۳۵-۳۴
		-۴۶-۴۰-۳۹-۳۸
		-۵۱-۵۰-۴۸-۴۷
		-۵۶-۵۵-۵۳-۵۲
		-۶۰-۵۹-۵۸-۵۷

شماره	موضوع	مواد قانون
		-۶۸-۶۷-۶۴-۶۱
		-۷۳-۷۱-۷۰-۶۹
		-۷۹-۷۷-۷۶-۷۵
		-۹۰-۸۶-۸۴-۸۳
		-۹۶-۹۵-۹۴-۹۱
		-۱۰۲-۹۸-۹۷
		-۱۰۹-۱۰۸
		-۱۱۵-۱۱۱
		-۱۱۹-۱۱۷
		-۱۲۲-۱۲۱
		-۱۲۴-۱۲۳
		-۱۲۸-۱۲۷
		-۱۳۱-۱۳۰
		-۱۳۴-۱۳۳
		-۱۳۷-۱۳۶
		-۱۴۱-۱۴۰
		-۱۴۳-۱۴۲
		-۱۴۸-۱۴۶
		-۱۵۴-۱۴۹
		-۱۵۶-۱۵۵
		-۱۵۸-۱۵۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		-۱۶۰-۱۵۹ ۱۶۲-۱۶۱
۴۴۵	قبایل	۶
۴۴۶	قبلی	۳۴
۴۴۷	قبول	۶۴
۴۴۸	قرضه	۹۸-۹۷-۹۰
۴۴۹	قرغیز	۴
۴۵۰	قزلباش	۴
۴۵۱	قسمت	۱۹
۴۵۲	قضات	۶۴
۴۵۳	قضاوت	۸۱
۴۵۴	قضایای	-۱۳۰-۱۲۲-۳۱ ۱۳۱
۴۵۵	قطعات	۹۴
۴۵۶	قطعی	-۹۸-۷۵-۲۵ ۱۳۰-۱۲۵-۱۲۲
۴۵۷	قناعت	۹۲
۴۵۸	قوای مسلح	۱۵۳-۱۳۶-۶۴
۴۵۹	قومیت	۱۳۱-۳۵

شماره	موضوع	مواد قانون
۴۶۰	قومی	۸۰-۶۶
۴۶۱	قیادت	۹۴
۴۶۲	قیود	۱۴۵
	ک	
۴۶۳	کابل	۲۱
۴۶۴	کار	۴۸
۴۶۵	کارگر	۴۸
۴۶۶	کاشف	۴۷
۴۶۷	کافی	۱۱۸
۴۶۸	کامل	۵۰-۳۰
۴۶۹	کرامت	۲۹-۲۴-۶
۴۷۰	کسب	۹۸_۸۵_۶۱_۴۰
۴۷۱	کشور	-۱۲-۱۱-۶-۵ -۴۴-۳۹-۱۸-۱۶ -۷۶-۷۲-۶۴-۵۰ -۱۱۱-۹۹-۸۳ ۱۴۳
۴۷۲	کلمه	۱۹-۴
۴۷۳	کمال	۱۱۹
۴۷۴	کمتر	-۱۱۸-۷۲-۶۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۱۵۹
۴۷۵	کمیسیون	۱۲-۵۸-۶۴-۸۶-۸۸-۸۹-۹۳-۱۵۶-۱۵۷-۱۵۹
۴۷۶	کنار	۱۹
۴۷۷	کهن - سالان	۵۳
۴۷۸	کوچیان	۱۴-۴۴-۱۴۰
	گ	
۴۷۹	گرفتار	۲۷-۱۰۲
۴۸۰	گرفتاری	۲۶-۲۹-۳۱-۱۰۲
۴۸۱	گروهی	۱۶
۴۸۲	گفتار	۳۴
۴۸۳	گناه	۲۵
۴۸۴	گندم	۱۹
۴۸۵	گوجر	۴
	ل	
۴۸۶	لااله الا الله محمد رسول الله	۱۹
۴۸۷	لازم	۱۴-۱۵-۱۷-۵۰-۵۲-۵۳-۵۴-۶۴-۱۳۷-۱۴۲-۱۵۹
۴۸۸	لسانس	۴۳
۴۸۹	لسانی	۶۹-۸۰
۴۹۰	لغو	۹۰-۱۶۱-۱۶۲
۴۹۱	لقب	۱۵۸
	م	
۴۹۲	مؤثر	۱۳-۱۴-۱۶-۴۳-۴۴-۴۷
۴۹۳	مؤقت	۶۷
۴۹۴	مؤلف	۴۷
۴۹۵	مادری	۷-۴۳
۴۹۶	مادی	۳۵
۴۹۷	مالداران	۱۴
۴۹۸	مالداری	۱۴
۴۹۹	مالی	۲-۱۴-۳۵-۷۰-

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۷۵-۹۵-۹۷-۹۸-۱۲۹
۵۰۰	مامور	۳۸-۱۰۲
۵۰۱	مامورین	۶۴-۱۲۴
۵۰۲	مباحثات	۱۱۴
۵۰۳	مبارک	۱۹
۵۰۴	مبنای	۸-۳۵-۴۵
۵۰۵	متارکه	۶۴
۵۰۶	مترقی	۶
۵۰۷	متشکل	۴-۶۹-۷۱-۸۲-۱۱۰
۵۰۸	متعال	۶۳
۵۰۹	معتقدات	۳
۵۱۰	متقابل	۸
۵۱۱	متقاضی	۳۵-۶۵-۶۷
۵۱۲	متقاعدین	۵۳
۵۱۳	متهم	۲۵-۲۶-۲۸-۳۰-۳۱-۷۸-۱۰۲-۱۲۷-۱۳۳-۱۳۴
۵۱۴	متوازن	۶-۴۳
۵۱۵	متولد	۶۲
۵۱۶	مجاز	۴۰-۴۱-۱۴۹
۵۱۷	مجازات	۲۷-۶۴-۱۲۴-۱۳۳
۵۱۸	مجرد	۳۱-۱۶۱
۵۱۹	مجوز	۲۳
۵۲۰	محتویات	۱۴۹
۵۲۱	محراب	۱۹
۵۲۲	محرمیت	۳۱-۳۷
۵۲۳	محروم	۴-۲۳
۵۲۴	محکمه	۲۵-۲۷-۳۰-۳۵-۴۰-۵۱-۶۹-۷۸-۱۲۷-۱۶۰
۵۲۵	محکوم	۲۵-۲۹-۲۸-۶۲-۷۲-۸۵-۱۱۸
۵۲۶	محول	۶۹-۷۸-۱۲۷
۵۲۷	محوله	۷۴
۵۲۸	مخابرات	۳۱-۳۷
۵۲۹	مخالف	۳
۵۳۰	مخترع	۴۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جریده

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۵۳۱	مخدر	۷
۵۳۲	مداخله	۸
۵۳۳	مدارس	۱۷
۵۳۴	مدافع	۳۱
۵۳۵	مدالها	۶۴
۵۳۶	مدرک	۹۶
۵۳۷	مدیون	۳۲
۵۳۸	مذکور	۱۰۲-۳۸
۵۳۹	مذهب	۳۵
۵۴۰	مذهبی	۸۰-۶۶
۵۴۱	مراجعه	۱۵۶-۶۷-۶۵
۵۴۲	مراسلات	۳۷-۳۱
۵۴۳	مراسم	۲
۵۴۴	مراقبت	۶۴
۵۴۵	مراکز	۵۲-۱۷
۵۴۶	مرامنامه	۳۵
۵۴۷	مردان	۴۴
۵۴۸	مردم	۱۱-۱۳-۱۶-۵۶-۶۳-۶۵-۶۶-۷۱-۷۳-۷۴-۱۳۷- ۱۵۶-۱۴۰
۵۴۹	مرفه	۶
۵۵۰	مرکب	۱۹-۱۱۶-۱۱۷
۵۵۱	مرکزی	۱۲-۶۴-۱۳۶- ۱۵۱
۵۵۲	مزد	۴۸
۵۵۳	مساجد	۱۷
۵۵۴	مساعی	۶۳
۵۵۵	مساوی	۱۹-۲۲-۱۰۰
۵۵۶	مستحق	۵۱-۱۴
۵۵۷	مسترد	۹۴
۵۵۸	مستفید	۱۲۶-۷۰
۵۵۹	مستقل	۱-۱۲-۸۶-۱۱۶- ۱۵۹-۱۵۷
۵۶۰	مستقیم	۴-۸۳-۹۲-۱۴۰- ۱۴۱
۵۶۱	مستلزم	۶۵
۵۶۲	مسکرات	۷
۵۶۳	مسکن	۳۹-۳۸-۱۴
۵۶۴	مسلمان	۶۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۵۶۵	مشخصه	۷۷
۵۶۶	مشرانو	-۸۴-۸۲-۶۹-۶۸ -۹۸-۹۷-۸۷-۸۵ ۱۰۰
۵۶۷	مشروط	۱۲۹-۱۲۶-۳۵
۵۶۸	مشهود	۱۰۲-۳۸
۵۶۹	مشوره	-۱۳۹-۱۲۵-۱۲ ۱۴۴
۵۷۰	مصؤن	۴۰-۳۴-۳۱-۲۴
۵۷۱	مصادره	۴۰
۵۷۲	مصارف	۷۰
۵۷۳	مصالح	-۷۱-۶۶-۲۴-۱۱ ۱۱۲
۵۷۴	مصطلحات	۱۶
۵۷۵	مصوبه	۱۰۰-۹۴
۵۷۶	مصؤنیت	۱۰
۵۷۷	مضامین	۴۵
۵۷۸	مطابع	۳۴
۵۷۹	مطبوعات	۳۴-۱۶
۵۸۰	مطرح	۹۹
۵۸۱	معادن	۹
۵۸۲	معارف	۱۶
۵۸۳	معاش	۱۵۵-۷۰
۵۸۴	معامله	۲۸
۵۸۵	معاهدات	-۹۷-۹۰-۶۴ ۱۲۱
۵۸۶	معاون	۱۱۲-۶۸-۶۰
۵۸۷	معزول	۱۳۳
۵۸۸	معطل	۱۴۵
۵۸۹	معلولیت	۱۰۸
۵۹۰	معلولین	۸۴-۵۳
۵۹۱	معنوی	۳۵
۵۹۲	معیشتی	۱۴
۵۹۳	معیوبیت	۱۰۸
۵۹۴	معیوبین	۸۴-۵۳
۵۹۵	مغایر	۱۶۱-۵۴
۵۹۶	مفقودین	۵۳
۵۹۷	مقاصد	۳۶-۳۵
۵۹۸	مقامات	۴۴
۵۹۹	مقتضیات	۱۴۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۶۰۰	مقدس	۲-۳-۵۴-۶۳-۷۴-۱۱۹-۱۴۹
۶۰۱	مقررات	۷۶
۶۰۲	مقرریها	۹۱
۶۰۳	مکافات	۱۲۴
۶۰۴	مکاتبات	۳۱
۶۰۵	مکتوب	۳۷
۶۰۶	مکلف	۶-۱۵-۲۴-۳۸-۴۲-۴۳-۴۴-۵۰-۵۷-۱۲۹
۶۰۷	ملت	۴-۶۳-۶۹-۸۱-۱۵۸
۶۰۸	ملتوی	۱۴۷
۶۰۹	ملحق	۷
۶۱۰	ملحوظات	۶۶-۸۰
۶۱۱	ملکیت	۹-۴۰-۴۱
۶۱۲	ملی	۴-۵-۶-۸-۱۶-۱۹-۲۰-۴۵-۵۲-۶۳-۶۴-۶۵-۶۷-۶۹-۷۳-۷۴-۷۵-۷۹-۸۱-۸۵-۸۶-۸۷-۸۸-۹۰-۹۳-۹۴-۹۷-۹۸-۹۹-۱۰۲-۱۰۳-۱۰۵-۱۰۶-۱۰۷-۱۰۹-۱۱۰-۱۱۱-۱۳۴-۱۴۳-۱۴۴-۱۴۵-۱۴۷-۱۴۹-۱۵۰-۱۵۱-۱۵۳-۱۵۵-۱۵۹-۱۶۰-۱۶۱-
۶۱۳	ممثل	۱۴۳
۶۱۴	ممنوع	۲۲-۳۰-۴۹
۶۱۵	منابع	۹
۶۱۶	مناطق	۶
۶۱۷	منافع	۸-۴۰-۶۳
۶۱۸	مناقضی	۳۵-۶۵-۷۶
۶۱۹	منبر	۱۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۶۲۰	منحل	۳۵
۶۲۱	متدرج	-۶۰-۵۹-۳۵-۳۴ -۶۸-۶۶-۶۴-۶۲ -۱۱۱-۹۰-۶۹ -۱۱۷-۱۱۵ -۱۴۲-۱۲۲ ۱۶۰-۱۴۹
۶۲۲	منشی	۱۱۲-۸۷
۶۲۳	منصوب	۶۹-۴۱
۶۲۴	منظور	-۵۲-۳۵-۱۴ -۵۸-۵۴-۵۳ -۷۰-۶۴-۶۱ -۹۷-۹۵-۷۵ -۱۳۲-۱۲۹ -۱۳۷-۱۳۳ -۱۵۰-۱۴۹ ۱۵۹
۶۲۵	منفصل	۶۹
۶۲۶	منقسم	۱۳۶
۶۲۷	مواخذه	۱۳۲
۶۲۸	مواد	۲۷
۶۲۹	مواظبت	۶۳
۶۳۰	موافقه	۱۴۳-۹۴
۶۳۱	موجب	-۵۱-۵۰-۴۰-۳۲ ۷۵
۶۳۲	موجبات	۳۵
۶۳۳	موضوع	-۹۲-۷۸-۶۹ ۱۲۷-۱۰۲-۹۳
۶۳۴	میثاقها	۹۰
۶۳۵	میعادی	۳۱
	ن	
۶۳۶	نایب	۱۱۲-۸۷
۶۳۷	ناشی	۱۲۷
۶۳۸	نافذ	-۹۸-۹۴-۲۷ -۱۲۴-۱۰۰ ۱۶۲-۱۶۱-۱۵۰
۶۳۹	نتایج	-۸۳-۶۱-۴۷ ۱۶۰
۶۴۰	نخستین	۱۰۲-۷۹
۶۴۱	نشان	۱۹
۶۴۲	نشانها	۶۴
۶۴۳	نشر	-۲۴-۱۶-۱۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۱۵۴
۶۴۴	نصاب	۴۵-۳۵
۶۴۵	نص	۷۶
۶۴۶	نظارت	۱۵۷-۱۵۶-۵۸
۶۴۷	نظام	-۱۱۸-۸۳-۱۰ ۱۴۹
۶۴۸	نظریه	۱۰۱-۹۸
۶۴۹	نفوس	۸۳
۶۵۰	نقض	۵۸
۶۵۱	نمایندگان	۸۴-۶۴-۴
۶۵۲	نمایندگی	۸۳-۸۱-۶۴-۴۱
۶۵۳	نورستانی	۱۶-۴
۶۵۴	نوشته	۳۴
۶۵۵	نصوص	۱۱۹-۳۵
	هـ	
۶۵۶	هجرت	۱۸
۶۵۷	هجری شمسی	۱۹-۱۸
۶۵۸	هزاره	۴
۶۵۹	همجواری	۸
۶۶۰	همزمان	۶۰-۸-۶
۶۶۱	همکاری	۱۳۹
۶۶۲	هنر	۴۶
۶۶۳	هنگام	-۱۰۲-۱۰۱ ۱۱۵-۱۱۳-۱۰۶
	و	
۶۶۴	وابسته	۳۵
۶۶۵	واجب-التعمیل	۱۲۹
۶۶۶	واجد	-۸۵-۷۲-۶۲ ۱۱۸
۶۶۷	واحد	۹۰-۷۷-۴۲-۱
۶۶۸	والدین	۶۲
۶۶۹	وثایق	۸۶
۶۷۰	وجایب	۴۹-۲۲ و در فصل دوم
۶۷۱	وحدت	۵۹-۶
۶۷۲	وخیم	۱۴۳
۶۷۳	ورزشهای	۵۴
۶۷۴	وزراء	-۷۷-۷۴-۷۳-۷۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		-۹۳-۹۲-۹۱-۸۰ ۱۳۹
۶۷۵	وزیر	-۷۸-۷۰-۶۸-۵۲ ۱۰۶-۹۳-۹۱-۸۳
۶۷۶	وسیله	۳۷-۳۴-۳۰
۶۷۷	وضع	-۷۶-۷۵-۴۲-۱۷ ۱۴۵-۱۳۶-۱۳۰
۶۷۸	وظایف	-۷۵-۷۴-۶۸-۵ -۸۸-۸۷-۷۷-۷۶ ۱۳۹-۱۱۷-۱۰۸
۶۷۹	وظیفه	۱۱۹-۴۶
۶۸۰	وفات	۶۸-۶۷-۶۱-۶۰
۶۸۱	وقایه	۵۲
۶۸۲	وکیل	۸۳-۳۱
۶۸۳	ولایت	-۱۳۶-۸۴-۸۳ ۱۳۹-۱۳۸
۶۸۴	ولسوالی	۱۴۰-۱۱۰-۸۴
۶۸۵	ولسی	-۶۹-۶۸-۶۴-۱۲ -۸۲-۷۹-۷۷-۷۲ -۸۹-۸۶-۸۵-۸۳ -۹۷-۹۴-۹۲-۹۱

شماره	موضوع	مواد قانون
		-۱۰۴-۱۰۰-۹۸ ۱۵۷-۱۲۷-۱۱۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

اشتراك سالانه

در مرکز و ولایات : (۵۰۰) افغانی

برای متعلمین و محصلین با ارائه تصدیق، نصف قیمت

خارج از کشور (۱۵۰) دالر امریکائی

قیمت این شماره : (۱۵۰) افغانی

نمبر تیلفون : (۲۵۰۹۳)

تعداد طبع : (۲۱۰۲۰) جلد

(c) ketabton.com: The Digital Library

TRANSITIONAL ISLAMIC STATE OF AFGHANISTAN MINISTRY OF JUSTICE

OFFICIAL GAZETTE

Extraordinary Issue

Constitution Of Afghanistan

Issue: No. 818

Date : January / 28 / 2004

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library